

In fotografiile pe care le prezentăm în aceste două pagini, cititorii pot vedea două faze interesante ale duelului Dr. Banu—Tassian, luate de reporterul nostru fotografic, printr'o manoperă... frauduloasă.

La stânga vedem pe d. Tassian, cu mâneca dela cămaşe ruptă: d-sa e gata să atace.

In fotografia de jos, vedem pe d. dr. Banu plecând, după terminarea duelului, care s'a terminat cu două sgârieturi la braţele combatanţilor.



Insfârşit cei doi adversari stau faţă în faţă. D. Racovitză le dă ultimele instrucţiuni:

— „Luaţi distanţa, întindeţi braţele, Allez!"

D. lt. Chinie apasă pe butonul unui cronometru. O repriză durează două minute. Cei doi adversari încrucişează spadele. Ambii se menţin în espectativă. Fiecare îşi studiază adversarul. D. Tassian e mai în vârstă decât adversarul său. Are însă cunoştinţe technice mai avansate, în arta scrimei, fandează şi atacă cu mai multă precizie şi ştie să-şi economisească forţele. D. dr. Banu are în avantajul său vârsta. E dealtfel mai activ, atacă şi se apără cu mai multă repeziciune, dar consumă mai multă energie.

Repriza întâia se termină fără nici un rezultat.

In pauză spadele se ascut din nou.

Combatanţii se plimbă agitaţi. Unul cere un pahar cu apă. S'a încălzit.

In repriza doua lupta e mai aprigă. Ambii combatanţi pornesc mai energic la atac. D. dr. Banu cedează din teren. Se retrage câţiva paşi. Ajunge la linia, peste care nu te poţi retrage. Face un efort şi recâştigă o parte din terenul pierdut. Toţi urmăresc lupta cu atenţie.

Nu se aude decât zângănitul armelor.

Deodată un sgomot de declanşator. Reporterul nostru fotografic a eşit discret din ascunzătoare şi prin fereastra fără geam, unde se găseşte a prins o fază a luptei.

Se termină şi repriza secundă.

Unul din martorii d-lui Tassian abservă că d. dr. Banu nu are ţinuta reglementară, deoarece cămaşa are mâneci. Incidentul se rezolvă repede. Mâneca cămăşii e tăiată cu o foarfecă. Se ascut iar spadele, apoi cei doi adversari le încrucişează din nou. Lupta e mai aprigă. D. dr. Banu dă asalturi violente. Se loveşte însă în faţa technicei d-lui Tassian şi cedează din teren. Se retrage câţiva paşi.

E rândul d-lui Tassian să atace. Adversarul răspunde printr'un atac fulgerător.

O dâră de sânge înroşeşte antebraţul drept al d-lui Tassian. D. Racovitză nu observă şi lupta continuă. Câteva secunde mai târziu sângele începe să se prelingă şi din antebraţul drept al d-lui dr. Banu.

Arbitrul opreşte lupta.

Incepe rolul medicului. Face nişte bandaje enorme, pentru a pansa două sgârieturi.

Tatonările pentru a împăca pe cei doi adversari nu duc la niciun rezultat.

Insoţit de martorii respectivi, fiecare se retrage în câte o încăpere. In sală a mai rămas doar un servitor bătrân. Aranjează lucrurile la locul lor şi apoi aşteaptă pe boieri, să-i dea câte un bacşiş la plecare. Aşa a apucat de treizeci şi patru de ani, decând e în serviciul sălii de arme. Nu mi-e greu să-i desleg limba.

— „De treizeci şi patru de ani decând sunt aci am văzut multe dueluri. S'au luptat în faţa mea, fraţii Marghiloman, Nicolae Filipescu, Lahovary şi mulţi alţii. S'au bătut şi cu pistoalele şi cu spada. Niciodată însă n'a fost vreunul omorît. Aci la noi nu se îmtâmplă aşa ceva. Câte odată se alege câte unul cu o sgârietură. Atâta tot".

Intre timp maşinile aşteaptă afară. Ambii combatanţi au venit cu automobilele proprii. Maşinile stau prieteneşte alături. La fel şi şofeurii. Discută politică şi-şi aprind ţigările. Deodată apare d. Tassian. Şofeurii se despart repede şi se privesc crunt. De formă.

Calm, ca şi cum nimic n'ar fi fost, d. Tassian se urcă în maşină şi ordonă şofeurului:

— „La Cameră!".

Câteva minute mai târziu apare şi d. dr. Banu, îşi ia şi martorii cu el în maşină:

— „La Capşa!".

O. CENDREA

JACK LONDON



11)

Nu mai atacă. Fusese de-ajuns o lovitură ca să vadă, că zeul alb știa să mânuiască bățul și câinele-lup era prea inteligent ca să nu se supue forței. Urmă deci pe Smith-Chipeșul, mohorît, cu coada'ntre picioare, mârâind innăbușit. Smith Chipeșul îl supraveghia cu coada ochiului, gata să dea cu bățul.

Când au ajuns la fort, Smith legă pe Colți-Albi și se duse să se culce. Puiul de lupă adăstă un ceas. Apoi cu mușcături scurte roase și rupse legătura în câteva clipe. Era liber. Mușcase atât cât trebuia, și nicio secundă mai mult. Cureau părea tăiată de cuțit. Colți-Albi ieși din fort și se duse drept la tabăra lui Castor-Cenușiu. N'avea de ce să păstreze credință acelui zeu alb, bizar și înfiorător, care-l răpise. Era al lui Castor-Cenușiu și nu voia să fie al altui om.

Dar întâmplarea se repetă. Castor-Cenușiu îl legă iar cu altă curea și cum se făcu ziuă îl duse la Smith-Chipeșul. Noul stăpân îl znopi în bătăi. Legat țeapăn, Colți-Albi își înghiți furia și amarul, suferind pedeapsa cuvenită. Fu bătut cu biciul și bățul împreună. Niciodată nu fusese bătut atât de rău. Bătaia din copilărie primită de la Castor-Cenușiu era jucărie pe lângă cea de-acum.

Smith Chipeșul se bucura de bătaia pe care o da. Ochii mici luciau de plăcere, în vreme ce Colți-Albi schelălăia de durere și mârâia fără folos. Chipeș era crud ca toți oamenii lași. Tremurând și târându-se însuși sub amenințările sau loviturile celorlalți oameni, se răzbuna pe vietuitoarele mai slabe ca el. Orice ființă vrea să stăpânească altă ființă și Chipeș nu era altfel. Neputincios față de rasa lui, se răzvrătea și chinuia speciile inferioare.

Puiul de lup știa de ce mânca bătae. Când Castor-Cenușiu îl legase cureaua de gât, dând capătul lui Smith Cipeșul, Colți-Albi își dete seama că zeul lui voia să-l lase lui Smith Chipeșul. Și când fusese legat în fort, înțelesese că zeul alb voia să-l ție în fort. Nu ascultase deci de porunca celor doi zei și merita pedeapsa pe care o suferea. Mai văzuse și altă dată câini, bătuți pentru că se întorseseră la vechii stăpâni.

Dar oricât de înțelegător era, puteri ascunse ale firei lui întrecuseră cumințenia. Cea mai de seamă din aceste puteri era credința. Nu ținea la Castor-Cenușiu și totuș: îi rămânea credincios. Nu se putea opri să nu fie. Credința era o însușire a rasei, una din acele însușiri care o deosibesc de celelalte rase si care a făcut ca lupul și câinele sălbatec să-și lase libertatea și largul și să devie tovarășii omului.

După ce fu snopit în bătăi, Colți-Albi fu legat în fort, nu cu o curea, ci cu un băț. Nu încetă totuși de-a fi credincios lui Castor-Cenușiu. Castor-Cenușiu era zeul lui și cu toată voința zeului, nu înțelegea să renunțe la el. Zeul îl dăruise, îl trădase, dar acestea n'aveau nici o însemnătate. Insemnat era că se dăduse zeului cu trup și suflet, fără nici o reținere. Și acest dar al propriei ființe nu putea fi stârpit.

Noaptea, după ce oamenii din fort adormiră, Colți-Albi voi să roadă bățul de care era legat. Dar bățul era atât de aproape de gât că nu părea să poată fi ros. Niciun câine nu s'ar fi putut elibera. Colți-Albi, răsucindu-și mușchii cu îndârjire mereu repetată, izbuti totuși. Colți-Albi o șterse din fort spre ziuă, târând de gât jumătate din bățul pe care-l rosese.

N'ar fi trebuit să se întoarcă la Castor-Cenușiu care îl trădase de două ori până acum. Dar credința, mai puternică decât inteligența, îl duse în tabăra indianului spre a fi pentru a treia oară, dat altuia. Colți-Albi fu iar legat și Smith Chipeșul veni iar.

Puiul de lup fu bătut pe loc, și mai crunt. In vreme ce omul mânuia bâta, Castor-Cenușiu se uita liniștit. Nu-l mai ocrotea pe Colți-Albi: nu mai era câinele lui. Când loviturile încetară, puiul de lup era mai mult mort. Un câine din Miază-Zi n'ar fi supraviețuit. Colți-Albi nu muri de tot. Avea mai multă putere de viață. Dar era atât de istovit de bătae că nu se putu urni din loc și Smith Chipeșul fu nevoit să-l adaste să mai prindă suflet. Cu vederea nelămurită și clătinându-se, Colți-Albi se luă după călăul lui.

Fu legat cu lanț de fier, mai tare decât colții lui și zadarnic se zmuci să rupă lanțul de stâlp.

Peste câteva zile Castor-Cenușiu, bețiv desăvârșit, ruinat, plecă înapoi, pe Mackenzie în sus. Colți-Albi rămase la Iucon în stăpânirea unui om pe jumătate nebun și tip de brută cruntă. Dar ce poate pricepe un lup ce e nebunia? Pentru Colți-Albi noul lui stăpân era un zeu sinistru, dar zeu. Tot ce știa era că trebuia să se supue voinței lui, să se mlădieze după toanele lui.

XVII.

DOMNIA URII

Sub domnia zeului nebun, Colți-Albi deveni și el o ființă cu adevărat drăcească. Sta închis, legat, într'o încăpere dinapoia fortului, unde Smith-Chipeșul venea să-l resălbătăcească cu tot felul de torturi mărunte. Omul băgase de seamă iritarea bruscă a lupului când cineva râdea de el și nu se oprea niciodată de la acest joc, după ce-l bătea. Era un râs zgomotos, disprețuitor. In hohote și râzând, zeul întindea degetele spre Colți-Albi, în batjocură. Colți-Albi simțea, în clipele acelea, că-și pierde orice urmă de judecată. In valurile de furie care-l cuprindea, devenea mai nebun ca Smith Chipeșul.

Până mai eri Colți-Albi fusese dușmanul rasei lui. Cu ferocitate și mai mare, devenea dușmanul a tot ce-l împrejmuia. Era cuprins de ură oarbă. Ura lanțul de care era legat, trecătorul care se uita prin gratii, câinele trecătorului, și în curând începu să urască și pe Smith Chipeșul.

Dar Chipeș știa el de ce se poartă astfel. Intr'o bună zi, câțiva oameni albi se adunară în jurul încăperii lui Colți-Albi și Chipeș intrând în încăpere cu bățul în mână, desfăcu lanțul de la gâtul lupului. După ce stăpânul plecă, lupul umblă slobod și voi să se arunce asupra oamenilor albi de-afară. Era de o furie admirabilă, cu trup impunător și viguros.

Ușa încăperii se deschise din nou. Colți-Albi adăstă. Trebuia, de bună seamă, să se'ntâmple ceva extraordinar. Cineva aruncă înăuntru un urias câine ciobănesc și închise ușa la loc.

Colți-Albi nu mai văzuse astfel de câine, dar nu fu intimidat nici de statura nici de aerul arogant al nepoftitului. Tot un lucru era, nici de lemn nici de fier și pe care-și putea vărsa necazul.

Se aruncă asupra câinelui și îl zgârià adânc cu colții, la grumaji. Câinele își scutură capul, mârâind îngrozitor și se aruncă și el asupra lui Colți-Albi care fără a adăsta riposta începuse să sară, după obiceiul lui, în dreapta și stânga, dând cu colții, apoi trăgându-se înapoi, fără a îngădui să fie atins.

Oamenii de-afară strigau, aplaudau, în vreme ce Smith Chipeșul surâdea în fericire extatică. Dela 'nceput s'a văzut că nu câinele va birui. N'avea prezență de spirit în luptă iar mișcările nu erau îndestul de repezi. Astfel că proprietarul câinelui îl scoase repede afară, în vreme ce Smith Chipeșul da cu bățul în spinarea lui Colți-Albi să lase câinele din colți. Mulți oameni plătiră pariul și piesele de argint sunară în palma lui Smith Chipeșul.

Din ziua aceia Colți-Albi nu dorea nimic altceva decât să vadă oameni în jurul încăperei. Căci adunarea lor însemna luptă și numai așa putea să-și cheltuiască prea-plinul vieții, ura pe care i-o însuflase Smith Chipeșul. Și zeul alb nu se înșelase prețuind pe Colți-Albi care. totdeauna, în luptele cu câinii eșea biruitor.

Trei câini, unul după altul, au fost doborîți de Colți-Albi. A patra oară fu aruncat în încăpere un lup de curând adus din wild. Colți-Albi l-a masacrat. Apoi fură aduși doi câini deodată. Fu lupta cea mai crâncenă a lui Colți-Albi. Dar i-a ucis pe-amândoi, cât pe-aci să piară și el.

Când începu să ningă, Chipeș plecă pe un vapor spre Dawson. Luă cu el pe Colți-Albi, vestit în tot ținutul, sub numele de „Lupul bătăios". Mulți călători priveau lupul prin gratiile în care era închis. Se'nfuria și mârâia, sau se culca liniștit privind la oameni din adâncul urei lui. Cum să nu-i fi urit? Patima lui era să urască și se scălda cu plăcere în această ură. Viața era iad. Zămislit pentru sălbateca libertate, trebuia să zacă'nchis. Oamenii se uitau la lup, vârau bastoane printre gratii spre a-l face să mârâe, apoi râdeau de el.

Când vaporul ajunse la Dawson, Colți-Albi cobori pe pământ. Dar tot în cușcă și aveau drept să-l vadă numai cei care plăteau cincizeci de cenți, în pulbere de aur. Și ca privitorii să nu fie păgubiți, nu i se da lupului nici o clipă de răgaz. Cum se culca, îl sculau cu lovituri de baston.

Stăpânul lui Colți-Albi a organizat câteva spectacole cu lupte. Colți-Albi s'a luptat astfel cu numeroși câini, de toate mărimile și speciile. Luptele erau mortale — firește, pentru câini și cu o repeziciune care dezamăgea publicul: adversarul nici n'avea timp să se pregătească de luptă. De la o vreme lui Colți-Albi nu i se mai da drumul, decât după ce câinele era gata de luptă și se aruncase el întâi la atac.

Dar luptele deveniră tot mai rare. Nu se mai găseau câini cari să se opue lui Colți-Albi. Smith Chipeșul era silit să aducă lupi prinși în laț de indieni — căci vestea unei lupte noui atrăgea totdeauna privitori numeroși.

I se aduse odată lui Colți-Albi un râs, parte femeiască și de data aceasta lupul luptă într'adevăr pentru viață. Iuțeala și ferocitatea râsului erau la fel cu ale lui Colți-Albi. Și în vreme ce câinele-lup n'avea decât colții, râsul lupta cu ghiarele de la patru labe și cu dinții tăioși. Birui totuș Colți-Albi — și luptele încetară. Colți-Albi luptase cu tot soiul de adversari.

Stăpânul se mulțumia să-l arate numai. In primăvara următoare se ivi în acel ținut un anume Tim Kunan, jucător de noroc și proprietarul unui buldog, întâiul buldog care veni în Clondike. Nu se putea ca acest câine să nu ajungă la luptă cu Colți-Albi. Timp de o săptămână se vorbi numai de lupta care se pregătea.

XVIII.

IN PREAJMA MORȚII

Venind ceasul intâlnirii, Smith Chipeșul desfăcu lanțul de la gâtul lui Colți-Albi și se trase'nnapoi. Colți-Albi, ca niciodată, nu atacă numaidecât. Rămase nemișcat, cu urechile ascuțite înainte, curios, privind ciudatul animal dinaintea lui. Nu mai văzuse astfel de câne. Tim Kunan împinse buldogul, zicând: „Pe el...." Buldogul înaintă stângaci, îndesat. Se opri, privind cu un ochi spre Colți-Albi.

Mulțimea izbucni în strigăte:

— Pe el, Șerochee! Pe el! Șo! Dă-l jos!...

Dar Șerochee nu părea dispus să lupte. Intoarse capul spre cei care strigau, clipind din ochi și mișcându-și coada scurtă, voios. Nu se temea de Colți-Albi. Dar îi era lene. Și nici nu credea că trebuia neapărat să se lupte cu celălalt câine. Nu era câine obicinuit, voiă alt câine.

Tim Kunan intră în arenă și aplecându-se către Șerochee, îl scărpină la umeri îi zbârli părul, spre a-l îndemna să atace. Incet-încet câinele se înrăi. Șerochee începu să mârâe, în surdină, apoi tot mai aprig. Pe măsură ce degetele stăpânului se mișcau mai repede în blana lui, mârâitul buldogului crescu, până ce izbucni într'un lătrat furios.

Toate acestea nu lăsară pe Colți-Albi nesimțitor. Părul i se zbârlia și lui în spate. Tim Kunan după ce mai împinse odată și irită buldogul,

se dete înapoi. Șerochee se aruncă. Dar Colți-Albi și lovise. Se ridică un strigăt de admirație și uimire. Cu iuțeala și mlădierea pisicii depășise distanța care-l despărțea de adversar și se trăsese înapoi, după ce tăiase.

Urechea sfâșiată, zmulsă și o despicătură largă la grumajii groși ai buldogului sângerau. Nu ținu de loc seama parcă, nu scoase niciun geamăt, ci merse drept asupra lui Colți-Albi. Repeziciunea uimia, tăria de neclintit a celuilalt, pasionau mulțimea. Pariile se înmulțiră și sumele crescură. Atacul dintâi se repetă. Colți-Albi sări, sfâșiă și se trase înapoi, neatins. Ciudatul dușman se ținu după el fără a se grăbi prea mult — cu chibzuială și hotărîre. Se vedea că avea un scop și un fel al lui să ajungă la scop. Restul n'avea nici o însemnătate și nu-l putea înrîuri.

Colți-Albi își dete seama și fu uimit. Era uluit. Ciudat câine! Avea păr scurt de tot, nici o blană ocrotitoare. Mușcăturile intrau în carne grasă fără nicio greutate; nici nu se supăra și sângera fără să se plângă; ceiace era tot atât de ciudat.

Serochee știa să se miște, ba se mișca destul de repede; dar nu putea să ajungă niciodată pe Colți-Albi — nu era niciodată acolo unde-l căuta. Era și el foarte uimit. Nu luptase încă împotriva unui adversar care săria în dreapta, stânga și pe care nu-l atingea deloc.

Colți-Albi nu izbutea să ajungă, precum voia, la gușa buldogului. Câinele ținea capul jos iar gușa era ocrotită de fălci late. Serochee sângera mereu, sfâșiat la gât, la cap, urmărind pe Colți-Albi, neatins. Buldogul se opri o singură dată, o clipă, zăpăcit și privind într'o parte, spre Tim Kunan și dând din coada retezată, în semn de bunăvoință. Apoi începu iar metodic urmărirea adversarului, dând ocol. Deodată tăiă cercul pe care-l descriau amândoi și începu să-și apuce adversarul de gât. Nu-l atinse cât grosimea unui fir de păr — și izbucniră aplauze pentru Colți-Albi.

Vremea trecea. Colți-Albi sărea mereu și Serochee se'ndârjea, cu siguranța mohorâtă că mai curând sau mai târziu își va atinge scopul. Din urechi nu mai rămăsese decât fâșii; era acoperit de numeroase răni și sângerau și buzele, sfârtecate. Uneori Colți-Albi încerca să-l răstoarne jos cu labele în aer, aruncându-se și izbindu-l. Dar era mai înalt ca adversarul și umărul depășea buldogul. Se încăpățâna în această încercare și într'un elan mai puternic trecu peste trupul lui Șerochee. Pentru întâia oară de când lupta Colți-Albi nu se ținu locului. Se rostogoli o clipă, ca o pisică și nu se putu ridica în labe numai de cât. Doborât pe o parte, când voi să se ridice dinții buldogului i se'nfipseră'n beregată. Nu apucă bine, unde trebuia, ci mai jos, spre piept; dar era muscătură țeapănă. Colți-Albi cu exasperare frenetică încercă să se libreze de dinții încleștați, de greutatea atârnată de gât. Nu mai era stăpân pe mișcări; parcă ar fi fost prins în clupsă. Toată făptura se revolta, ca în nebunie. Se iscă deodată frica de a nu muri, frică oarbă, disperată.

Incepu să se răsucească, să alerge încoace și încolo, spre a-și dovedi că e tot în viață și spre a lepăda cele treizeci de chilograme pe care le târa de beregată. Buldogul se mulțumea să ție mușcătura bine încleștată. Uneori cerca să se ridice în labe, ca să-l zgâlțâe la rându-i pe Colți-Albi. Dar Colți-Albi îl târa din nou, în mișcări repezi, rotunde.

Șerochee se lăsa cu totul instinctului. Știa că trebuia să ție bine și atât. Fiori de plăcere îl treceau; închidea cu voluptate ochii și se lăsa târât, nepăsător la lovituri. Colți-Albi se opri când puterile-i sleiră. Nu putea face nimic împotriva adversarului. Nu i se mai întâmplase nici odată ca acum. Se lăsă pe vine, șovăind și căutându-și răsuflarea.

Buldogul fără a da drumul, cercă să-l răstoarne de tot. Colți-Albi rezistă; dar simți cum fălcile care-l încleștau, printr'o înceată mișcare, se mutau ca mestecând, mai sus. Cu violență spasmodică mușcă și el în gâtul gras al lui Serochee, la încheetura umărului. Dar îl sfâșiă numai și-i dete drumul. Nu se pricepea să mestece cu dinții, în timpul luptei și cu botul lui nici n'ar fi putut.

In clipa aceea se ivi o schimbare în poziția adversarilor. Buldogul izbutise să răstoarne pe Colți-Albi pe spate și agățat de beregată, i se urcase pe pântece. Colți-Albi proptindu-se 'n coadă și spate începu să sfâșie cu ghiarele, asemenea pisicilor, abdomenul adversarului. Șerochee ar fi fost spintecat fără îndoială, dacă nu s'ar fi dat înlături, răsucit în dinți.

Dar destinul era ne'nduplecat, ne'nduplecat ca fălcile care se urcau mereu de-alungul vânei jugulare, de'ndată ce Colți-Albi sta o clipă nemișcat. Lupul era încă ocrotit de blana groasă, singura despărțitură a morții. Blana groasă umplea gura buldogului, care nu putea mușca mai adânc. Dar Șerochee stângea tot mai mult pielea și părul, gâtuind astfel pe'ncetul pe Colți-Albi, care respira din ce în ce mai greu.

Lupta părea de fapt încheiată. Cei care pariaseră pe Șerochee erau foarte bucuroși și ofereau alte pariuri mari. Cei care puseseră pe Colți-Albi era descurajați și nu mai primeau nici un fel de pariuri. Toți văzură cum un om se'ndrepta spre locul luptei. Era Smith Chipeșul. Intinse un deget spre Colți-Albi, apoi începu să râdă cu dispreț, în hohote.

Colți-Albi prins de furie turbată își adună toate puterile pe care le mai avea și se ridică în labe. Dar după ce mai târî în jur cele treizeci de chilograme pe care le avea de beregată, furia se preschimbă în spaimă. Moartea se agățase de gâtul lui și poticnindu-se, căzând, ridicându-se, luptă zadarnic, nu spre a învinge, ci spre a-și scăpa viața. Căzu pe-o parte, istovit și buldogul se folosi spre a mai înghiți o bucată de piele cu păr. Colți-Albi era aproape cu desăvârșire gâtuit. Izbucniră strigăte, aplauze, în cinstea învingătorului. Se auzi: „Șerochee! Șerochee!". Șerochee răspunse dând din coada retezată, dar fără să-și uite datoria. Coada se mișca și dinții țineau.

Intre timp, se iscă ceva neașteptat: zgomote de clopoței și lătrături de câini înhămați. Privitori întoarseră capul, temându-se că vine poliția. Dar nu. Sania venea din direcția potrivnică fortului și în sanie erau doi oameni. Zărind mulțimea, opriră câinii și se apropiară să vadă pricina adunării.

Cel care mâna câinii era mustăcios. Celalt, foarte tânăr, era smead și cu fata îmbujorată de aerul rece al vitezii.

Colți-Albi agoniza și nu mai încerca să lupte. Spasme inconștiente îl mai scuturau, într'o rezistență mașinală care avea să'nceteze cu ultima suflare. Smith Chipeșul nu l-a pierdut din vedere o singură clipă; nici nouii sosiți nu l'au făcut să-și întoarcă privirea. Când zări că ochii campionului lui își pierdeau strălucirea, când își dete seama că orice nădejde de a învinge era pierdută, prăpastia de bestialitate în care-i plutea creerul îl făcu să-și piardă și ultima scântee de rațiune. Fără a se mai stânjeni se repezi sălbatic la Colți-Albi, să-l bată. Se auziră strigăte de protestare și fluerături, dar nimeni nu se clinti.

(Va urma)

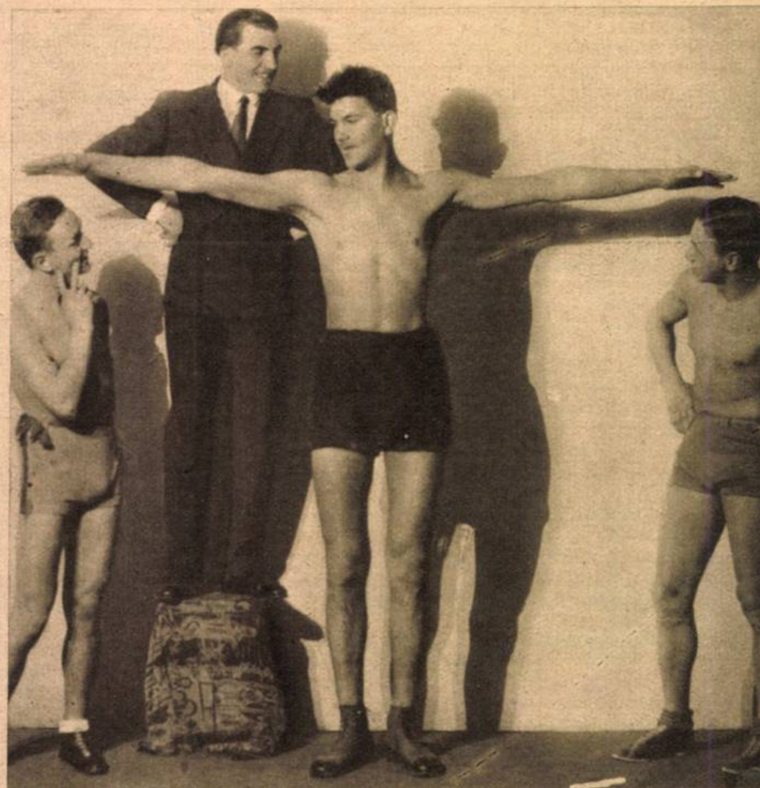


UN CARNERA AL ROMANIEI

Revelația viitorului sezon va fi desigur cel mai nou Carnera. Un Carnera, tot „Bébé", de doi metri înălțime și o sută de kilograme greutate... Viitorul campion de box trăește pe picior mare (poartă ghete numărul 48...) și își privește maestrul dela înălțime...

Contrast isbitor. Lângă „Carnera" se antrenează micul Lungu, fratele internaționalului cu acelaș nume. Are tocmai 30 kg. Când Poiană a desfăcut picioarele microscopicul Lungu a trecut fără nici o dificultate, ca sub un arc de triumf.

Afară de întregul „team" de



Umberto Lancia și d. Alfred Antoniu dela sala de box a clubului „C. F. R." au făcut descoperirea, l-au luat „la sală" și Gheorghe Poiană-Carnera și-a început antrenamentul.

L-am văzut la antrenament.

Pe ring nu se urcă, fiindcă... riscă să strice plafonul.

Gheorghe Poiană îmi mărturisește că îi place boxul. Are doar 18 ani și se simte mic...

— Carnera! la gimnastică! Umberto Lancia își cheamă pensionarul la antrenament. Poiană își destinde brațele și trei parteneri de sală se feresc de „lopețile" „Bébé-ului".

profesioniști în „nobila artă", în sală se antrenează și contele Almass, secretar la legația ungară. Dar prudentul diplomat nu încearcă niciodată să se antreneze cu Poiană.

Numai că „micuțul" boxeur nu prea înțelege lucruri de acest soi...

Poiană nu are planuri de viitor. Vrea numai să se antreneze mult de tot, un an, chiar doi și apoi să se urce pe un ring mare și solid, într'o sală mai mult înaltă decât lungă și atunci să aibe în față pe Spakow și chiar pe Axiotti.

Art. Vogel



D-ra LULU NICOLAU

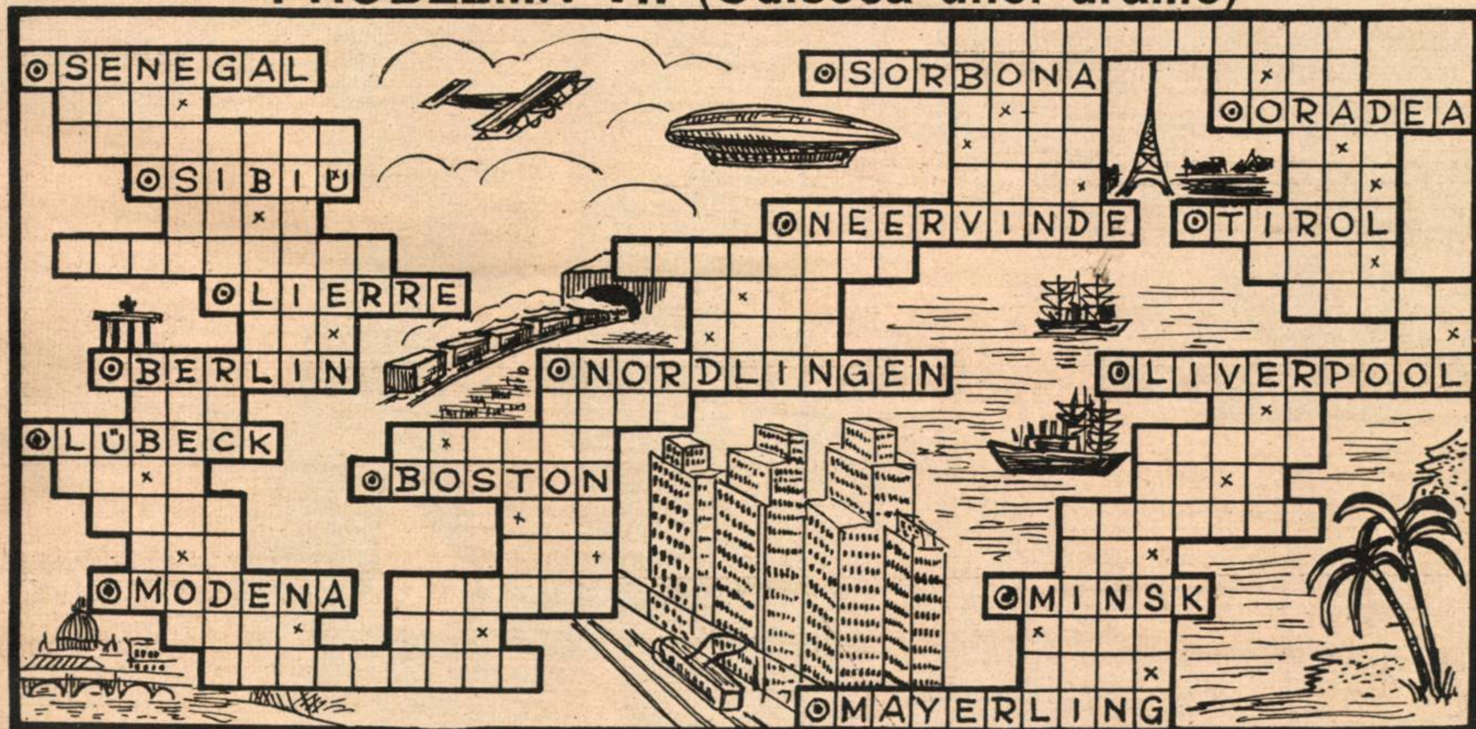
care a delectat publicul cu savuroasele-i cuplete, la balul „Realității Ilustrate".

Jocurile realității

NOUL NOSTRU CONCURS

PREMII: 1000 lei numerar.
Două aparate de radio cu galenă

PROBLEMA VII (Odiseea unei drame)



EXPLICAȚIE: Celor inițiați în diverse forme de jocuri, le spunem numai că au în față un fel de joc infinit și golf de cuvinte.

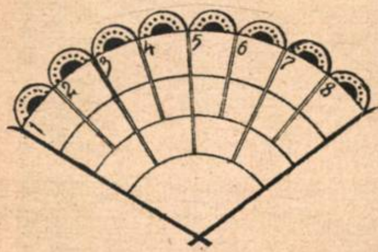
Celorlalți le dăm însă explicații mai detaliate :

Literele fiecărui cuvânt sunt trecute mai departe, după cum arată căsuțele fiecărui rând. Astfel, dela cuvântul *Senegal* 4 litete: Sene, schimbându-se una din ele, spre a se forma un cuvânt nou derivat: *Sens*. Cuvântul III-lea, care urmează după acesta, începe cu *Sens*, adăogându-i-se alte patru litere, spre a forma un cuvânt nou.

REGULĂ: Când se transmite în rândul următor acelaș număr de litere, se schimbă una din ele, după cum arată semnul (X) pus de noi. Când se mai adaogă altele (ex.: rândul VI-lea) atunci nu se mai schimbă nici una.

N. B. Litera care se schimbă este însemnată de noi, spre mai multă ușurință.

PROBLEMA VIII (Evantaliu)



In fiecare căsuță se află câte o literă, inclusiv cele de pe rândul III-lea sau spațiul următor. Toate cuvintele au aceeaș finală. Deasemenea litera III-lea este aceeaș, la grupa de câte două cuvinte. Avem, deci: 1) Coastă. 2) Instrument muzical. 3) Fruct. 4) Pasăre de curte (sing.) 5) Prețioasă (fig.). 6) Figură la jocul de șah. 7) Instrument muzical. 8) Rugăciune.

Cupon pentru jocuri
No. 266

Numele și pronumele ....

....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

REALITATEA
ilustrată



Marele Voevod Mihai luând lecții de patinaj pe lacul Cișmigiu

(Foto-Berman-Realitatea)

Prețul 10 Lei

REALITATEA ilustrată

ANUL VI. Nr. 267 — 10 MARTIE 1932



Şi totuş Anny Ondra şi Max Schmelling.....

(Citiţi amănunte în corpul revistei)

Preţul 10 Lei

La marginile țării

ZIDURI CHINEZEȘTI

LINIȘTEA și ordinea în care se face controlul vamal, la intrarea în alte țări, anunță Occidentul.

La vămile noastre, cunoști că te-ai întors în țară, fiindcă abia se oprește trenul pe pământul românesc și sgomotul te asurzește: înjurături, porunci răstite, strigăte desordonate...

La un punct oarecare de frontieră, foarte important (nu vreau să-l numesc), am asistat la o scenă interesantă.

Pe drum, se stinsese lumina într'un vagon: se defectase, cum spun ceferiștii. Trenul se opri la frontiera românească, santinelele de rigoare se postară la ușile vagoanelor, ca să nu coboare nimeni și funcționarii vamali se suiră în tren, pentru a face revizia vamală.

Vameșul care se urcase în vagonul fără lumină, începu să vocifereze:

— Cine, a stricat lumina? Știu eu ce 'nseamnă asta! Am să dau ordin să se decupleze vagonul, ca să rămâneți aci !...

Ajutori de vameși au fost trimiși să aducă dela gară un felinar, pentruca vameșul să poată face revizia bagajelor, și să nu decupleze vagonul.

După o jumătate de oră, sub-vameșii veniră să spună, că „gara nu vrea să dea nici un felinar".

După acest chinezism feroviar, a fost chemat mecanicul. Acesta declară însă, că nu are timp să dreagă acum lumina electrică a vagonului.

Trenul întârzia plecarea.

Un sub-vameș emise ideea :

— Să aduc o lumânare dela vamă ?

Dar d. vameș se supără foarte și, roșu de indignare strigă:

— Nu e de demnitatea noastră, să bâjbâim cu lumânarea!... Ne trebue lumină... Știu eu ce cară ăștia dela Paris ?

Și arătă spre pasageri, cu un gest de profund dispreț.

— Ia ascultă, domnule, sări un călător, drept cine ne iei? Doar nu suntem contrabandiști !

— Lasă că vă știu eu !

Amenințat cu un proces verbal de ultraj, călătorul se retrase.

Ce ciudată e legislația aceasta a ultrajului, care dă voe unui funcționar să te terfelească prin noroiu, să te insulte și să te înjure, ca la ușa cortului, fără ca tu să poți riposta.

Infine, un alt pasager prezintă o lampă electrică de buzunar.

— E prea mică! o respinse M. S. Vameșul.

— Păi atunci ce facem ? suspină o doamnă.

— Stăm !

Și stăm...

Stăm, și trenul întârzie cu 10 minute, cu 20, cu o oră...

Insfârșit, un alt funcționar vamal emite altă idee :

— Să-i dăm jos cu bagajele și să-i controlăm la vamă.

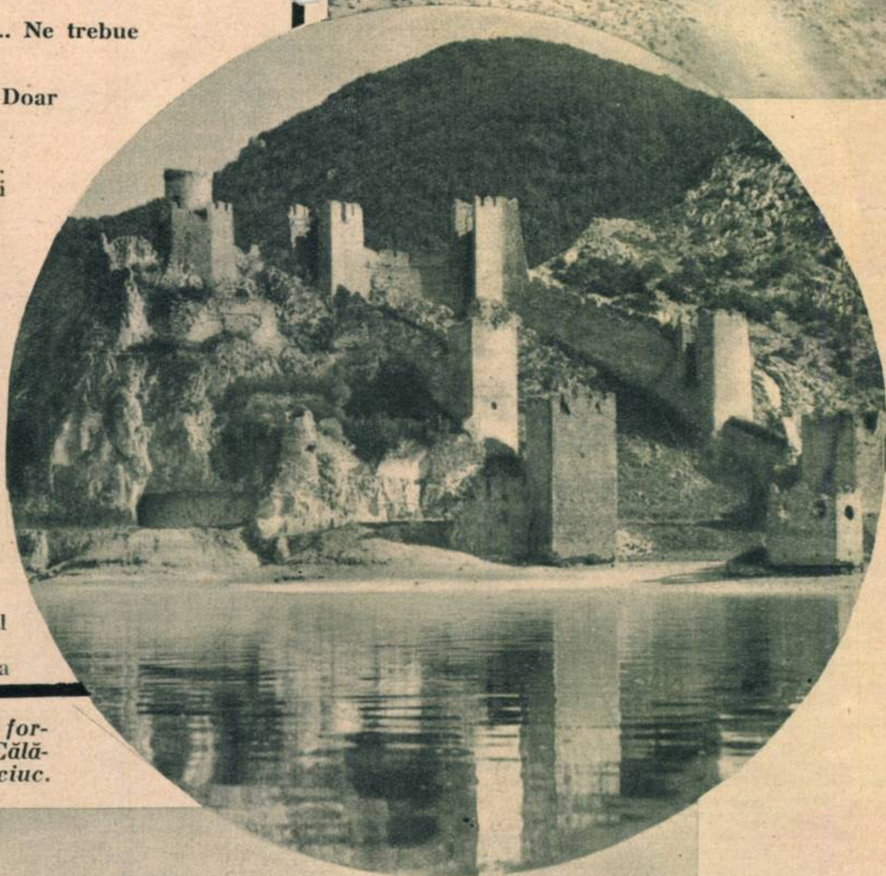
Și, după două zile și două nopți de drum, suntem coborîți cu bagajele în spinare, doamnele covârșite sub greutatea geamantanelor și copiii plângând de neliniște, ca să ni se facă controlul vamal în gară, fiindcă stația nu dă un felinar, iar demnitatea d-lui vameș se șifonează, dacă face revizia cu lumânarea.

Evident, nu s'a găsit nici o contrabandă.

Și cel puțin dacă am fi fost numai români... Dar vagonul era plin de străini...

Din fericire, acesta este un caz izolat. Dacă nu mă înșel, la





Dr. sus: *Drumurile sunt în toate țările la fel;* în medalion: *fortăreața Mariei Terezia, pe malul jugoslav al Dunării;* jos: *Călătorii trec cu piciorul Dunărea înghețată, dela Giurgiu la Rusciuc.*





acel punct, personalul a fost de mult înlocuit. Acum, la toate punctele de vamă pe care le-am vizitat, am găsit un personal foarte civilizat şi bine pregătit, dar rău salarizat şi care e nevoit să îndure grele dificultăţi, acolo, la marginea ţării.

PASAPORTUL

In lanţul de fermecătoare impresii, care este o călătorie în străinătate, două puncte negre: un punct iniţial: pregătirea formalităţilor vamale şi unul final: revizuirea vamală, la reîntoarcerea în ţară.

Desigur că toate acele formalităţi, paşaport, vize la legaţiile streine, ştampile la ministerele de externe, interne şi chiar... muncă, aprobări dela Siguranţă, dela finanţe pentru ieşirea cu devize, sunt anachronice în complexitatea lor greoaie, faţă de rapiditatea mijloacelor moderne de transport. Ca să ajungi la Paris, îţi trebuesc 3, 2 sau chiar o singură zi, iar ca să îndeplineşti toate formalităţile de plecare, îţi trebuesc 5—6 zile !

E absurd. Tot timpul pe care-l câştigă viteza crescândă a trenului şi a avionului, se pierde în complicarea din ce în ce mai mare a formalităţilor, legate de paşaport. E numai în teorie adevărat, că poţi ajunge într'o zi la Paris cu avionul; în realitate, scoaterea paşaportului şi vizele, durează câteva zile. Un om de afaceri de pildă, chemat urgent în străinătate, nu se poate folosi în mod real de progresul transportului, din cauza acestor formalităţi, de plecare.

E un non-sens, ca statele să anihileze binefacerile acestui progres technic, în secolul în care timpul e bani, iar viteza a devenit noul ideal al omenirei.

EŞIM DIN ŢARĂ

State care duc o înţeleaptă politică de turism, care fac toate sforţările ca să atragă pe străini, nu vor să renunţe, din simplă inerţie vamală, la taxa pentru viza paşaportului şi cu atât mai puţin la paşaport.

Dar, să presupunem că, după multă alergătură şi cheltuială, am reuşit să strângem colecţia necesară de vize, stampile, timbre, numere de înregistrare şi iscălituri diplomatice. Paşaportul nostru nu mai are acum nici o pagină albă. Şi, cu un expres de noapte, pornim spre graniţă...

A doua zi dimineaţă, privim Dunărea pe fereastra vagonului. Fine porţelanuri, vaporaşele albe şi roşii alunecă tangenţiale la debarcaderele verzi, de pe ţărmul jugoslav. Iluminat din spate de zorile roşii, fumul lor de o transparenţă alburie, înalţă spre cer coloane de jad roz.

Imagini bănăţene: coşuri de fabrici, stilouri uriaşe ce s'au apucat să scrie pe cer cu fum. Mehadia. Gară metalică. Ursuză. Vara însă, sunt flori roşii pe balustradele de fer.

Dealuri vânjoase ca nişte grumazi de taur, coline masive, cu pomii deşi, drepţi şi aspri, ca perii din capul lui Hindenburg.

Mai departe, doi câte doi, plopii de pe marginile şoselei se pregătesc să treacă, uşori, în coloană, podul de lemn.

Apropierea Timişoarei aduce aer de fictiv Occident. In arhitecura modernă, stilul săsesc al satelor ardeleneşti dispar, înlocuit de înalţii diedri ai betonului armat. Rare căsuţe verzi, cu obloane mov şi acoperişuri roşii, fug ruşinate înapoia trenului.

Periferie de mare oraş occidental, cu tramvae electrice intrând pe sub viaductele solide, peste care trece trenul.

In centru, arterele sunt atât de largi, încât vastitatea lor lasă



Sus: *Dunărea la Porţile de fier;* dreapta: *Harta ţinutului bănăţean, de care e vorba în acest articol;* jos: *Vedere din Biserica Albă, în Banatul sârbesc;* jos II: *aspectul unei străzi din portul-franc Sulina*





impresia că sunt pustii. Circulația e diluată până la dispariție.

Timișoara, încă un oraș frumos, ucis de graniță... E la doi pași de Jimbolia, punctul de frontieră pe unde ies din țară, cei cari se duc la Monte Carlo, în Elveția, sau se abat pela Veneția, când se duc la Paris... E drumul trenurilor de lux...

Ce-ar fi, dacă am lua și noi acest drum, peste frontieră?... Ce e dincolo de graniță ?... Fermecătoarea, nostalgica întrebare ce chinuește, atâtea suflete, în care s'a strecurat dorul de alte zări!...

Jimbolia, Velika Kikinda (aceasta e vama sârbească), Vincovce... Gata, am trecut o graniță, și — ciudat — pământul e la fel.

Pașaportul cu zecile lui de stampile și vize, permisul de-a eși cu devize, răscoala vamală din geamantan, — când găsești dincolo de frontieră pomii tot verzi și holdele tot aurii, dacă nu sunt acoperite de zăpadă, tot albă și nu roză, nici violetă, — pierd foarte mult din prestigiul lor inutil. Ești chiar ispitit să le găsești utilitatea fictivă și foarte împovărătoare, într'un secol atât de expeditiv ca al nostru.

Ce vezi specific în Jugoslavia? Canale de irigație pe sub boschete, lanuri de maci, roșii în timpul verei, și ofițeri rași în cap.

INCĂ O GRANIȚĂ...

Să mai trecem o graniță, poate găsim mai departe, un rost mai temeinic, al frontierelor vamale.

In noapte, Postumia, vamă italiană.

Uniformă verde și pălărie moale de vânător de munte, cămașa neagră, jambiere de piele, revolver în toc triunghiular și tinerețe sever stăpânită.

— E reprezentantul armatei feroviare fasciste, — explică cineva — ochiul lui Mussolini în rapidul de Triest. In fiecare tren, Mussolini are un atare ochiu... în uniformă fascistă și cu revolver. Conduce convoiul până la capăt și veghează asupra corectitudinei administrației feroviare.

— In toate administrațiile, completează alt pasager, o armată fascistă veghează. S'ar părea că fiecare funcționar lucrează cu țeava unui revolver fascist în spate...

Nu știu dacă a fost vreodată așa în Italia. Este cert însă că regula în trenuri este ireproșabilă. In Italia trenurile sunt cronometre de mare precizie.

Poate că astfel s'a stârpit acolo corupția biurocratică.

La început, fascistul feroviar care ne însoțește, ne inspiră o vagă *malaise*, ca un mic tiran al trenului. Dar cu un spirit de sociabilitate pe care l-ai crede vienez, dacă nu ar fi de cea mai pură esență latină, cu o politeță perfectă, fascistul cu revolver ajută pe doamne să dea jos geamantanele de pe rețele, la revizia bagajelor, dă lămuriri străinilor asupra schimbului sau legăturilor de cale ferată, — și mângâe copiii.

GRANIȚA, FORTĂREAȚĂ ECONOMICĂ

Am trecut astfel, în condițiuni de severă ordine, dar pline de politeță, încă o graniță...

Și mai putem trece una în Franța sau în Elveția, și putem lua ruta nordului, eșind din țară pela vama atât de civilizată a polonezilor, și în toată Germania, până sus în nordul Balticei, vom găsi exact aceeaș arhitectură ca a satelor săsești din Ardeal, cu turle ascuție de catedrale, așa cum în tot Occidentul latin, vom găsi aceleași firi deschise, sociabile, aceleași mulțimi îndrăgostite de strălucirea monumentelor, de larma manifestațiilor din marile metropole, de culorile uniformelor și muzica paradei.

Pitorescul local și interesele egoiste ale fiecărei țări, nu justifică granițele vamale. Aceste frontiere, se trasează de obiceiu pe hartă, ca linii punctate. In realitate, sunt înalte ziduri invizibile, ce înconjură și izolează țările și popoarele, sunt mari diguri împotriva curentelor de civilizație. Căci ceeace vede călătorul din tren la granițe, sunt numai uniformele vameșilor și ale controlorilor, cu revolver în Italia fascistă, cu servietă la subțioară în Germania biurocratică, sau cu belciug în nas în Africa. Dar mari curente economice se sparg ca niște valuri, de digurile acestea invizibile, care sunt granițele. In unele regiuni, se supradepozitează astfel mărfurile, iar în regiunile vecine, despărțite *numai printr'o linie imaginară*, populațiile mor de foame, lipsite de acele produse !

SPRE BAZIAȘ

Nicăeri, acest răsboiu vamal nu ia un caracter mai tragic și mai interesant, decât la granița româno-jugoslavă. Două popoare aliate, ca frații: regina sârbilor a fost principesă de România; ambele popoare fac parte din „Mica Antantă"; o alianță militară pecetluește frăția lor.

Și totuș, nu există decât o fictivă Mică Antantă economică; chestiunea canalului Bega, un litigiu de frontieră economică sârbo-română, a cerut tratative de ani de zile... Desigur că, cel puțin, între aceste două țări, granița nu ar trebui să fie un obstacol. Și totuș, frontiera a ucis întregul Banat metalurgic, fructifer și producător de vite pentru export.

Jugoslavia produce și ea cereale și vite și e firesc să caute a-și plasa mai întâi produsele ei. Iar șomajul și lipsa de cumpărare, strivește Banatul...

Dacă acum, după ce v'am plimbat prin atâtea țări, ne întoarcem în Banatul nostru și pornim din Timișoara, într'o lungă plimbare dealungul graniței, vom avea ocazia să constatăm lucruri foarte interesante.

Pentru aceasta, în zori, ne suim în trenul Timișoara—Baziaș. Această linie, merge direct spre Sud, până ce tae granița. La fel cum, în Nordul țării, ca să ajungi cu trenul dela Oradea la Sighet, trebue să treci prin Cehoslovacia, tot astfel, în Banat, ca să ajungi dela Timișoara la Baziaș, trebue s'o iei prin Jugoslavia.

Linia trece prin Serbia, unde intră după Moravița, dealungul acelorași câmpuri, ca și prin România, atinge Vârșețul, Crvena Crkva (pronunțați cum vă tae capul) și Bela Crkva, care pe românește înseamnă Biserica Albă. Trenul a parcurs vreo 30 km. prin Serbia și acum intră iar în țară, ca să ne depună într'o gară de pe malul Dunării albastre, la Baziaș.

Prin alte locuri, pe unde liniile ferate se împletesc în felul acesta cu hotarul, trenul traversează regiuni locuite de oameni cari nu diferă decât prin limbă. Pe aci, se aude de-avalma românește și sârbește; la Biserica Albă din Serbia vorbim românește cu sătenii, iar pe teritoriul român auzim ades sârbește. Și iară te întrebi nedumerit, dece oare frontiera aceasta, a cărei stabilire a cerut atâtea discuțiuni și pumni în mesele verzi ale conferințelor de pace, trece pe aci, și nu mai spre sârbi sau mai spre noi? Dece face ea aceste cotituri și ocoluri? Ce ocolește? Insule de populație jugoslavă sau română? Dar în Serbia sunt mii de români, pe care granița nu i-a putut îngloba în massa țării.

Și am găsit români în Dalmația, spre Raguza... Cum să tragem granița pe-acolo?

In poliglotismul comercial din portul Triest, pe negândite, ca printr'o halucinație auditivă, din muzicalitatea limbei italiane, din pelticăria grecilor sau dintre guturalele germane, desprinzi crâmpee de frază românească, fără să fie un dialect italian.

Te întorci și zărești în stradă carul cu boi al lui Grigorescu, și țăranca în opinci, lângă car. Nevasta păzește afară, ca un dulău, căruța, până ce soțul iese dela cârciumă.

Sunt românii risipiți prin meleagurile istriene..

Dar să ne întoarcem iară la Baziaș, — cu o mărturisire: nu cerem revizuirea frontierelor etnografice, naționale, ci dărâmarea zidurilor chinezești, care sunt granițele *vamale*.

Aceiaș linie vamală, a ucis portul Baziaș.

Inainte, era aci un punct de mare trafic. Se construise o gară importantă, s'au pus bazele unui debarcader, clădiri vaste, au rămas de zece ani cu zidurile numai pe jumătate ridicate: s'a renunțat la terminarea lor, când s'a văzut că portul moare iremediabil.

Azi, Baziașul surprinde profund pe călătorul ce se așteaptă să găsească aci un oraș înfloritor. Nu e nici măcar un sat. Ci o gară monumentală, un palat neterminat și părăsit, o cârciumă cu pridvor și 3—4 cocioabe, scobite în piatră, ca niște crăpături de stâncă. Nici nu ai unde să dormi, dacă nu e ancorat vre-un vaporaș la debarcader!...

Cu un astfel de vaporaș, ne întoarcem pe la Cazane, trecând pe lângă stânca din peșterile căreia ies roiurile de muște columbace...

RĂSBOIUL VAMAL.

Am pierdut după războiu, aproape toate debușeurile noastre. Nu mai trimitem lemnărie în Egipt și Siria, nu mai îndestulăm pe vecini cu fructe, iar recoltele noastre rămân nevândute, în țară. Dece? Fiindcă în contra noastră, există complotul granițelor noui. Germania, stat industrial, a pus astfel de taxe vamale, încât cerealele noastre nu mai pot pătrunde acolo, deși eram odinioară unii din principalii ei furnizori. In schimb, Germania încurajează agricultura locală.

Noi însă, nici nu ne protejăm interesele proprii, căci nu avem o industrie prea desvoltată. La adăpostul aberației vamale, s'au constituit trusturi care fac speculă la consumul intern, cu multe articole.

S'a vorbit în ultimul timp, de restricțiunile vamale luate de Cehoslovacia și Polonia, contra noastră. Se strică fructele în Basarabia și Bucovina, și nu le putem vinde. Se ard știuleții de porum, cu boabe, în loc de lemne...

Din cauza taxelor vamale și de tranzit, nu putem lupta contra concurenței sovietice, care, printr'un regim forțat de exploatare și producere, a inundat piețele străine cu cereale, petrol și lemnărie, sub cost. Or, acestea sunt tocmai produsele principale ale României, pe care însă nu le mai poate desface, strânsă de gât de acel lanț de îngrădiri vamale, din jurul ei.

Nu e deci de mirare dece, la comisia desarmării dela Geneva, delegații noștri, în loc să vorbească de tunuri și cuirasate, au cerut o înțelegere generală vamală, fiindcă adevăratul răsboiu ce se duce azi, este o formidabilă luptă economică, în care popoarele urmăresc să se extermine, prin sărăcie. In acest răsboiu al grâului, cu petrolul și cu lemnele, frontierele au rămas adevărate ziduri chinezești, ele formând fortărețele și meterezele vamale, în dosul cărora sunt retranșate forțele economice ale fiecărui stat. Și în acest răsboiu economic, ca în toate răsboaiele, există tratate, sub forma convențiilor comerciale, există alianțe secrete sau știute, și există un joc de tarife vamale protecționiste pentru unele țări și unele produse, sau prohibitive, ca un adevărat joc de șah strategic.

Tarifele de transport dela o graniță la alta, prin aer, pe apă sau pe uscat, prin jocul lor protecționist sau prohibitiv, fac din serviciile de navigație aeriană, maritimă și din căile ferate ale unui stat, auxiliarele armatelor economice, utilajul technic, armamentul economic.

Și atunci, ar putea exista oare o desarmare reală, dacă nu ne-am gândi și la desarmarea economică?

La o masă verde a unei viitoare conferințe europene, trebue să se coordoneze interesele fiecărui stat, cu ale celorlalte, prin bună învoială, să cadă frontierele vamale și să înceteze strategia tarifară.

Realizarea Statelor-Unite ale Europei va fi atunci aproape, și va veni o eră de prosperitate... americană.

Sandu Vornea

fărâmituri

O SOȚIE CREDINCIOASĂ



MAX REINHARDT, *marele regisor german, a cărui influență asueatrului a depășit hotarele țărilor de limbă germană, suferă de 16 ani martirajul cumplit al unei soții... prea credincioase.*

Acest Max Reinhardt nu isbutește divorțeze.

Nu voim să-l scuzăm. Știm că el e vinovat, e singurul vinovat că de 16 ani trăește despărțit de soție — e cel mai mare vinovat. (Femeile nu sunt niciodată vinovate, orice ar face: așa a voit Dumnezeu). Prin urmare Reinhardt e vinovat. Din nenorocire, legile nu prevăd nici în Germania — unde există pedeapsa cu moartea, — ca soții cari își supără în vre-un fel soțiile să fie împușcați, spânzurați sau ghilotinați. Și acolo soții sunt pedepsiți numai la despăgubiri bănești și la obligația de a crește progenitura. Bietul Max Max Reinhardt n'a așteptat nici un fel de sentință judecătorească. Știindu-se vinovat (prin decret divin) își crește băiatul cu toată dragostea și cheltuiala necesară, iar doamna (care nu vrea să divorțeze, cu toată vina soțului) trăește la Londra de 16 ani, tot cu banii monstrului.

Nu știm dacă Reinhardt, disperat de un proces care nu se mai isprăvește, n'ar fi dorit poate o împăcare. (O ideie pe care n'ar primi-o în primul rând, doamna). Toate instanțele din Germania, mânuite de avocații doamnei din Londra, prelungesc procesul de 16 ani și nu vor să recunoască o situație existentă de aproape două decenii!...

Reinhardt a găsit însfârșit o soluție : s'a stabilit vreme de 3 luni la Riga, a devenit cetățean leton și astfel, în două săptămâni o obținut anularea căsătoriei — justiția din Riga fiind mai înțelegătoare decât cea din Berlin. Și însfârșit divorțat, Reinhardt s'a întors la Berlin.

Dar la Berlin află că e tot însurat: doamna Reinhardt a cerut din Londra tribunalului din Berlin, să anuleze divorțul din Riga: căsătoria a avut loc la Berlin, nu la Riga!...

Mărturisim că sentimentele unei soții atât de consecvente ne emoționează.

Vom ținea pe cititorii noștri în curent cu viitoarele peripeții ale procesului.

BOX ȘI INTELECT



IMI închipuiam, în neștiința mea, că spre a deveni boxeur e deajuns să te lași să cazi în animalitate robustă: să mănânci toată ziua, să dormi tun, să ridici greutăți și iar să mănânci. Iar în ce privește arta de a birui un adeversar, rămăsesem la credința că birue cel care dă adversarului pumni mai mulți și mai sdraveni.

Din aceste două iluzii m'a scos un tânăr boxeur, nu lipsit de inteligență și care duce o viață de ascet și de moralist:

— Nu, domnule scriitor de romane, află de la mine că la box dobândește victoria nu luptătorul care dă cel mai mare număr de pumni în capul preopinentului, ci *boxeurul care poate răbda, fără să cadă jos, un pumn mai mult din partea adversarului.* Chiar fără să strivesc nasul lui Carnera de prea multe ori, îl voi birui cu siguranță, dacă trupul meu e 'n stare să suporte toate loviturile lui Carnera, *care-l vor istovi pe el.* Te sperii teribil când vezi că-mi curge sânge pe nas... Ești un naiv. Când primesc un pumn în nas, risc să-mi pierd respirația prin congestionarea vinelor nasului; în asemenea caz ofer încăodată nasul, ca primind două lovituri noi, să țișnească sângele și să-mi liberez astfel respirația. Fără respirație n'aș rezista nici loviturilor unui copil: cad singur !...

— In schimb știu că te alimentezi ca un taur, nu?...

— Câtuș de puțin!... N'am voe să trec cu zece grame de greutatea fixată odată pentru totdeauna. Trebue să mănânc bine numai odată pe zi în restul timpului să fac exerciții. Dacă n'am străbătut în fuga mare zece kilometri pe zi, n'am făcut nimic. Trebue să-mi reduc și porția obicinuită de hrană, dacă într'o dimineață cântarul care mă verifică, arată că regimul îmi priește prea mult — și să alerg unsprezece kilometri pe zi... Așa e că nu e prea ușor?...

Am strâns mâna boxeurului, cu admirație.

Ce viață!... Și când mă gândesc că atâți intelectuali — cari nu sunt în stare să citească o carte pe zi și după o oră de gândire au două săptămâni de zile dureri de cap, — disprețuesc boxul!...

UN REGE SPIRITUAL



REGELE ALFONS AL XIII-lea n'a fost și nu este lipsit de spirit. Pricina pentru care a fost silit să-și părăsească tronul, e pentru noi un mister. Regii sunt totdeauna iubiți de popor. Trebue să fie ceva în jurul regelui Alfons al XII-lea, care să-l fi influențat în asemenea măsură, încât să fi pierdut iubirea poporului spaniol.

Dar dacă și-a pierdut tronul, regele nu și-a pierdut spiritul. Călătorind prin Europa ca simplu „conte de Toledo", are prilej să vadă mult, să facă numeroase observații și — chiar să fie auzit de un număr mai mare de pessoane.

Unui istoric la Praga i-a declarat cu simplicitate:

— Spaniolii m'au isgonit de pe tron și în acest scop au provocat o revoluție. Eu am plecat — și revoluția a rămas!...

Unui crupier pe care-l cunoștea de mult și pe care regele l-a întâlnit la Berlin, i-a spus:

— Regret jocurile de noroc de la San Sebastian.

— Vă simțiți rău fără San Sebastian, Sire?

— Da. Mă simt rău. Dar cred că și mai rău se simte San Sebastian fără mine.

Regele s'a acomodat atât de bine vieții simple, încât regelui Norvegiei, — care i-a ieșit întru întâmpinare la Oslo și s'a scuzat că nu vine cu protocolul regesc, i-a răspuns:

— Să nu mai vorbim de protocol; astea-s lucruri preistorice!...

Iar la Budapesta, unde nobilimea agrară și mândră de sentimentele dinastice l-a primit cu tot fastul, Regele Alfons al XIII-lea a avut curajul să facă această observație:

— Ungaria e singura țară din Europa, în care sentimentul dinastic e în plină înflorire. Din care pricină a și alungat de trei ori în câțiva ani pe regele ei... — W.

PAUL D. GESNER

6.000.000 DE CADAVRE

O IMAGINE A RĂSBOIULUI VIITOR

Din ziarul „Chicago Evening Press" anul 1935

PHILADELPHIA 13 AUGUST. — Ieri după amiază la orele 2.50 au fost răpuse vieţile a şase milioane de persoane, care se aflau în New-York şi suburbiile sale. O flotă aeriană formată din 600 aeroaplane de bombardament aparţinând Coaliţiei, a aşternut a pânză de gaz diphenyl clorarsină şi de cacodyl isocyanidă asupra Insulei Manahattan şi în regiunea metropolitană, ucigând pe bărbaţi, femei, copii, animale, plante şi tot ce era viaţă, în cele cinci districte ale New-Yorkului şi în imediatele lor împrejurimi.

Noaptea trecută vântul a făcut alte două milioane de victime împrăştiând nourii de gaze otrăvitoare asupra New-Jersey-ului şi asupra oraşelor situate în nordul şi nord-estul regiunei metropolitane.

Rapoartele arată că peste treizeci şi şase milioane de persoane au fost ucise în toată lumea, în ultimele 12 ore.

New-York, Londra, Paris, Calais, Bruxelles, Berlin şi Viena sunt astăzi oraşe pustii, pentrucă raidurile aeriene au răpus vieţile tuturor locuitorilor lor, în cursul după amiezei de ieri, şi în noaptea trecută.

Rapoarte exacte asupra tributului de vieţi plătit de către New-Jersey şi New-York şi de către toate celelalte oraşe europene, se găsesc în corpul ziarului.



Răsboiul între naţiunile Alianţei şi ale Coaliţiei s'a declarat ieri dimineaţă la 6.30, după cinci zile de zadarnice eforturi din partea guvernelor, de-a aplana marele diferend internaţional. Statele Unite au rămas neutre în această controversă până ieri de dimineaţă, deşi celelalte naţiuni ale lumii se aliaseră mai de mult, în două grupe mari, cunoscute sub numele de Alianţă şi Coaliţie. Ieri la orele patru dimineaţa, când Curtea Internaţională de Arbitraj a fost informată de către naţiunile Coaliţiei, că refuză să primească decizia Curţii în această mare dispută, Congresul Statelor Unite a votat o moţiune prin care se declară pentru susţinerea sentinţei, enunţată de Curte, intrând în acţiune de partea Alianţei.

Răsboiul împotriva Coaliţiei a fost declarat de către Congres ieri de dimineaţă la orele 5,31, în urma unei şedinţe care a durat toată noaptea. Mesagiul de răsboiu al prezidentului Congresului se află tot în pagina 8-a.

GAZELE UCID TOTUL IN NEW-YORK

Viaţa a dispărut astăzi cu desăvârşire din New-York. Milioanele sale de locuitori zac morţi — cu plămânii arşi de diphenyl chlorarsina, aruncată de aeroplanele Coaliţiei.

Frank Carson, pilot aviator şi subsemnatul, purtând pe faţă măşti apărătoare şi o provizie de oxigen pentru nouă ore, în butelii de oţel, prinse în jurul taliei, am luat un aeroplan şi pornind către locul dezastrului, am aterizat în Central Park la New-York, azi de dimineaţă la orele 7,28. Am străbătut timp de şapte ore stradele New-Yorkului, fără să întâlnim vreo fiinţă vie. Aerul e încărcat încă de gaze. Nu mai încape îndoială că toţi locuitorii New-Yorkului sunt morţi. Ieri, şase milioane de persoane umblau, vorbiau, râdeau, cu un cuvânt trăiau, în oraşul prin care rătăcim acum. Astăzi, şase milioane de trupuri zac fără viaţă pe străzi şi prin case.

ATACUL A FOST DAT PRIN SURPRINDERE

Evident, atacul n'a fost semnalat nici chiar la bursă, unde un excelent serviciu telegrafic ţinea publicul la curent cu tot ceeace se întâmpla în lumea întreagă. Cadavre blocau intrarea acestei instituţii. Carson şi cu mine am fost nevoiţi să mutăm trupurile inerte, spre a ne face drum în clădire. Păşiam peste leşurile a sute de oameni, cari au fost surprinşi de gazul ce pătrunsese pe ferestre. Unul din ei, după cât se vedea, simţind arsura gazului în gâtlej, fusese cuprins de o criză de disperare şi frângându-şi mâinile spărsese sticla ceasului pe care-l purta la încheetura mâinii. Limbile ornicului încremenite şi ele, marcau ora 2.59. Cum cele şase sute de aeroplane începuseră atacul la orele 2,50, putem evalua cu precizie că persoanele care se aflau pe strade sau la partere în Manhattan, au murit în mai puţin de 12 minute dela ivirea flotei aeriene deasupra metropolei. După cât se pare, gazul a învelit ca un giulgiu insula întreagă.

HAOSUL FINANCIAR

Se poate spune fără exagerare că Statele-Unite sunt astăzi cu desăvârşire lipsite de orice organizaţie financiară. Toţi membrii imensului angrenaj, dela înalţii funcţionari până la oamenii de serviciu, zac morţi la Bursa de Efecte, la Viramente, la Banca Federală de Rezerve, la toate celelalte bănci, împreună cu sucursalele lor şi în toate branşele în care circula banul, înainte de ivirea ucigătorului raid.





TOȚI FINANCIARII ORAȘULUI SUNT MORȚI

Președintele bursei new-yorkeze zace neînsuflețit, sub biroul său. Și-a acoperit buzele și nasul cu o batistă încercând să stavilească năvala otrăvii și a murit lipindu-și pe față pânza, într'un zadarnic efort, pentru a-și feri plămânii de cel mai ucigător dintre gazele întrebuințate până acum, în răsboi.

Sălile Băncii Federale de Rezerve au devenit o imensă hecatombă. Incăperile masive și înalte, așternute cu covoare moi, unde se adunau oamenii cari veghiau și dirijau fluviul aurului, ce curgea între bolțile băncii și instituțiile bancare, sunt întunecate și fără viață, ca ruinele unei civilizații pierdute. Pe fiecare din birourile băncii zace câte un trup inert.

La intrarea Băncii Federale de rezerve, vedem un gardian cu mâinile crispate pe armă. E mort, ca toți locuitorii marelui oraș. Aurul și banii reprezentând sute de milioane de dolari, sunt lipsiți de ori ce pază. Singur gazul care umple acum aerul New-Yorkului îndeplinește acest oficiu, pentrucă nici o ființă vie n'ar putea respira acest gaz.

FOCUL CONSUMĂ PARTEA DE EST A ORAȘULUI

Cerul pare un iad de flăcări și de fum. Deși flota aeriană inamică a lăsat ieri după amiază numai gaze asupra orașului, au isbucnit incendii în diverse puncte ale regiunei de Est, puțin după atac. Marile cazane ale uzinelor au explodat, imediat ce oamenii cari le manipulau au murit prin asfixie. Explozia cazanelor a determinat înlăturarea supapelor ce regulau circulația gazului de iluminat, și scurtcircuitul legăturilor electrice de mare voltaj. In beciurile umede, unde tuburile cu gaz de iluminat și tuburile firelor electrice ieșiau din conductele lor subterane, au isbucnit simultan mii de incendii.

Astăzi, nu mai există decât un singur foc — orbitorul infern ce va consuma probabil întreaga structură lemnoasă a New-Yorkului inferior. Flăcările nu se vor stinge decât când vor ajunge în districtele unde se află clădirile ferite de foc, special construite din oțel

ruinele unei comunități distruse — ici colo câte un zid de cărămizi stingher și suportul metalic al unei felinar electric.

Astăzi flacările se ridică deasupra clădirilor pe care le consumă, atingând cu limbi uriașe bolta scundă a nourilor de fum. Explozii asurzitoare ne ajung din când în când la urechi, oridecâteori un rezervor de gaz de luminat cedează căldurii. Cutremure și pocnete surde vestesc prăbușirea unui zid, ce se preface într'o grămadă de cărămizi pe jumătate arse.

Va trebui să se ridice cel puțin patru milioane de cadavre de pe strade și de prin case, mai înainte ca orașul să poată fi reconstruit. In fond, numărul morților se ridică la șase milioane, dar cele două milioane din est sunt consumate astăzi de flacări și când focul își va fi epuizat puterea, nu va mai rămânea din ei decât cenușa. Trupurile celor două milioane de locuitori cari populau Bowery-ul, Ghetto-ul, mica Italie și orașul chinezesc, precum și celelalte colonii minuscule din Manhattan, sunt incinerate de flacările ce mistue clădirile, prăvăliile, magaziile, cheiurile, școalele și bisericile acestei regiuni.

O BOMBA LOVEȘTE TRINITATEA

Biserica Trinității, situată în Wall Street a fost unul din punțele edificii atinse de atacul aerian. Inamicul n'a aruncat explozive, ci numai gaze — dar unul din marile „recipiente bombe" ce cuprindeau ucigătorul diphenyl-chlorarsină, a lovit turnul acestei biserici. După cât se poate vedea, turnul a oscilat, căzând apoi spre est. Piatra din care fusese construită zace acum sfărîmată și în-

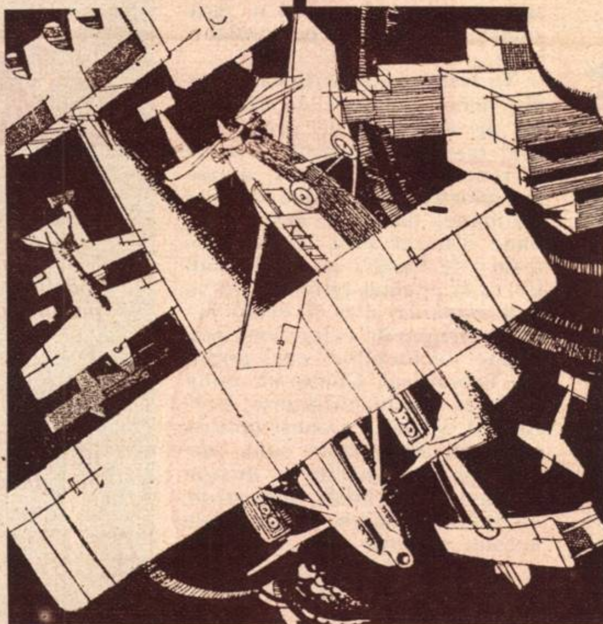


prăştiată pe pavajul promenadei.

Scopul agresorilor aerieni n'a fost deci distrugerea clădirilor, ci nimicirea locuitorilor. Capii Coaliţiei ştiau că adevăratul dezastru nu constă în dărîmarea construcţiilor, ci în uciderea constructorilor.

LA „TIMES" S'A LUCRAT PÂNĂ IN ULTIMA CLIPĂ

Departamentul redacţional al ziarului „New York Times", situat la etajul al treilea din clădirea anexă a lui „Times", în West 43 Street, era astăzi în perfectă ordine — atât numai că redactorii, dactilografele, corectorii, reporterii, oamenii de serviciu şi ceilalţi amploiaţi zăceau inerţi pe scaunele lor. Se pare că activitatea a continuat în aceste birouri până la ultima suflare. Ferestrele au fost închise ermetic şi întregul personal a lucrat până în momentul când gazul începu să le ardă mucoasele nazale şi ţesuturile plămânilor. Pe unul din birouri se aflau două rapoarte asupra escadrilelor ucigaşe.



„Echipagiile celor trei vase ale Coaliţiei", scria într'un raport cu data zilei anterioare, „vase marcate EK-6, FK şi LX-16, au fost surprinse azi de dimineaţă, pe mare, la 60 mile de Nantucket, şi capturate de către distrugătoarele americane.

„Mai înainte o patrula hidroavioane americane a zărit dela o înălţime de 3500 m. cele trei vase ce transportau fiecare câte 200 aeroplane inamice. Lăsându-se mai jos, au observat că echipajele treceau pe bordul altor vapoare. Când sosiră distrugătoarele Statelor Unite, chemate telegrafic de patrula aeriană, cele trei vapoare, cu punţile scăldate de valuri, se cufundau încet...

„La interogarea marinarilor capturaţi, pe vapoarele pe care se îmbarcaseră, s'a aflat că cele trei echipagii deschiseseră supapele, scufundând vasele. Se crede că cel puţin şase sute de aeroplane de bombardament, încărcate cu gaze sau explozive, s'au înălţat în văzduh mai înainte ca vapoarele ce le transportau, să se fi scufundat şi că aceste şase sute de aeroplane sboară acum spre New-York.

„După părerea autorităţilor maritime, aceste vase au fost scufundate pentru a nu intra în mâinile noastre şi pentru a da timpul unui convoi de vase de răsboi ale Coaliţiei să se îndepărteze, evitând o luptă deschisă. Distrugătoare şi aeroplane americane au pornit în căutarea crucişătoarelor şi a distrugătoarelor inamice, care se bănueşte că ar fi escortat vasele cu aeroplane în apele americane.

Se pare că escadrila Coaliţiei a fost trimisă asupra New-Yorkului pentru a arunca bombe cu gaze, conform planului ofensivei, urmând să sboare apoi în câmp deschis şi să se predea, lăsându-se internaţi ca prizonieri".

Cel de-al doilea comunicat era din partea guvernului :

„Ministerul de răsboi anunţă că New-Yorkul e pus la adăpost de orice atac aerian.

Astăzi la patru dimineaţa, în lagărul din Insula Guvernatorului şi în fiecare post militar din Statele Unite s'a sunat deşteptarea. Ofiţerii şi soldaţii au părăsit toţi culcuşurile la această oră, luând parte la o manevră uriaşă, în care se da o luptă împotriva unei flote aeriene, ce închipuia un atac cu gaze.

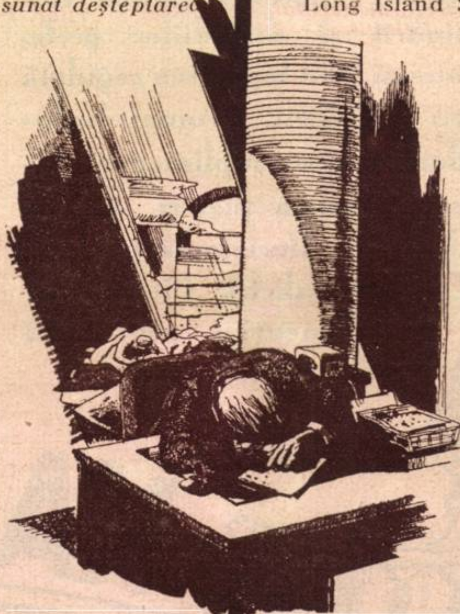
„Sute de salve porniau din tunurile anti-aeriene ale armatei terestre, arme de o structură perfecţionată după ultimile planuri. La sfârşitul acestei manevre, toţi ofiţerii superiori au fost de acord asupra faptului, că oraşul dispune de o apărare de primul rang.

„In dimineaţa aceasta, a fost încercat o nouă mitralieră anti-aeriană, despre care se spune că ar fi cea mai puternică armă de acest gen".

Mai departe, un raport meteorologic găsit pe una din mesele redacţiei, arăta că o ceaţă grea şi umedă se lăsase asupra Manhatanului ieri după amiază pe la orele 2,50, când raidul inamic lansa primele bombe. Se pare că ceaţa a împiedicat cu desăvârşire acţiunea bateriilor anti-aeriene.

PRIMARUL NEW-YORKULUI E MORT

In momentul când bombele au început să cadă, primarul oraşului era în conferinţă cu consilierii săi. Se pare că cei cari se aflau în cabinetul primarului au ştiut cu trei sau patru minute înainte de a inhala gazul otrăvitor, că pentru ei nu mai există scăpare. Primarul, în clipa când l-a trăznit gazul ,era cu tocul în mână şi desemna pe un petec de hârtie mici arabescuri, aşa cum faci în aşteptarea unei legături telefonice. Degetele sale mai ţineau încă tocul. Murise, cu coatele şi capul rezemate de masa la care şedea.



MORŢI IN BISERICI

Când a început atacul, aerian, mulţi s'au repezit în biserici, pentru a se ruga, sau sperând să-şi găsească astfel scăparea. Deşi nu era o zi de sărbătoare, şi nu se oficiau servicii religioase speciale, se strânseseră cam 1.500 de persoane în biserica Trinităţii. 2000 în Catedrala St. Patrick din Fifth Avenue, 1.200 în biserica presbiteriană din cea de a 55-a stradă (Fifth Avenue); 1500 în templul Emanuel, situat în acelaş cartier ca şi precedenta şi 800 în biserica de pe chei, din cea de-a 122-a stradă. Morţii găsiţi în aceste biserici erau de diferite rase, culori şi credinţe. Majoritatea au murit îngenunchiaţi, în rugăciune.

Intr'una din sălile de operaţie la St. Luke's Hospital, un doctor zăcea mort pe podele, lângă masa chirurgicală, ţinând încă bisturiul între degete. Pacientul părea că murise fără a-şi da seama de cele ce se petreceau, aflânduse sub efectul cloroformului.

In sala de consultaţii, un intern curăţa ceara întărită, din urechea unui lucrător, când gazul îi trăsnise pe amândoi. Un alt intern citia, în momentul acela, o carte medicală. Volumul era deschis la un capitol ce trata despre adrenalină şi rolul ei ca stimulent al inimei, în determinarea proceselor vieţii, la nouii născuţi.

RECTORUL UNIVERSITĂŢII E MORT

Rectorul universităţii Columbia zace mort pe treptele ce duc la biblioteca instituţiei. Rectoratul se află în clădirea bibliotecii. Intrigat de goana studenţilor pe stradă şi de vâjâitul celor 600 de aeroplane, mascate de bolta de ceaţă ce se întinsese asupra oraşului, ieşise în uşă, cu puţin înainte de explodarea unei bombe cu gaz, ce se isbise de cornişa palatului Law, situat la câţiva metri depărtare.

Imensa mulţime a tineretului new-yorkez a murit în şcoale. Atacul a început cu puţin înainte de închiderea cursurilor.

Intr'una din clase, profesoara dictase copiilor o povestire, toţi micuţii erau sub zece ani. Treizeci şi una de teze se aflau pe pupitre. Fiecare elev continuase cu scrisul până când gazul le otrăvise respiraţia. Toţi copiii, în afară de unul, rămăseseră cu capul şi braţele rezemate de bancă, cuprinşi par'că de un somn subit, colectiv. O fetiţă era în braţele profesoarei, care evident, încercase să liniştească groaza micuţei.

Metro-urile New Yorkului sunt tixite de cadavre.

Pe peronul Marei Gări Centrale, a îngheţat aceeaş macabră dezordine. Vezi hamali căzuţi lângă geamantane, trupuri incremenite în atitudinea ultimei clipe. Scena se repetă în gara Pensilvania.

Long Island Station era atât de blocată de cadavre, încât în multe locuri ne-a fost cu neputinţă să călcăm pe podele. Observând gazul în aer, mulţimea s'a repezit spre porţi şi în jos pe scări, către peroane. Dat fiind că gazul acesta e mai greu decât aerul, mulţi au murit coborînd treptele.

In gara Hudson, ghişeurile sunt răsturnate de către călătorii cari se repeziseră spre trenurile subterane. Funcţionarii au încercat zadarnic desigur să înfrâneze panica şi trupurile lor zac acum strivite, alături de năvala încremenită.

Dacă mai există în momentul de faţă persoane vii în Manhattan, acestea se află probabil în etajele superioare ale sgârie-nourilor ca Empire State Building, Chrysler Tower, Woolworth Building, Metropolitan Tower, etc. S'ar putea întâmpla ca gazele să nu fi ajuns până în birourile situate la înălţimi ameţitoare, deasupra stradelor.

Am încercat să punem în mişcare ascensoarele câtorva din aceste clădiri, dar ne-a fost cu neputinţă, dată fiind lipsa de curent electric. Am luat atunci drumul scărilor, dar oxigenul nu ne-a permis să ajungem departe. In cele şapte etaje pe care le-am urcat la Woolworth, n'am găsit decât cadavre.

(Continuarea în pag. 15)





din ŢARA

S'A INLESNIT TRECEREA

3) Dunărea a îngheţat, iar traficul de pasageri, mărfuri şi poştă între România şi Bulgaria, se face pe ghiaţă.

AŞII AVIAŢIEI NOASTRE

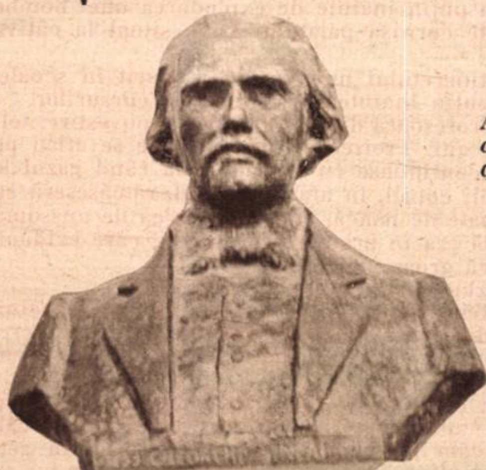
1) Căpitanul aviator Săvuleanu Laurenţiu din flotila de gardă, a fost numit comandant al şcoalei civile de pilotaj din Cluj.





O PIERDERE DUREROASĂ IN AVIAŢIE

2) Colonelul aviator Dahinten Alfred, comandantul flotilei de gardă, a murit la 17.II, în urma unei apendicite cu complicaţii.



STATUIA LUI GHEORGHE ŞINCAI LA BUCUREŞTI

5 şi 6) La liceul „Şincai" din Bucureşti s'a desvelit săptămâna trecută, bustul marelui naţionalist Gheorghe Şincai. Stânga: bustul desvelit. jos: solemnitatea în interiorul liceului, în prezenţa oficialităţilor.

CONGRESUL MINERILOR

4) De curând a avut loc în Capitală un congres al minerilor. In fotografia noastră, un aspect al sălii congresului.



JAPONEZII SE RĂSBOESC ŞI FAC ALEGERI







DE aproape trei luni bubue tunul în răsăritul Asiei. Galbenii se ucid între ei şi Liga Naţiunilor n'a putut obţinea alt rezultat, decât ca lupta între cele două popoare să se dea, fără o declaraţie formală de răsboi. E adevărat că statul chinez nu are o armată propriu zisă; se pare că forţa ei militară se rezumă la bande mai mult sau mai puţin organizate, dar ura pe care chinezii o nutresc împotriva japonezilor e atât de acerbă, încât substitue şi lipsa de organizaţie şi cumpăneşte inferioritatea armamentului primitiv.

Japonezii sunt bine organizaţi, sunt patrioţi şi dispun de arme moderne. Echivalent pentru câteva sute de morţi înregistrate de japonezi, sunt peste zece mii de chinezi căzuţi.

Câteva din statele europene





interesate, şi în special Liga Naţiunilor, consideră ca un punct de onoare să obţină încetarea ostilităţilor în Extremul Orient. Chinezii şi japonezii arătând toată deferenţa propunerilor Ligii, declarându-se gata să primească orice arbitraj, continuă totuş răsboiul.

Mandciuria a fost declarată stat liber, sub protectoratul Japoniei. Desigur niponii — al căror ideal este stăpânirea exclusivă a Pacificului — urmăresc cu metodă expansiunea lor. Insulele pe care le ocupă şi peninsula Coreea, nu pot ajunge unui popor care se înmulţeşte în aşa fel, încât în decurs de 20 ani, se dublează ca număr.

Şi conform unei legi vechi cât lumea, cel tare ocupă locul celor slabi. Acum sau mai târziu, Japonia va îngenunchia pe chinezi.

Dar partea interesantă a conflictului este, că japonezii au oprit ofensiva dela Shanghai, — retranşându-se pe poziţiile cucerite,— până

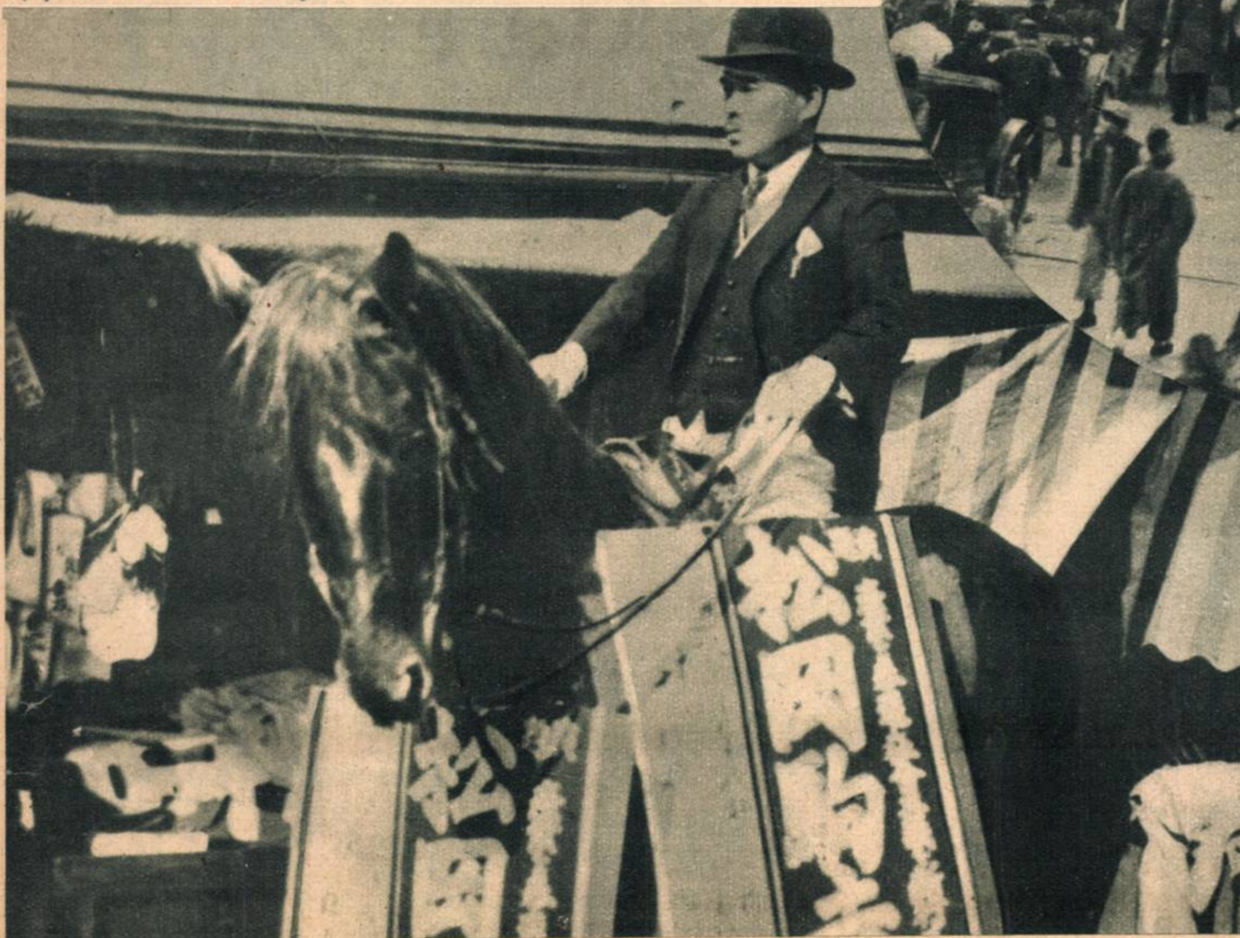






Fotografiile din aceste pagini reprezintă: Stânga sus: *O întărire japoneză pe străzile Shanghaiului.* Stânga mijloc: *La Tokio s'a oficiat un serviciu religios, pentru soldaţii căzuţi la Shanghai.* Stânga jos: *Cele două fetiţe ale Mikado-ului şi expediţia unor baloturi cu placarde de propagandă electorală, pentru alegerile care au loc recent.*

Dreapta sus: *Imbarcarea unor ostateci chinezi.* Sus: *Un chinez recalcitrant este arestat pe o stradă din Chapei.* Dreapta, în medalion: *O baricadă ridicată pe o stradă din cariterul Chapei.* Jos: *Un propagandist japonez în recentele alegeri.*



după alegerile care au loc în prezent în imperiul nippon.

Intr'adveăr, guvernul trecut, a fost răsturnat din cauză că în sânul cabinetului s'au iscat divergințe pe tema acţiunii militare în China.

Partidul naţionalist, — promotorul ideii de expansiune — are mari şanse şi face o propagandă formidabilă, expediând milioane de placarde electorale în intregul imperiu.

In cercurile cunoscătorilor situaţiei se crede, că dacă acest partid va obţinea majoritatea voturilor şi în consecinţă constituirea guvernului, răsboiul va fi declarat formal.

. A.



Stânga: *Echipa de bobsleigh a Statelor-Unite.*

SPORT





Karl Schäfer (dr.) *campion german și Grafstrom campion suedez de patinaj*



La Lake Placid ...



Birger Rund, campionul norvegian la sky

ANUL acesta, Olympiada, veche prietenă cu Europa s'a certat cu aceasta și s'a mutat în Statele-Unite. Ghinionul însă, este tot al Statelor-Unite care din cauza crizei n'au putut fi vizitate de majoritatea statelor europene. Cu toate că lotul participanților era relativ mic, majoritatea performanțelor au fost de bună calitate. Clasa europenilor în materie de sporturi de iarnă, este mult superioară decât clasa atleților americani. Aceștia însă, grație juriului părtinitor, s'au remarcat în majoritatea competițiunilor.

Cursele de patinaj-viteză, s'au soldat cu victoriile nereale, ale reprezentanților Statelor-Unite. Astfel, norvegianul Ballangoud, campion de viteză al Europei, s'a văzut clasat al doilea, după new-yorkezul Jack Shea.

Toată presa europeană este indignanată de modul cum au fost cronometrate cursele de viteză. Demn de remarcat este faptul că după Olympiadă, s'a organizat un concurs în care Ballangoud l-a lăsat la mare distanță pe Jack Shea.

La patinaj artistic, clasa hotărîtoare a europenilor, a împiedicat juriul să acorde primele locuri americanilor. Astfel, la simplu, era imposibil ca titlurile respective să nu fie acordate danezei Sonja Hennie și austriacului Karl Schaeffer. La dublu, perechea franceză Joly Brunet a cucerit pentru a treia oară titlul olimpic. La concursurile de figuri, americanii s'au mulțumit cu locurile al treilea.

Sky-ul însă, a permis Canadei să-și arate măestria pentru acest sport. Primii 19 skiori sosiți au fost canadieni. După aceștia ,a urmat un șir nesfârșit de norvegieni. De remarcat că primii patruzeci sosiți au fost numai din Canada și Norvegia. E lesne de explicat acest lucru, deoarece în aceste țari, sky-ul se practică așa ca în țările sudice atletismul și cross-countryul.

La bobsleigh singura țară din Europa care s'a apropiat de clasa Statelor-Unite, a fost România. Echipa Română de bob, condusă de căpitanul Papană, a stârnit mirarea tuturor cercurilor sportive din Statele Unite. In zilele acestea de criză sportivă, succesul compatriotului nostru ne apare ca un nou îndemn spre muncă.

In general, remarcăm pentru Olympiada din anul acesta o lipsă totală de interes. Americanii nu se pricep decât în materie de „rugby american" și „base-ball". Nu ne miră faptul că Olympiada dela Lake Placid s'a soldat cu un deficit de 17.000.000 lei. Ar trebui să se găsească un centru sportiv, care să prezinte interes atât americanilor cât și europenilor. Iată că s'au format campionate mondiale de football, de kockey, de înnot, etc... care vor aduce cu timpul pieirea vechilor jocuri olympice.

M. SENI



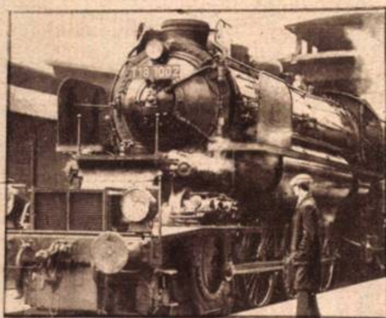


Sus: *O fază din matchul dintre echipele feminine ale clubului T. C. R. Matchul a revenit cu 2—1 echipei A.*
Stânga: *Echipele, înaintea matchului.*

DIN TOATA LUMEA

10 CENŢI VOR OPRI DIN MERS O LOCOMOTIVĂ.

DOUĂ mici monete metalice pot imobiliza o locomotivă cu toată imensa ei putere. Cea mai mare parte din greutatea unei locomotive (aproximativ 250.000 pfunzi) apasă asupra roţilor, pe când forţa tractivă a locomotivei e de 60.000 de



pfunzi. Forţa tractivă stă în strânsă legătură cu forţa care declanşază mişcarea şi sunt de obiceiu egale.

Dacă se pune o monetă sau alt osbstacol direct pe şină, înaintea fiecăreia dintre roţi, locomotiva trebue să facă un salt pentru a înainta ceeace e cu neputinţă chiar celei mai puternice locomotive.

LUPTE INTRE PEŞTI

E. Shiner din San Antonio, Texas, care posedă un imens aquarium, a inventat un nou gen de spectacole: „matchuri între peşti". Reprezentaţiile pe care le organizează, pasionează publicul, prin agilele şi măestritele manevre ale adversarilor, cari se bat pe viaţă şi pe moarte.

Combatanţii sunt peşti chinezeşti de o coloraţie foarte strălucitoare, numiţi „paradişi".

In ţinuturile în care trăesc aceşti peşti de paradis sunt porecliţi şi „mici rechini", pentrucă sunt carnivori de o extraordinară ferocitate. Au gura prevăzută cu dinţi mici şi ascuţiţi ca acele, şi se hrănesc cu peşti, uneori mai mari decât ei.

Inainte de luptă, aceşti peşti trec printr'o perioadă de antrenare: sunt hrăniţi câtva timp cu carne crudă, iar în preziua luptei sunt lăsaţi să flămânzească. Combatanţii se aruncă atunci unul asupra altuia muşcându-se cu dinţii lor tăioşi ca nişte ferăstraie, până când unul din ei apare plutind la suprafaţă, mort.

UN FENOMEN



Betty Jane Kussmen, dansa la vârsta de trei ani pe un enorm pian, în sunetele unei muzici produse chiar de ea, atingând clapele cu mâinile şi picioarele.

MARŞUL MORŢII

INTRE anii 1834 şi 1850, capitala vechiei naţiuni Choctaw, era Nanin Waiya, situată lângă Tushkahoma, Oklahoma. Bătrânii acestei naţiuni se întruniau acolo la anumite epoci, legiferând şi judecând pe delicvenţii tribului. Jurisprudenţa lor era pe cât de bizară, pe atât de respectată. Dacă pedeapsa ce se da unuia era moartea, condamnatul căpăta un concediu de câteva luni, pentru a se duce să-şi ia rămas bun de la ai săi. In ziua hotărîtă pentru execuţie, se întorcea la locul fixat, îşi săpa singur groapa şi punându-şi o frunză pe inimă, se îndrepta cu capul sus, privindu-şi călăii ţintă în ochi.

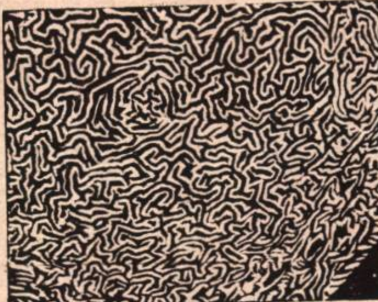
Ultimul Indian condamnat la moarte de judecătorii acestui



trib, a parcurs neexcortat 102 mile, pentru a-şi mai vedea odată familia, revenind apoi la locul unde moartea îl aştepta implacabilă. Acest marş al morţii, în absenţa oricărui factor coercitiv al puterii executive, oglindeşte o tărie de caracter şi un eroism ce se loveşte violent de cel mai puternic dintre instinctele noastre şi anume, de instinctul de conservare.

DIN MINUNILE NATURII

MULTĂ vreme sursa din care vechii egipteni, cretani şi romani s'au inspirat, creind faimoasele labirinte, a format o enigmă pentru



lumea istoricilor. Prin anul 2300 a. Chr. egiptenii au clădit un uriaş labirint, format din 12 curţi şi din 3000 de camere. Cretanii, conform legendei, au construit o reţea de camere şi culuoare, în care ţineau minotaurul, un animal cu trup de om şi cu cap de taur, iar romanii aveau o construcţie similară, în oraşul Clusium.

Archeologii au crezut că ideea labirintului a germinat în creerul vre-unui ingenios cetăţean al anticului Egipt, dar în fond, ciudatul aranjament de încăperi şi pasagii, a fost pur şi simplu copiat după natură.

In mările calde există colonii de corali, ce au forma unor creere, ale căror circomvoluţiuni nu sunt altceva, decât labirintele realizate în mare, de oamenii antichităţii. Aceste „creere de coral" abundă în Oceanul Indian, în Mediterana şi pe fundul Mării Roşii.

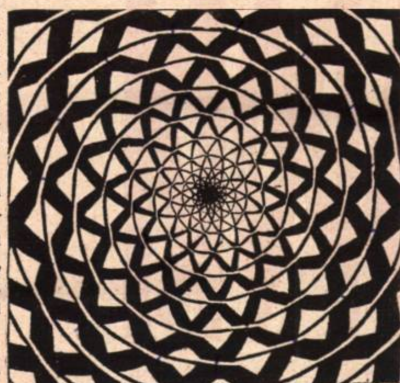
Modul în care natura construeşte aceste labirinte, e cu mult mai interesant decât oricare din operele de cărămidă şi ciment ale omului, pentrucă la construirea unui astfel de conglomerat, colaborează milioane de creaturi microscopice numite polipi, iar suprafaţa atât de măestrit brăzdată, e formată din scheletele calcinate ale animalelor moarte. Polipii aceştia procreează întocmai ca a-



miba, divizându-se la un moment dat în două părţi.

Una din ele îndeplineşte oficiul de părinte şi moare în acest proces al reproducerii, iar cealaltă e progenitura, care repetă mai târziu fenomenul subdiviziunei.

ILUZIE OPTICĂ



Desenul pe care-l vedeţi nu e o spirală, ci e format din cercuri concentrice.



J. N. Suggs din Little Rock, Arkansas, posedă o pisicuţă, care nu merge decât pe picioarele dinapoi.

SATAN invocat de ştiinţă



Un grup de savanţi germani şi englezi au pus la cale invocarea diavolului, după ritualul magiei negre, care reclamă o fecioară imaculată, o capră, o *carte neagră*, un unguent de o anumită preparaţie, şi desemnarea a tot felul de cercuri şi triungiuri. Incercarea va avea loc pe Brocken, cel mai înalt pisc al munţilor Harz din Saxonia, care atinge o înălţime de 3.700 picioare. Acest punct a fost în Evul Mediu teatrul sabaturilor vrăjitoreşti, şi e, după tradiţie, locul unde Satan se arată mai bucuros.

Ştiinţa şi-a bătut întotdeauna joc de presupunerile ce susţin existenţa diavolului.

Care e atunci rostul şi justificarea acestei ciudate experienţe?

Savanţii nu o fac cu gândul vre-unei reuşite: ar fi chiar foarte încurcaţi într'un asemenea caz. Iată motivul care i-a determinat la întreprinderea acestei încercări:

După răsboi, în multe părţi ale lumii, religia şi-a pierdut stăpânirea, iar în locul ei s'au întronat diverse practici superstiţioase printre care, cele mai proeminente şi mai primejdioase, au ca obiect adoraţia diavolului.

Aceste secte se bazează pe vechea credinţă că dacă cineva execută bine riturile magice, diavolul îi va apărea spre a face cu el un târg. Puternicul Satan e gata să-i dea bogăţie, sănătate, viaţă lungă, putere, frumuseţe, soţii sau soţi frumoşi, într'un cuvânt tot ce poate fi mai de preţ în viaţă. Insă, ca şi puternicii politicieni ai zilei, Satan e greu de văzut şi după cum ştiţi, îşi vinde scump darurile, cerând în schimb suflete.

Aceste secte sunt extrem de primejdioase, întrucât prezintă tendinţa de a reîntrona practicarea sacrificiilor umane. O investigaţie făcută în ramura germană a acestor sectanţi, a stabilit că marele diavol îşi are reşedinţa pe Brocken şi că acel care posedă „cartea neagră" a d-rului Faustus renumitul fizician alchimist, astrolog şi magician, care a trăit în secolul al 16-lea, poate, urmărindu-i instrucţiunile, să ia contact cu Majestatea Infernului. D-rul Faustus, un personaj real, a inspirat lui Goethe poemul dramatic „Faust".

D-rul Faustus a lăsat un tratat de magie neagră care se află la Biblioteca Naţională de cercetări Psichice din South Kensington, Anglia. Savanţii germani au cerut să li se împrumute volumul. Intenţia lor e să facă o încercare după toate regulile artei, pentru a dovedi întunecaţilor adoratori ai diavolului, prin inevitabilul greş al experienţei, cât de neîntemeiate le sunt credinţele.

Englezii le-au pus cartea la dispoziţie oferindu-le în acelaş timp colaborarea. De altfel trebue să recunoaştem că atitudinea ştiinţei moderne faţă de magie şi de diavol, n'a fost tocmai ştiinţifică. Acest doctor Faustus şi alţi necromanţi au dat indicaţii amănunţite asupra unor experienţe magice, care după afirmaţiile lor, fuseseră foarte reuşite. Savanţii de astăzi n'au dreptul să ridiculizeze aceste afirmaţii, decât atunci când unul din ei ar repeta experienţa lovindu-se de o absolută nereuşită.





Sus dreapta: *O invocare a diavolului.*

Sus: *Semnarea pactului cu Satana;* dr.: *O „carte magică"*

Operaţiunile vor începe cu 24 de ore înainte de ivirea lunii pline şi dacă Satan nu va apărea mai curând, vor trebui să mai aştepte alte 24 de ore după aceea. După cum am mai spus, în acest ritual e nevoie de o fecioară şi de un ţap. Ambele elemente au fost procurate cu foarte mare greutate. Ţapul trebue să fie negru ca smoala şi să n'aibă nici mai mult nici mai puţin decât un an. Găsind în cele din urmă animalul, au pornit în căutarea fecioarei, care să întrupeze inocenţa.

Au întâlnit în satele saxone un considerabil număr de fetişcane, care la început erau gata să primească rolul. Când li se explica însă că nu era vorba de vre-o filmare, ci de o încercare de invocare a diavolului, refuzau hotărît onoarea ce li se făcea.

Se găsi în cele din urmă una cu destul curaj sau curiozitate, pentru a primi atribuţia. In primul rând, savanţii vor aprinde un foc alimentat de conuri de pin, la lumina căruia vor trasa în alb „cercul magic". Acesta va trebui să fie destul de mare pentru a cuprinde pe invocatorul diavolului, două ajutoare, fata şi ţapul. In interiorul cercului, aranjate în forma a două triunghiuri înlănţuite, se vor pune diverse simboluri, iar înăuntrul circonferinţei se vor pune lămpi alimentate de un ulei special. Cele două ajuttoare vor avea grija să menţină lămpile aprinse, reumplând cu ulei pe cele care au nevoie şi reaprinzând pe cele stinse, întrucât credinţa e că demonii şi spiritele rele ce se vor strânge în juru-le, vor încerca să stingă luminile şi dacă reuşesc, vor rupe cercul magic, iar toţi cei cari se găsesc înăuntrul lui, cu excepţia ţapului poate, vor intra direct în infern.

După aprinderea lămpilor, fata va introduce ţapul în centrul triunghiurilor unde-l va priponi şi-l va unge peste tot cu un amestec de sânge de liliac, asafoetida, di-

verse flori uscate şi miere. Când ţapul va fi bine uns, fecioara îl va acoperi cu o pânză albă.

Savanţii vor cânta apoi invocaţii şi evocaţii latine, făcând gesturile prescrise. Fata va privi cu atenţie luna şi animalul. Imediat ce acest astru se va întuneca într'un anume mod, ea trebue să tragă pânza de pe animal. Şi atunci lângă ţap, va apărea diavolul, sub forma unui tânăr de o excepţională frumuseţe.

Cum savanţii n'au nici cea mai mică speranţă în această apariţie a diavolului, nu s'a discutat ce anume s'ar face într'un asemenea caz. Există totuş mai multe formule cu cari se spune că s'ar putea trimite diavolul înapoi.

Munţii Harz au fost întotdeauna un centru de culturi demonice, probabil datorită piscului Brocken.

Cel care se urcă în vârful acestui pisc, vede în anumite condiţiuni de lumină şi nouri, o monstruoasă formă omenească, ce-l priveşte prin negură. E în fond propria-i umbră care se proectează, mult mărită, pe unul din nourii opuşi, dar efectul e destul de înfiorător pentru a te impresiona, chiar când cunoşti cauza fenomenului.

Acest pisc a trecut drept reşedinţa unor spirite puternice, încă din timpuri preistorice. Credinţa a luat naştere odată cu rătăcirea primului troglodit prin aceste meleaguri. Punctul acesta a fost în cursul Evului Mediu centrul favorit de întâlnire al vrăjitorilor, unde se desfăşurau ritualurile şi orgiile sabaturilor.

De când puritanii au încetat prigoana şi executarea vrăjitorelor, nu mai există om cult care să creadă în ele. Totuş, e aproape neîndoios că multe din victimele acestea, se credeau în mod sincer vinovate şi mărturisiau fără tortură, lăudându-se cu sborurile lor şi cu legăturile pe care le întreţineau cu Majestatea Infernului.

Psihologii moderni sunt de părere că faptul acesta se datora unor soporifice şi mai presus de toate, unor accese de isterie. Mai fiecăruia din noi i s'a întâmplat să viseze că sboară. Senzaţia aceasta se datoreşte amorţirii temporare a nervilor din pielea porţiunei de trup pe care adormitul e întins. Aceastâ încetare a senzaţiilor presiunei, determină impresia unei plutiri în spaţiu.

Se ştie că vrăjitoarele, înainte de a întreprinde călătoriile lor aeriene, îşi frecau trupul cu un anumit unguent şi că beau anumite amestecuri lichide. Dacă substanţa producea o anestezie a pielei, aveau senzaţia sborului şi dacă drogul pe care-l consumau era ceva în genul haşişului, halucinaţiile ce rezultau se brodau toate pe tema sborului.

Diavolul n'a fost cunoscut sub forma de acum: cu coarne, piele aspră, cu coadă şi picior de ţap, decât din secolul al 7-lea sau al 8-lea.

Diavolul medieval e în fond o interpretare greşită al zeului roman „Pan", — zeitatea pădurilor — monstrul sintetic, jumătate om şi jumătate capră. Nu se ştie pentru ce, — animalul acesta fusese închinat lui Pan, iar în Evul Mediu, ţapul e nelipsit dela ceremoniile de celebrare a diavolului.

Rob. Stake

6.000.000 cadavre!!

(Urmare din pag. 8)

DEZOLAREA PARCULUI CENTRAL

Parcul central e mort şi pustiit. Gazele inamicului au ucis fiecare pom, fiecare tufiş, fiecare firicel de iarbă. Dis de dimineaţă când am aterisat în parc, frunzişul şi iarba de curând cosită, căpătaseră o culoare cafenie. După amiază, când ne-am luat sborul, lăsând în urma noastră oraşul mort, culoarea vegetaţiei se închisese devenind aproape neagră. Scoarţa se desprindea de pe copaci iar frunzele începuseră să cadă la pământ, într'un fel de funingine.

Pentru orice eventualitate, nu ne-am luat măştile de pe obraz, decât când aeroplanul a ajuns la 4000 de metri deasupra oraşului. Aspirând cu nesaţiu aerul pur şi rece al acestei înălţimi, am scos din buzunar corectura unui articol ce urma să apară într'unul din ziarele de astăzi ale New-Ykorului. Un zâmbet mi-a apărut pe buze, când l-am văzut pe masa redacţiei. Era intitulat „Izolarea" şi iată ce cuprindea :

„Acum că răsboiul s'a declarat, naţiunea noastră are o mare şansă prin situaţia geografică a ţării. Ministrul de răsboi a comunicat preşedintelui Statelor-Unite, că apărarea aeriană a New-Yorkului e perfectă şi că nu există absolut nici un pericol de invazie.

„Graţie oceanelor ce ne mărginesc ţara, în părţile de Est şi Vest, atacurile inamicului vor fi făcute dela mari distanţe. Date fiind miile de mile ce trebuesc străbătute peste ape de către aeroplanele inamice, mai înainte de-a putea întreprinde un atac împotriva noastră. Orice mişcare de această natură nu va avea alt scop decât să sdruncine moralul populaţiei noastre. Numai că americanii noştri sunt prea oţeliţi, pentru a se speria de vâjâitul unui aeroplan. Lăsaţi deci inamicul...".

Ironia soartei! Autorul acestui articol ar fi trebuit să scrie :

„Nu există apărare împotriva unui atac aerian, întreprins de-o putere în stare a plăti vasele de transport, aeroplanele şi oamenii necesari; de o putere care, mai înainte de a-şi pune planul în aplicare, observă rapoartele meteorologice, aşteptând ceaţa protectoare.

Chiar dacă mitralierele şi tunurile anti-aeriene ar fi tot atât de multe ca şi aeroplanele inamice, chiar dacă pe lângă acestea s'ar mai înălţa câte 12 aeroplane indigene, de fiecare din aparatele străine încărcate cu gaz ucigător, nu s'ar putea face nimic împotriva unui atac aerian bine proectat".

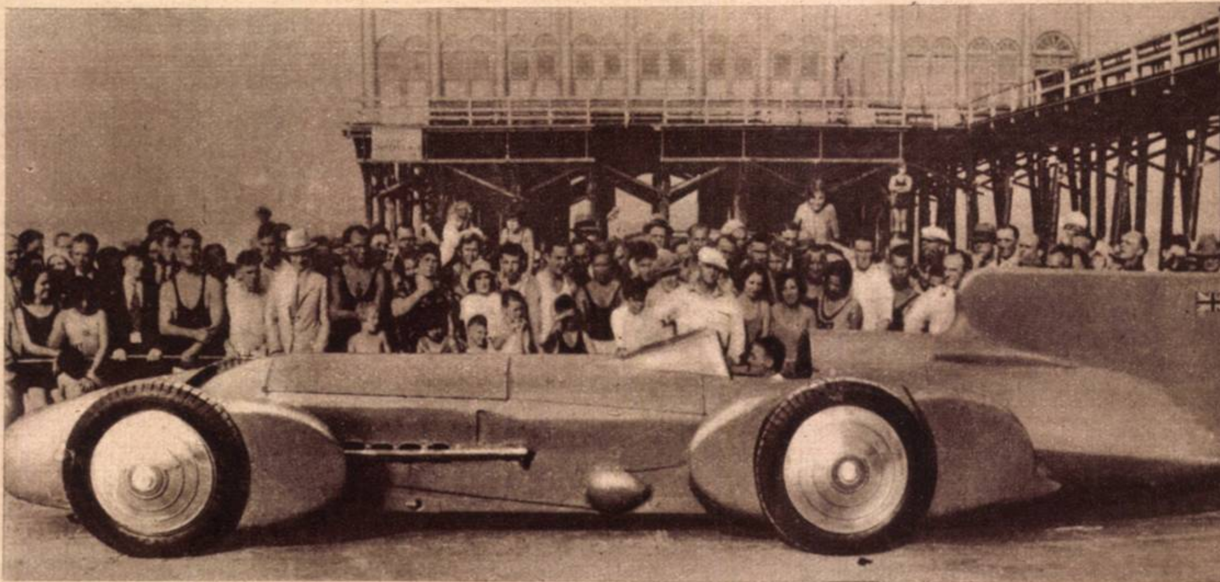
Desigur că inamicul ar putea spune :

Lăsaţi redactorii să-şi scrie articolele !

* * *

Carson mi-a strigat, prin tub, că vom coborî la Philadelphia peste optsprezece minute. In atmosfera clară şi luminoasă, dezolarea New-Yorkului păsărit de câteva ore, îmi părea un coşmar. Cum am ajuns la hotel, am scos maşina de scris şi am început să aştern pe hârtie cele de mai sus.

Trad. de E. A.



De PRETUTINDENI



Sus: *Sir Malcolm Campbell, asul internațional al automobilismului, a stabilit un nou record de viteză cu mașina sa, „Pasărea Albastră" la Daytona Beach, în Statele Unite, înregistrând o medie de 408 km. pe oră.*

Jos: *Din ordinul ducelui Mussolini, a fost desgropat în capitala Italiei, vechiul drum roman, care lega Colosseul de Victorianum. In fotografia noastră, lucrările de desgropare.*

Dreapta: *Prof. Kipfer, care a însoțit pe prof. Piccard, în sborul acestuia în stratosferă, pregătește o nouă ascensiune, de data aceasta pe cont* **propriu.**



Mijloc sus: *Leo Sexton, campionul american la aruncarea cu greutăți, a stabilit recordul la 17 metri pentru 7 kgr.*

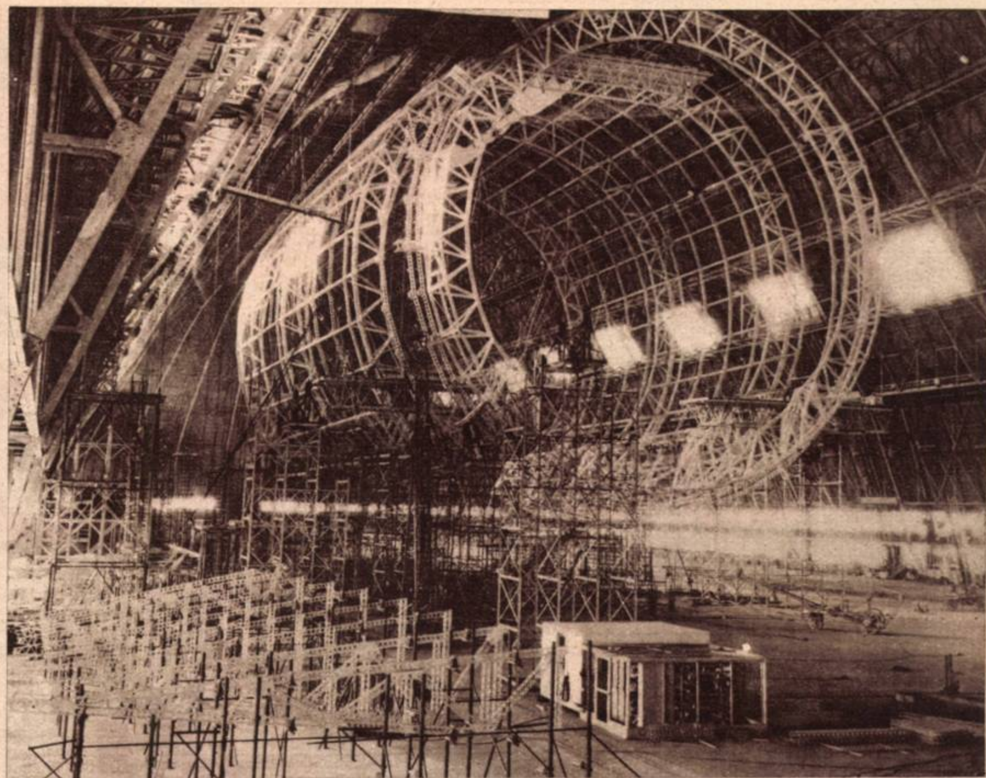


Mijloc: *Președintele Germaniei, mareșalul Hindenburg, este salutat în fiecare dimineață, — în cursul plimbării sale prin parcul reședinței, — de nepoțelele sale.*



Dreapta jos: *Un grup de cercetași ai expediției Byrd la Polul de Sud, cu o parte din câinii săniilor pe care le vor întrebuința în cursa spre munții Antarcticului, unde speră să găsească trupurile a doi tovarăși dispăruți.*

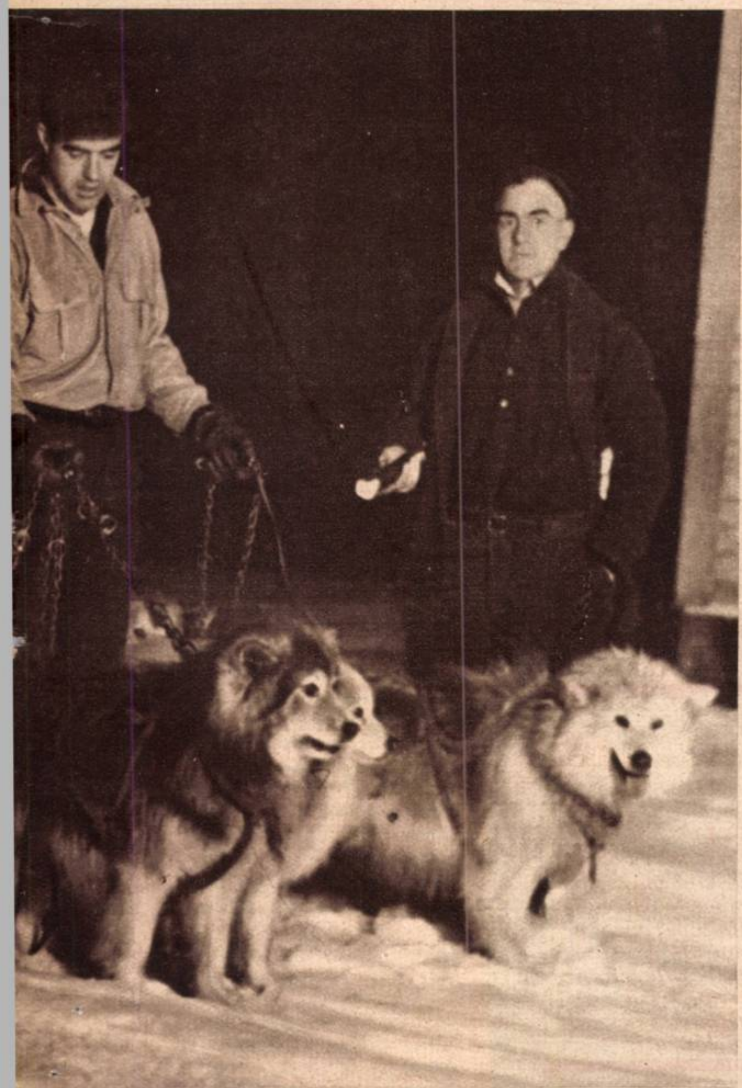


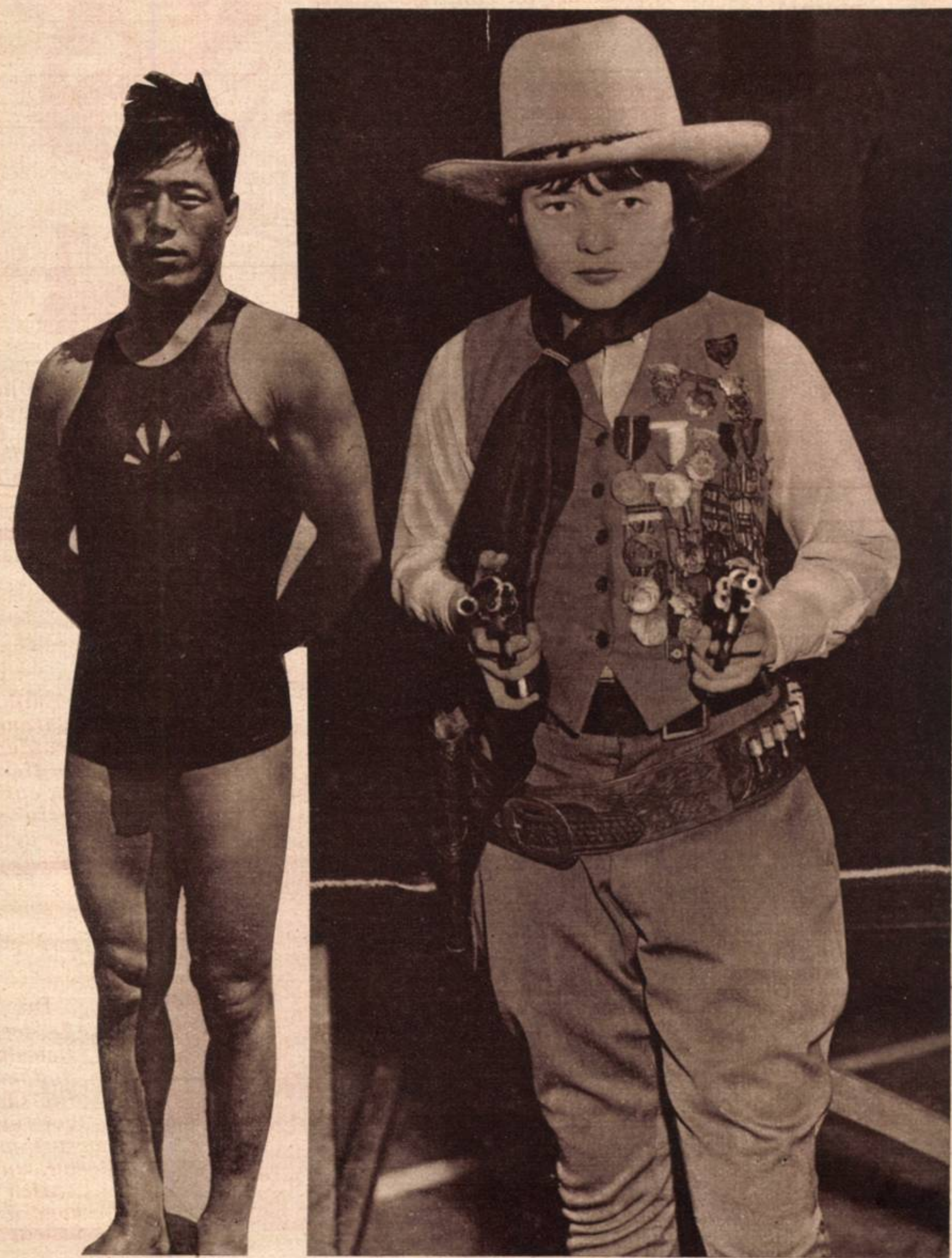


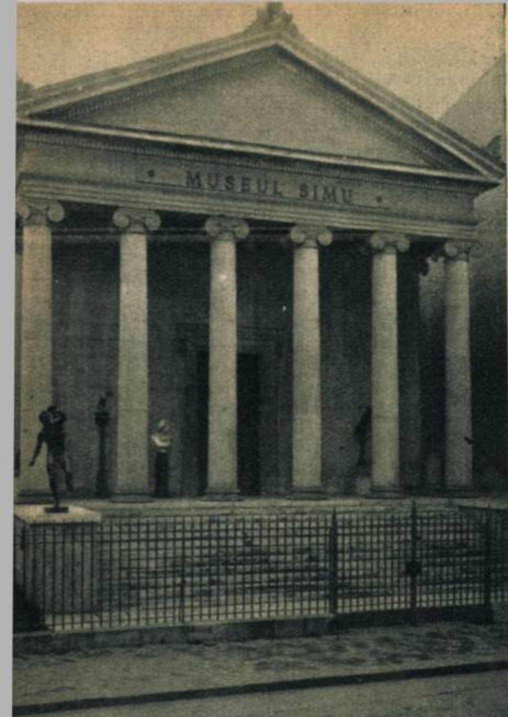
Sus: *In uzinele „Goodyear Zeppelin" din Akron-Ohio, s'a început construirea unei noui aeronave uriașe Z. R. S. 5, după modelul dirijabilului „Akron".*

Jos dr.: *Arlayne Brown, o fetiță de 15 ani din Texas, campioana țintașilor americani cu revolverul.*

Jos, stg.: *Din Londra se anunță că* Tsuruta, *campionul japonez la innot, ar fi căzut în luptele dela Shanghai.*







Fațada muzeului Simu.

Comori UITATE

Portretul unei doamne. Grigorescu



TOȚI cetățenii Capitalei cunosc stația de tramvai „la Marghiloman". Figura politicianului și a arbitrului eleganței a rămas să trăiască în mintea oamenilor prin stația de tramvai, care-i poartă numele și prin combinația fericită a romului cu cafeaua turcească, botezată după el.

Clădirea boerească a lui Marghiloman a dispărut și pe acelaș loc se înalță astăzi un sky-scarper în miniatură, unde au prins rădăcini o mulțime de negustori. E un colț comercial al lumei practice.

In opoziție flagrantă cu această lume, peste drum, e clădit Muzeul Simu, în liniile cele mai pure ale unui templu antic Asemenea Acropolei, care păstrează încă vestigiile culturii antice, monumente ridicate în onoarea divinităților, în acest colț al Bucureștilor a fost clădit, din inițiativa personală a domnului Anastasie Simu, templul unui nou cult: arta. Nici o altă formă de edificiu nu se putea adapta mai bine scopului acestuia. Lumina pătrunde în toate sălile muzeului, egală, prin deschizături practicate în acoperiș. Sunt pete albastre de azur, care se cern prin sticla albă, învăluind într'o seninătate imperturbabilă comorile de artă adunate cu atâta delicată și profundă intuiție a frumosului.

Așa cum se prezintă astăzi, Muzeul Simu este unicul tabernacol de artă modernă dela noi, prezentat publicului într'o manieră cu totul occidentală. Decorul sălilor în concordanță cu operile expuse, adaugă o armonie în plus acestui muzeu, care e o istorie vie a evoluției artelor plastice.

Vederi din cele trei săli centrale ale muzeului.





Prima sală, în cel mai bun stil roman, construită în dublu hemiciclu, cu decorații murale, care amintesc de Palazzo Colona din Roma și Palatul lui Dioclețian, conține nenumărate moulage, evocând capo d'operele chaldeiene, asiriene, persane, etc. Evul mediu e reprezentat în operele secolului al XIV-lea: Pierre de Chelles, André Beauneveau, epoca Renașterei prin Donatello, Michel Angelo, Benvenuto Cellini, Andréa del Verochio, etc. Ca punct de tranziție între secolul al 17-lea și epoca modernă, găsim operele artiștilor iluștri, Houdon, Claude, Claudion, Auguste Pajou, Francois Rude, etc. Tot aci sunt operele sculptori-

lor români Jean Georgescu, D. Paciurea, Brâncuş, Gănescu, Filip Marin, Stork, etc.

In sala a doua, ornamentată cu motive româneşti, inspirate din arhitectura Curţii de Argeş, sunt expuse operele pictorilor români. O bogată colecţie selecţionată din cele mai bune piese ale pictorilor noştri. In ansamblul ei, colecţia arată progresul uimitor al mişcării noastre artistice, dela începuturile ei timide până astăzi. Pânze semnate. Panaiteanu — primul director al şcoalei de Arte Frumoase din Iaşi, C. Lecca — primul portretist român, Hentzia, Dan Szatmary, Tătărescu, etc., reamintesc de zorile mişcării noastre artistice.

Theodor Aman, primul maestru al picturii noastre e reprezentat printr'o serie întreagă de pânze, dintre care: „Ţiganca", „Odalisca culcată", „Dominoul verde", subliniază calităţile de compoziţie şi pitoresc ale artistului.





In ceeace priveşte pe Grigorescu, luminosul astru al picturii române, e reprezentat prin operele: „Ţăranca culcată", „Carul cu boi", Printre arbori", pânze a căror celebritate a trecut de mult graniţele ţării noastre.

Intreaga falangă a marilor artişti români îşi au acolo reprezentate operele lor caracteristice: Balthazar, Stăncescu, Andreescu, Luchian, Mirea, Verona, Vermont, etc.

Celelalte trei săli, cea centrală, decorată cu motivele epocei Renaşterei, penultima în stil bizantin, cu motive inspirate depe basilica S-ta Sofia din Constantinopol şi ultima în cel mai impecabil şi sobru stil elen, conţin piesele caracteristice ale tuturor epocilor şi şcolilor existente până astăzi.



Proect de bancnotă, conceput de Grigorescu.



Grigorescu — Autoportret.



Călăraşi din garda imperială. — Gericault.

In afară de sculpturi şi picturi, muzeul este dotat cu o bogată colecţie de aqua-forte şi litografii executate de artişti celebri, ca: P. Picault, Duplessis-Berteaux, Ed. Hedouin, Karl Koepping, Auguste Lepère, etc.

Şi pentru a completa opera sa, d. A. Simu, a dotat muzeul cu o bogată bibliotecă de artă, care e un isvor inepuizabil de cultură artistică pentru amatorii şi artiştii, dornici să se instruiască.

A înşira numai toate numele artiştilor, ar fi să dăm acestui articol, extinderea unui catalog. Ne rezumăm a da numai o idee generală de toate comorile artistice ce se pot admira în Muzeul Simu. Şi cu drept cuvânt, a vizita acest muzeu în care fondatorul a adunat cu minuţiozitatea şi perspicacitatea unui adânc cunoscător tot ce arta a produs mai caracteristic şi mai bun, până astăzi, nu e numai un prilej de înălţare sufletească, ci şi un prilej de afinare pentru înţelegerea celor mai nobile manifestări ale geniului uman.

M. L.

Şi totuş ANNY ONDRA şi SCHMELLING...

PRIMA chestiune pe care gazetarii au pus-o vedetei Anny Ondra cu prilejul vizitei ei la Bucureşti, s'a referit fireşte la legăturile ei cu Schmelling, campionul mondial de box la toate categoriile.

Pentru ce motiv nu ştim, Anny Ondra a dezminţit categoric toate „zvonurile" referitoare la căsătoria ei cu Schmeling, spunând că nu l-a întâlnit... decât o singură dată la Jeff Dickson şi că s'a fotografiat atunci întâmplător — alături de el.

Subsemnatul — care tot timpul şederii vedetei la Bucureşti nu m'am despărţit o clipă de dânsa, suportând entuzismul unei mulţimi curioase, am observat din prima clipă, o îndoială în afirmaţia celei mai „en vogue" dintre artistele ecranului european şi-am hotărît să aflu — cu orice sacrificiu — adevărul în chestiunea Schmelling.

Care n'a fost surprinderea şi satisfacţia mea, când chiar în seara sosirii marei artiste, am descoperit, svârlită pe una din măsuţele apartamentului pe care-l ocupa la unul din principalele hoteluri ale Capitalei, o copie după o telegramă care fusese expediată cu 15 minute mai devreme:

Iată textul ei:

Schmelling

Bad Saarow Mark

verspätet angekommen xxx

anrufen heute Nacht

Thorak

(Schmelling Bad Saarow Mark. Am sosit cu întârziere. Telefonăm la noapte. Thorak).

Thorak este numele profesoarei, care a însoţit-o pe Anny Ondra la Bucureşti. In aceeaş seară, la orele 11 am părăsit camera vedetei. In clipa când am ajuns la cabina portarului — Anny Ondra locuia la etajul III — telefonistul de serviciu, primia dispoziţia să cheme la telefon Berlinul, la numărul:



Am notat numărul de telefon pe spatele unei cutii de ţigări şi am alergat într'un suflet la poşta centrală.



Aci, datorită unui truc, am reuşit să surprind prima convorbire, între steaua de cinema Anny Ondra şi campionul mondial de box la toate categoriile, Max Schmelling.

— *„Allo Max? Aci Anny! Am avut o primire extraordinară! Peste 4000 de oameni au fost la gară. La hotel am fost deasemeni foarte bine primită. Ascultă Max...*

— *„Da?...*

— *„Fă-ţi numaidecât viza, ia avionul şi vino la Bucureşti. Eu mai stau până Marţi".*

— *„Nu pot să vin, Anny!... Ştii doară că nu pot lăsa antrenamentul"...*

— *„Bine, atunci te sărut! Mâine la 11 chem din nou..."*

Şi convorbirea a luat sfârşit.

A doua seară, la orele 11, Anny chema din nou Berlinul. Şi de astă dată şi-a exprimat mulţumirea faţă de primirea extraordinară pe care a avut-o la noi, faţă de dragostea cu care o înconjoară publicul.

Mai departe a spus că i-a rezervat o lojă la premiera care urma să aibă loc Joi la Berlin, că-i este tare dor de el şi că abia aşteaptă să-l revadă.

A doua zi, fiind la masă cu Anny Ondra, am scos cutia de ţigări pe care-mi notasem numărul de telefon al lui Max Schmelling.

Blonda vedetă a văzut cutia, a citit numărul, s'a roşit până peste urechi şi... n'a mai desminţit!

Ba dimpotrivă. Mi-a mărturisit că „Max" este un băiat admirabil, că ţine foarte mult la el şi că ar vrea să-l convingă să se lase de box.

M'a rugat apoi să nu public nimic şi eu i-am promis. M'am ţinut de cuvânt, după cum se obişnueşte în profesia noastră. Dealtfel sunt convins că rândurile de mai sus îi vor face plăcere.

ION GOLEA

De vorbă cu ANNY ONDRA despre toate, afară de cinematograf

ANNY ONDRA a fost la noi —iată o întâmplare, care a produs vâlvă, ca orice eveniment de seamă. Redactorii asaltau cabinetul frizerului, îşi potriviau cravatele şi'n timpul discuţiunilor, se uitau cu un ochiu spre uşă, cu riscul de-a deveni saşii. Căci vedetele fac parte din noua aristocraţie a lumii, formată din proeminenţii artei, ştiinţei şi ai banului.

Clipa sosirei se apropie. Imi scot carnetul. Din stradă se aude sgomotul mulţimei, care o aplaudă — un reporter vine fuga — şi 'n urma lui, intră ea.

Sunt obicinuit să privesc frumuseţile: nu mă emoţionez la vederea unei Miss. Dar zâmbetul fin, faţa distinsă şi spirituală, tinereţea strălucitoare a Annyei Ondra fac totuş o impresie adâncă. Intr'adevăr e o principesă de toată frumuseţea, care de cum a intrat, ne-a robit pe toţi. Păşeşte majestos, salută graţios şi-şi ocupă locul ce i se oferă.

Imediat virez lângă scaunul ei şi-i adresez în limba ei maternă salutul: **Rukoli bam!**

— "Vorbiţi ceha?" Mă priveşte surprinsă.

— „Da, de sigur!" răspund şi aduc câteva laude ţării, care-a dat omenirei această fiinţă, îmbrăcată într'un costum de catifea neagră, împodobită cu blană de zebelină. Sărut mănuşa albă, şi privirile mele alunecă depe agrafa de briliante, ce-i împodobeşte pieptul, pânăla picioruşele fine, acoperite de nu ştiu ce mătase. Ii declar apoi, c'am aşteptat-o cu nerăbdare şi emoţie, că cea mai mare revistă ilustrată a României vrea să ştie cât mai multe despre ea: ca om, ca femee tânără şi nimic despre cinematograf.

— Am avut mari emoţii la sosire, "zise ea". La gară, am fost aclamată şi ridicată pe umerii admiratorilor. Muriam de frică: atâta lume necunoscută, care mă aclama într'o limbă neînţeleasă mie. M'am pomenit dusă spre eşire, când odată simt că acela care mă purta pe umeri, a început să se poticnească. Repede am trecut pe umerii celui mai apropiat admirator!"

Vedeta mă priveşte râzând: constat că zâmbetul şi râsul o aranjează admirabil şi-i spun: „Sper că voi avea ocazia să vă văd şi plângând!"

— „Oh da, dar numai de bucurie!" răspunde ea cu vioiciune. Credeţi-mă, lucrez mult şi serios şi cunosc oboseala, dar nu înfrângerea. Dimpotrivă cu cât încercările sunt mai mari cu atât depun mai multă energie. Dealtfel, toată ziua sunt ocupată. Când nu lucrez sau învăţ, fac mult sport... Am auzit, că aici în România, se fac vânători mari! Sunt o pasionată amatoare de vânători: am un teren propriu de vânat, la Müncheberg, la 60 de klm. de Berlin. Şi până acolo, îmi conduc singură automobilul!

— Şi eu am vânat în patria dvs., scumpă dudue: la fazaneria castelului istoric Wallenstein, apoi la Prahovsky Skali. Dar la noi sunt urşi şi lupi răi, cari abia aşteaptă să sfâşie o vedetă de... câţi ani aveţi?

— Optsprezece, însă nu mi-e frică de urşi. Mânuesc arma de minune.

— Atenţiune! strigă deodată maestrul Berman, care între timp ne-a ochit cu un aparat fotografic şi acum produce una după alta, două explozii (cu praf de magneziu).

Am fost surprinşi şi regret că e prea târziu pentru a-mi lua un aer inteligent, obligatoriu în faţa obiectivului.

— „Dar plăcerile celelalte ale vieţii?" încerc s'o sondez. Dânsa mă priveşte cu ochii ei albaştri, nevinovaţi şi sinceri ca ai unui copil şi-mi răspunde: — Dansul? Desigur. Mâncările? N'am nevoe de regim şi trăiesc cum vreau. Refuz până şi alifiile şi doctoriile care servesc pentru corijarea frumuseţii...

Imi place însă să învăţ... englezeşte, franceza şi apoi limba germană literară, adică aşa zisă „Houch- und Bühnensprache".

— N'am observat nici o greşală în pronunţarea dv., obiectez eu. Vorbiţi germana cea mai curată... şi aveţi chiar un glas radiogenic. Dar revista mea vrea să ştie mai mult despre dvs.: aveţi suflet... sentimente?

— Prea vrei să ştii multe, domnul meu, spune ea, în timp ce semnează câteva fotografii. In primul rând: am multă ambiţie. Apoi: sunt corectă faţă de mine însămi şi faţă de alţii...

— Dar un lucru vă rog să-mi trădaţi: aveţi.... păcate?



Publicaţiunea „Magazinul" a organizat, la Sinaia, Duminică 28 Februarie un concurs spre a alege pe cea mai frumoasă, mai distinsă şi mai elegantă doamnă din societate. Fotografia noastră a fost luată în timpul serbărilor prilejuite de concurs. **Dela stânga la dreapta în rândul I-iu:** ***d-rele Marioara Petrescu, Aurelia Tomescu şi d-na Sylvia Merluzzi aleasă „Regina Gingăşiei".*** **In rândul al doilea:** ***d-ra Gretta Popp şi d-nii Groner, Vasilache, Zirra, d-na Paulette Georgescu şi d. Constantin cari au contribuit la reuşita serbării.***

O privire albastră din ochii ei adânci mă isbeşte ca un biciu: „Depinde cu minterpretezi întrebarea. Unui preot i-aş răspunde: Sufletul meu este negru de păcate: vanitate, ambiţie excesivă. Dar faţă de mama mea, mă simt nevinovată.

Un nou potop de cereri de autografe. Trecem într'alt birou şi, şedem pe un jilţ comod. Dânsa îmi cere tocul şi scrie, iscălitură după iscălitură, cu atenţie şi totuş repede. Intre timp o întreb:

— Dimineaţa beţi cafea cu lapte sau ceai? Ce faceţi cu rochiile pe care nu le mai purtaţi? Sunteţi mulţumită de croitoreasa dv.? La ce oră vă sculaţi? Cum găsiţi femeile în România? Dar bărbaţii noştri vă plac? Aţi strâns mulţi bani? Ce preferaţi să vi se dăruiască: un automobil sau o bijuterie scumpă? E adevărat că faceţi baie de trei ori pe zi? Ce credeţi despre moda actuală? Unde eraţi în 1918 când s'a făcut pace? Trăesc părinţii dv.? Ce număr aveţi la pantof? Sunteţi superstiţioasă? Mergeţi des la spectacole? Dar la gale de box? Vă plac bărbaţii slabi sau graşi, blonzi sau bruni? Ce credeţi despre conferinţa desarmării şi despre războiul chino-japonez...

Dânsa răspunde râzând la toate întrebările mele şi nu mai prididește scriind.

O ultimă întrebare, divă:

— Este adevărat că învăţaţi şi limba română?

— Sunt cehă şi consider o datorie pentru mine să învăţ româneşte. Vreau să am cele mai bune raporturi cu publicul românesc. Aş dori să mai vin aici, să stau mai mult şi să vânez în munţii româneşti!

Managerul scoate ceasul şi şopteşte, că e ora plecării, conform programului. Sărmana făptură de optsprezece ani! Frumoasă, ambiţioasă, talentată şi energică, se ridică zâmbind şi-mi întinde mâna. Ne luăm rămas bun în limba cehă:

— Aş dori să vă revăd, principesă. Deocamdată: Călătorie bună!

— Domnul meu, nu ştiu când şi cum ar fi posibil... să sperăm totuş.

— Da, să sperăm.

A. Munteanu

„REALITATEA ILUSTRATĂ"
va organiza in ziua de 13 Martie a. c., PRIMUL

CORTEGIU DE CARNAVAL

în România, pe traseul „Arcul de Triumf-Piaţa Senatului şi înapoi prin B-dul Brătianu şi Lascar Catargiu. Va fi o sărbătoare grandioasă pentru toţi amatorii de frumos. Pe lângă carele aranjate de cele mai mari instituţiuni din Capitală, vor fi organizate grupuri groteşti, care vor stârni hazul tuturor.

Aveţi un costum de Carnaval

cu care aţi fost sau voiţi să vă duceţi la bal?

Fotografiaţi vă cu el şi trimiteţi o copie „Realităţii Ilustrate", care premiază cele mai frumoase costume.

CUPON DE PARTICIPARE

Trimite ....

din .... str. .... No. ....

Ştiri sportive

FOOT-BALL

Duminică 13 Martie, are loc a doua zi de campionat. Programul este următorul:

Unirea Tricolor—Sportul Studenţesc, teren Unirea.

C. F. R.—Venus, teren Venus.

Juventus—Macabi, teren Romcomit.

Voevodul Mihaiu—Olympia, teren Olympia.

Pronosticurile noastre sunt:

Unirea Tr.—Sp. Studenţesc, 3 goaluri dif. pentru prima.

C. F. R.—Venus, match nul; diferenţă max. 1 punct.

Juventus—Macaby, 1—2 goaluri dif. pentru primii.

Olimpia—Vv. Mihaiu, match nul sau 1 p. pentru Olimpia.

* * *

Ziua de 20 Martie este o zi mare pentru football. Atunci se vor disputa matchurile Austria-Italia, Franţa—Elveţia, Ungaria—Cehoslovacia şi Belgrad-Budapesta.

* * *

Ziarul „Esti Kurir" din Budapesta, comentează un clasament al Europei la football, apărut într'un număr trecut al rubricii noastre. Ziarul se miră că noi am clasat Ungaria a doua. Probabil, confratele nostru a uitat de matchurile Ungaria—Italia 0—5 şi 2—3.

TENNIS

Federaţia Statelor-Unite de Tennis a decis ca după Olympiada dela Los Angeles să organizeze un campionat mondial la San-Francisco. Până acum au aderat: H. Cochet, Perry, J. Brugnon, Cilly Aussem şi Betty Nuthall.

HOCKEY

La 29 Februarie a avut loc la patinoarul Oteteleşanu semifinala la compionatului României, între Tennis Club din Bucureşti şi Dragoş-Vodă din Cernăuţi. Matchul a revenit primilor cu scorul 2—0, (0—0, 1—0, 1—0). Ambele puncte au fost marcate de Cantacuzino, Bottez şi Anastasiu, iar dela Dragoş-Vodă: Eisenbeisser şi Tomovici.

A doua zi a avut loc matchul amical dintre echipa Bucureştilor, compusă din jucători dela T. C. R. şi Telephon, şi echipa Cernăuţilor, compusă din echipierii cluburilor Dragoş-Vodă, Jahn şi Polonia. Victoria a revenit tot bucureştenilor cu 4—1 (2—9, 2—1, 0—0). Cel mai bun om de pe teren a fost Cantacuzino.

BASKETT-BALL

Campionatul regional de baskett-ball e în curs. Titlul nu-i poate scăpa clubului Y. M. C. A., urmat de aproape de Juventus.

VOLLEY-BALL.

„Apărătorii Patriei" care nu e alta decât echipa liceului Mateiu Basarab, a fost declarată campioană regională pe 1932.

BOX

Lucian Popescu boxează la 20 Martie în Italia cu Bernasconi, pentru titlul Europei la categoria „cocoş". Va putea oare Lucian să facă greutatea? Nouă nu prea ne vine a crede!

PING-PONG

Societatea „Aurora Ping-Pong Club" organizează luna aceasta în sala proprie, primul campionat intercluburi oficial. Bătrâna noastră societate donează o cupă challenge clubului învingător.

S.

Poşta sportivă

T. Nic. S. M. — 1) Venus. 2) 9 matchuri în Franţa: 6 câştigate, 3 pierdute; 3 matchuri în Elveţia, toate trei nule.

O memorie fenomenală

DOCTORUL Vincenzo Macini, fost profesor de fizică, posedă o memorie ne mai întâlnită la o fiinţă omenească.

Acum câteva săptămâni, un grup de savanţi s'au adunat în casa acestui profesor spre a-i verifica faima.

Doctorul şi-a început demonstraţia citind în grabă o duzină de liste, indicând mersul trenurilor pe diverse linii ferate. A cerut apoi examinatorilor săi să-l întrebe de plecarea şi venirea a sute de trenuri, din sute de oraşe şi târguri. Aceştia s'au executat şi fizicianul n'a făcut nici cea mai mică greşală.

Apoi, d-rul Mancini a deschis un atlas şi a invitat pe savanţi să-i ceară să indice numărul populaţiei oricăreia din comunele ce le-ar cădea sub ochi. I s'au pus sute de întrebări la care a răspuns corect. Mai mult, nu şi-a amintit numai de populaţiile oraşelor principale, ci chiar de ale celor mai obscure sătuleţe de munte.

Doctorul le-a spus apoi că, a citit aşa într'o oară, un raport militar, ce indica numele a câtorva mii de catări în serviciul artileriei italieneşti, şi fără ezitare, a început să înşire toate aceste numiri.

Savanţii au ajuns la convingerea că într'adevăr se aflau înaintea unei memorii fenomenale, când spre marea lor surpriză, d-rul Mancini le propuse să facă ceeace el numeşte o „adevărată probă a puterii pe care mintea omenească o are, de-a reţine ceeace înregistrează prin simţuri".

Intinse pe suprafaţa unei mese mari foile volante a 150 de cărţi, citite în curs de cinci ani şi ceru observatorilor săi să le amestece. Citind apoi câteva cuvinte din fiecare cap de pagină, el aranjă cele 150 de cărţi la loc, dând foilor corecta succesiune.

Poarta cântătoare

IN jurul postului de radio difuziune din Iowa, U. S. A. se află un grilaj de fier, a cărui poartă se ridică la 25 de picioare depărtare de clădire şi se numeşte „poarta cântătoare", pentrucă reproduce programul difuzat de acest post. După declaraţiile operatorului dela această staţie, clanţele porţii au acţiunea unor detectori ai frecvenţei curentului radiofonic, captat de grilaj.

ALARMĂ IN U.S.A







O BANDĂ de răufăcători americani şi-a pus în gând să devină celebră şi, după lovitura pe care a dat-o, se pare că planul a reuşit pe deplin.

Anume: au comis cel mai condamnabil sacrilegiu, acela de a răpi pe fiul colonelului Lindbergh, idolul necontestat al tuturor americanilor. Protejaţi de întunericul nopţii, bandiţii s'au introdus cu ajutorul unei scări, în „home-ul" (locuinţa) aviatorului, situată la Hopewille, lângă New-York. In momentul acela, casa răsuna de acordurile unei orchestre, care distra pe oaspeţii celui mai celebru menaj. Răufăcătorii au escaladat o fereastră, pătrunzând în camera micului Charles Augustus Lindbergh, care-şi dormia liniştit somnul, în pătuţu-i cu arcuri.



Micul erou al aventurii, în vârstă totală de 18 luni, a fost răpit şi transportat spre o destinaţie necunoscută. Colonelul Lindbergh a primit o scrisoare, prin care i se cerea ca preţ de răscumpărare, suma de cincizeci de mii dollari, fără a i se indica însă, unde să depună banii.

Raptul a stârnit o senzaţie enormă în Statele-Unite şi întregul aparat poliţienesc a fost pus în mişcare, pentru a descoperi pe îndrăzneţii bandiţi.

Dar colonelul a cerut să se înceteze imediat orice urmărire, deoarece viaţa micului său urmaş îi este mai dragă decât orice pe lume şi a cerut prin presă răpitorilor, să-i indice un loc de întâlnire, pentru a plăti suma. Până la ora când închidem ediţia, Lindbergh n'a primit încă nici un răspuns.

Afacerea mai are însă o latură senzaţională. Nici un milionar, nici o autoritate, nici o instituţie patronată de admiratorii „nebunului sburător", n'a instituit un premiu, care să stimuleze zelul agenţilor urmăritori, sau să provoace un eventual denunţ. Gestul l-a făcut însă Al Capone, celebrul şef al gangsterilor, spaima şi stăpânul Chicago-ului. Din închisoarea în care-şi ispăşeşte o vină oarecare, Capone a oferit un premiu de zece mii de dollari, pentru prinderea banditilor cari au răpit pe micul Lindbergh. Ba ceva mai mult, a declarat unor reporteri, că majoritatea membrilor bandei sale, va colabora cu poliţia, la lămurirea acestui caz.

Ziarele americane apar în ediţii speciale, cu ultimele amănunte ale cercetărilor, cari până în prezent par a fi rămas infructuoase.

Indignarea opiniei publice este atât de mare, încât dela San Francisco la New-York şi din Texas la Boston, nu se discută nimic altceva, decât această îndrăsneaţă răpire.

Toate bisericele Statelor-Unite oficiază slujbe religioase, implorând ajutorul Atotputernicului, pentru găsirea micei victime.

In cercetările întreprinse, poliţia s'a lovit de obstacolul obicinuit în asemenea ocazii: scrisorile anonime, care au începu să curgă din toate colţurile ţării, punând autorităţile pe diferite urme greşite, ceea ce este egal cu timp pierdut în zadar.

In fotografiile pe care le publicăm în această pagină, vedem: *sus stânga:* doamna Lindbergh, fiica fostului ambasador al Statelor-Unite în Mexico, Morrow; *mijloc:* casa lui Lindbergh la Hopeville; *sus:* colonelul Charles Lindberg: *stânga:* Copilaşul răpit.



Dreapta: *Mareşalul Pilsudsky, care a plecat într'un concediu în Egipt, a trecut zilele trecute prin România, îmbarcându-se la Constanţa pe bordul vasului „România", care i-a fost pus în întregime la dispoziţie.*

RUBRICA femeii

Zile mari şi zile mici

FEMEILE vor înţelege aceste rânduri, pornite din suflet. Căci, sunt sigură, de multe ori, fiecare dintre ele a desbătut în minte, problema misterioasă:

Dece sunt zile mari şi zile mici... pentru frumuseţea şi implicit, pentru viaţa noastră?

Dece într'o zi te deştepţi cu o auroră de purpură şi aur în suflet şi când alergi la oglindă, chipul tău îţi apare proaspăt, cu pielea străvezie, cu albul ochilor albastru, cu buzele rumene, cu dinţii strălucitori? Părul tău e bogat în ziua aceia, e puternic colorat, mâinile tale sunt fine, sunt moi, tot trupul ţi-e mlădios, sânii tăi sunt tineri, toată eşti mai tânără, mai vie, mai sglobie... Dece?

Şi alte ori, fără vreo cauză aparentă, te deştepţi palidă, verzuie, ai ochii şterşi, părul incolor, dinţii galbeni. Tot trupul ţi-e plin de silă, par'că vezi toată lumea printr'un văl des, eşti urâtă şi rea, nu iubeşti pe nimeni, tot te plictiseşte.

Mister al sufletului, al trupului, al inchegării subtile şi misterioase dintre ele. Ce doctor mare, ce psichiatru abil, o să ne desluşească într'o zi dece suntem atât de schimbătoare? Cine o să invente doctoria miraculoasă, care să ne redea într'o clipă, frumuseţea întunecată, dispoziţia dispărută?

Şi, lucru ciudat, s'ar zice că o divinitate maliţioasă, care prezidă la viaţa noastră intimă, face ca tocmai în zilele când aşteptăm ceva ce ne este scump, ne obsedează, ne înfrigurează, tocmai zilele acelea să fie „zile mici" pentru frumuseţea noastră. O fată pe care o cunosc s'a trezit, în ziua nunţei sale, cu un magnific „coş" pe nas.



Vă închipuiţi furia, desnădejdea ei. Pe năsucul ei graţios şi fin, butonul roşu par'că râdea nunta! Plângând, inroşindu-şi ironic. Biata fată vroia să amâne frumoşii ei ochi albaştri, ea căuta în faţa oglindei, să acopere răutăcioasa bubuliţă, ce-i da un aspect neaşteptat şi uşor ridicul. Dar apele, pudra, cremele, au fost de prisos; mai mult, ele au făcut să se înrăutăţească ceea ce n'ar fi fost decât un minuscul punct rumen şi biata fată a trebuit să meargă la biserică, în splendida ei rochie de mireasă, cu năsucul roşu şi umflat!

Dar de câte ori, în zile mult aşteptate, zile de bal, zile de ceremonie, te deştepţi diminuată şi schimbată!

Sienkiewicz în celebrul lui roman „Sans Dogme" vorbeşte de o femee, a cărei frumuseţe perfectă, este într'o zi ridiculizată, schimonosită de inflamaţia unui obraz! Şi eroul, care era îndrăgostit de această formă impecabilă, face amare şi definitive reflecţii, asupra fragilităţii a ceeace adorase, asupra fundamentului baroc pe care-şi clădise marele lui amor: frumuseţea unei femei!...

Dar istoria şi literatura sunt pline de aluzii asupra variaţiilor fizicului femenin şi adeseori aţi citit:

„Infine aceea Ninon era mai frumoasă ca oricând!"

Sau „palidă, schimbată, Lilian în ziua aceea, era departe de a fi frumoasă..." Zile mici...

Cine ştie dacă în ziua când a avut faimoasa întrevedere cu Antoniu, — zi care a hotărît soarta ei şi a întregei lumi cunoscute pe atunci, — celebra regină Cleopatra nu avea, întâmplător, nasul umflat? Nici un istoric nu s'a întrebat, cum de mărimea nasului ei, — care a isbit neplăcut pe Antoniu, — nu fusese remarcată de nimeni până atunci şi nu stânjenise întru nimic mersul triumfal de regină şi femee, al minunatei egiptene? Nu cumva biata învinsă a armatelor romane, o fi fost prin maliţiozitatea destinului, într'una din „zilele mici" ale frumuseţii sale?

Cei vechi credeau în zile bune şi zile rele, în *fas* şi *nefas* şi încercau prin conjuraţii şi practice misterioase, să înlăture ghinionul unor zile. Dar practica astrologică s'a pierdut, cum s'a pierdut ştiinţa incantaţiilor şi a conjuraţiilor oculte. Şi noi, biete femei, suntem neputincioase în faţa fluctuaţiilor fizicului nostru, capabile să atragă după ele fluctuaţiile norocului nostru. Şi trebue, de multe ori, să ne arătăm în lume, diminuate de o bună parte din farmecul nostru şi să gândim în noi, în faţa indiferenţei celor ce ar fi trebuit să fie robiţi şi admirativi: aşteptaţi voi să mă vedeţi într'o zi bună! Sarah Bernhardt povesteşte în memoriile ei, că tocmai în ziua examenului la conservator, a fost atât de urâtă, de schimbată, de adormită, încât juriul nu i-a acordat decât premiul al doilea, lăsând să-i treacă înainte o alta mai puţin talentată, dar care se afla într'o zi bună, într'o zi mare!...

Există, e drept, un stimulent magnific pentru dispoziţia feminină. Şi acela, vi-l spun la ureche, este: *amorul!* Femeea când iubeşte, scânteiază din toate fibrele fiinţei sale, ochii îi aruncă flăcări, trăsăturile îi sunt animate, umbletul cochet şi hotărît. Fiinţa ei întreagă pare multiplicată şi împodobită de nu ştiu ce daruri misterioase. Ea întinereşte, devine mai sigură de sine, mai conştientă de puterea ei.

Numai că, nu îndrăsnesc prea mult să vă sfătuesc să puneţi în practică acest mijloc suveran... din o mie de motive, pe care le păstrez pentru mine.

Dar le-aţi şi înţeles.

LUCREZZIA KAR.

Spovedaniile femeii de peste Nistru



VIAȚA Verei Sokolov e o rapsodie tragică. Zorile primei tinereți i-au fost mânjite de ororile revoluției. Locuia cu tatăl ei, general în retragere, o casă în apropierea Kremlinului. Intr'o dimineață au fost deșteptați din somn de un răpăit viu de împușcături. Dela ferestrele înalte se deslușia bine lupta înverșunată a elevilor școalei de cadeți, cari țineau piept grupurilor compacte de lucrători, hotărîți să pună mâna cu orice jertfe pe bogata cetate a Kremlinului. Prăbușirea neașteptată a vechiului regim, a adus desmățul fără frâu al ororilor.

Scrâșnet de ură și de revoltă fără margini se deslănțui în sufletul tinerei fete. Refugiată la Kertch în Crimeia n'a fost scutită nici acolo de coșmarul execuțiilor. Zilnic ofițerii prinși erau aruncați în cuptoare înroșite sau bătuți cu piroane, doi câte doi și cu greutăți legate de picioare, asvârliți în mare. Vapoarele capturate în port erau incendiate. Zile și nopți dearândul limbi uriașe de foc împurpurau valurile.

Vântul nebuniei mătura Rusia, dela un capăt la altul.

Ca să scape de urgia fanaticilor revoluționari, tatăl și fiica umblau îmbrăcați în haine sărăcăcioase. Intr'o zi, generalul a fost recunoscut de un negustor moscovit, care făcea comerț cu mere între Crimeia și Caucaz. Ochii bătrânului au căutat sperios în altă parte.

— „Hei, bine te-am găsit tovarășe Sokolov — îi vorbi omul izvorît ca din pământ. „Hainele văd că ți le-ai schimbat. N'ai făcut rău. Insă pielea de om ghiftuit în bogății tot atât de subțire trebue să fi rămas..."

Sokolov a susținut până la capăt că e o simplă asemănare. Dealtminteri actele lui desluşiau cu precizie umila origine.

Ce ușor se poate scotoci un orășel de câteva zeci de mii de locuitori. Chinuiți de fiorii spaimei, cei doi au luat din nou drumul pribegiei.

Satele nu le puteau oferi un refugiu liniștit. Țăranii practicau cu furie beția crimei, suspectându-se unii pe alții. După vreo două luni de umblet fără rost, au ajuns la Kerson, oraș la îmbucătura Niprului cu Marea Neagră. Țintiau să se apropie cât mai mult de hotarul țării românești și printr'un punct prielnic, să se poată strecura. Emigrările se făceau atunci în massă și soldații de pe țărmul Nistrului basarabean, escortau zilnic puhoaiele de refugiați.

La Kerson în viața Verei ia loc un bărbat. Dimitrie Șucarin fusese colonel în armata țaristă. Intrat într'unul din partidele muncitorești, își câștiga existența ca simplu lucrător. Aparent simpatiza cu mulțimea puternic însetată de egalitate. Intr'un colț tăinuit îi rodea însă dorul după viața îmbelșugată și veselă de altă dată. Știa că pentru el nu se va mai putea întoarce niciodată. Șiraguri grele de decenii vor trebui să-și desfășoare aripile apăsate de suferință și jertfe, adeseori inutile, pentru ca sămânța comunismului să-și culeagă roadele.



In serile lungi de iarnă, în casa Verei și a lui Dimitrie Șucarin se adunau tovarășii de prin vecinătate. Parte din ei, foști marinari, oameni învechiți în cruzimi, își încheiau regulat bilanțul execuțiilor recente. Privirile dilatate ale gazdei, par'că spuneau:

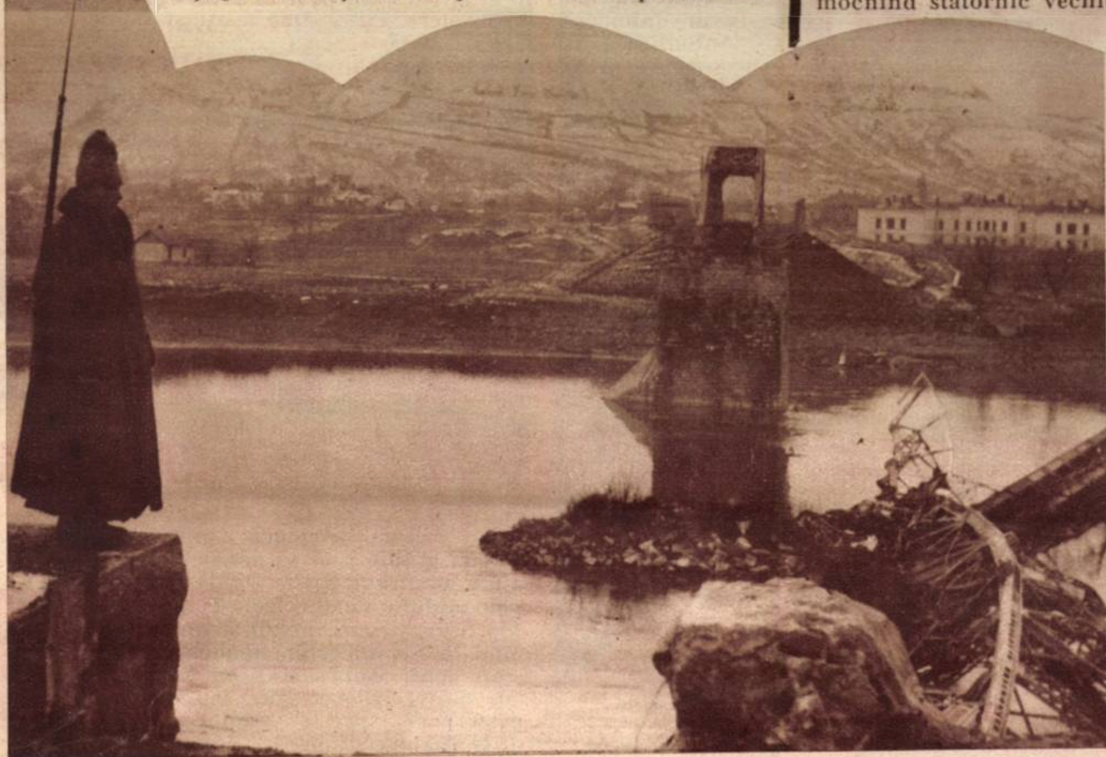
— „Cei uciși au mame, soții, surori, copii. E grozav să deslănțui atâta durere".

Ca și când le-ar fi ghicit gândurile, cineva dintr'un colț, mormăia: cu ură printre dinți:

— „Nu țin de cald Rusiei mâinile albe și creerele îmbibate de desfrânatele idei ale capitalismului".

Insfârșit apăru la Kerson marea noutate: femeea călău. Era o tânără caucaziană din Tiflis, chip cu trăsăturile colțuroase, ca și malurile abrupte ale fluviului Kura, pe care sunt cățărate căsuțele ciudatului oraș. Iși împlinia oficiul îmbrăcată în pantaloni scurți de mătase neagră și bluză roșie de culoarea sângelui. Potrivia lațul în jurul gâtului celui condamnat la spânzurătoare cu atâta încetineală, ca și cum l-ar fi împodobit cu o cravată și Șucarin nu-și putut înăbuși revolta. Le-a strigat-o în față, acoperindu-i de injurii.

Arestat și dus la comisariatul poporului, fără să-i lase timp să se desvinovățească, unul din fanaticii slujbași i-au lat la țintă țeasta, împărștiindu-i creerii de pereți. Nu mult după aceea muri și bătrânul Sokolov. Rămasă singură, Vera a părăsit orașul. Umbla mânată de vârtejul disperării prin satele și târgurile Ucrainei, mocnind statornic vechiul gând al evadării. Cât de mohorite și fără de margini i se înfățișau câmpiile, deși holdele erau bogate și morile de vânt împodobiau prietenos hotarele satelor. Lucra orice fel de muncă. Mâinile care altădată nu știau să atingă decât clapele pianului și mătăsurile vestmintelor se scorojiau acum cosind sau legând snopii, în miezul arzător al arșiței. Truda grea a trupului făcu să se nască în ea pâlpâiri noi de lumină. Incepu să se pătrundă de lanțurile dureroase ale robiei, în care milioane de ființe lâncezeseră de veacuri.



Mintea ei se întuneca însă, în fața debandadei care vărsa râuri nesfârșite de sânge. La Morotov, un sat înstărit, găsi sătenii în plină surescitare. Slujbașii stăpânirei le confiscase neomenos recolta și acum odată cu venirea iernii, hrana oamenilor și a vitelor era o problemă pentru care nimeni nu putea găsi deslegarea.

In satele apropiate, oamenii, auzind de cele pătimite de alții, după toată truda lor de-o vară, la apropierea funcționarilor sovietici, preferaseră să dea foc grânelor.

— „Inainte munciam pentru bogățiile țarului — țipau ei cuprinși

(Continuare în pag. 28)

REVIN FORMELE



ÎNCETAȚI cu regimul altimentar! Acesta e cuvântul de ordine, în momentul de față la Hollywood și frumoasele cinematografului se grăbesc să se conformeze, ceeace înseamnă că și dvs. veți face în curând la fel.

Florenz Ziegfeld al cărui teatru de varietăți, intitulat „Follies", sunt angajate din cele mai frumoase fete ale lumii (și toate perfect conturate) exprimă aceeaș idee, în modul următor:

„Noul tip de frumusețe are linii moi, feminine. Formele rotunde denotă sănătate și vervă — elemente esențiale personalității".

Dar Hollywoodul n'avea nevoe de decretul acestui arbitru. Când Joan Harlow a apărut pentru prima dată pe ecran, a fost sfătuită să slăbească. După socoteala regisorului, o primă condiție e succesului nouei actrițe, era să scadă cu vre-o 9 kilograme. Joan Harlow și-a păstrat însă greutatea (cântăria cam 50 de kilograme). A început să poarte toalete ce-i evidențiau curbele formelor atunci când toate celelalte staruri se străduiau din răsputeri să rămână în limitele prescrise de contracte. A uimit publicul arătându-i că femeile erau departe de-a avea o structură masculină și a demonstrat care trebue să fie adevărata lor formă.

Rapidul său succes a pus concurența pe gânduri.

De curând starurile au început a se modela după liniile lansate de noua actriță.

Și natural, conform vechiului și binecuvântatului obiceiu, studiourile au început să caute cu asiduitate interprete, care să prezinte particularitățile lui Harlow. Astfel, First National a descoperit pe Joan Blondel, femeiușcă de o exuberantă veselie, ale cărei curbe nu-i permit să se deghizeze în băiat — și a convins pe Lil Dagover, steaua germană cu umeri planturoși, să primească un angajament pentru Hollywood. Universal, a încheiat un contract cu Sidney Fox — și dac'ați vedea-o în toaleta de seară cu care apare în „Strictly Dishonorable" ați înțelege pentru ce. Indrăznețul decoltaj pe care-l exhibează această actriță (inaltă de un metru și jumătate și cântărind 52 de kilograme) ar fi fost de-un efect lamentabil, pe una din siluetele standard ale ecranului.

M-G-M, după o scurtă cercetare, a ridicat pe tânăra Joan Marsh — care și-a așteptat șansa doi sau trei ani, — la rangul de „star", numai pentrucă e plinuță.

S'au grăbit apoi să angajeze pe Madge Evans, admirabil tip de Diană robustă, iar Paramountul a făcut o fericită achiziție în Sylvia Sidney, care prezintă deasemeni rotunjimi de-o impecabilă modelare. Fox a deschis ochii asupra grațiilor Gretei Nissen și ale Sallyei Eilers. RKO a trimis curieri la New-York, spre a readuce pe delicioasa Lily Damita și spre a spune Polei Negri să

Marie Dressler



Un grup de actrițe perfect conturate.



PLINE

ia cât mai curând drumul Hollywoodului.

Desenatorii studiourilor, obosiţi de a imagina mereu costume complicate, pentru a înveli trupuri scheletice s'au pornit cu entuziasm să creeze modele colante, ce evidenţiază adevăratele linii ale corpului. Restaurantele şi cafenelele favorite ale starurilor s'au resimţit imediat, de pe urma acestei mode.

— „Actriţele au abandonat regimul ţinut cu atâta stricteţă în ultimii ani", declară Nick, ober-chelnerul dela Brown Derby. „Numeroase deserturi s'au adăogat la menu. Mănâncă salata cu untdelemn, nu se mai tem de cartofi şi de pâine şi consumă cafeaua cu frişcă".

Nu sunt decât câteva luni de când studiourile îşi avertizau actorii, că de nu se menţin la o greutate redusă, sau dacă nu slăbesc, li se reziliază contractele. Kathryn Grawford a pierdut patru kilograme şi jumătate într'o singură săptămână, pentru a putea apărea în „Flying High". Marlene Dietrich a scăzut cu 7 kg. şi 700 gr. în ultima sa vacanţă şi fiecare protagonistă făcea sforţări disperate pentru a-şi menţinea sau pentru a realiza silueta-creion, devenită atât de modernă prin Greta Garbo şi Constance Bennet. Studiourile observă încă straşnic dimensiunile actorilor, atât numai că avizurile lor au acum cu totul alt ton şi anume, le dau zor să câştige în greutate, să se împlinească.

Tallulah Bankhead bea în acest scop zilnic lapte mult, Karen Morlay încearcă tot felul de metode şi chiar Joan Crawford, a cărei svelteţă aproape neverosimilă, a fost ani la rând invidiată de tinerele sale admiratoare, a fost sfătuită să abandoneze regimul care i-a luat mult din vitalitate.

Credeţi oare că Pola Negri ar fi suportat greaua operaţie ce i s'a făcut în ultima vreme, dacă ar fi fost slabă ca Joan?

Când Parisul încearcă să convingă lumea, că frumuseţea acestui an va fi de 1.70 m., cu umeri atletici şi lipsită cu desăvârşire de şolduri, Florenz Ziegfeld — care a descoperit pe Marion Davies, pe Billie Dove şi pe Dorothy Mackaill, exclamă dispreţuitor:

— „Dar o astfel de femee ar avea trup de bărbat!" Moda de astăzi reclamă contururi şerpuitoare şi bine arcuite.

A plăcut oare cu adevărat marelui public iubitor de frumos, silueta băieţească? Priviţi la favoritele ultimilor ani! Clara Bow, cu toate regimurile şi străduinţele sale pentru a rămânea în notă, a prezentat întotdeauna rotunjimi. Nenatural de slabă, când a părăsit ecranul în primăvara trecută, Clara şi-a recâştigat kilogramele pierdute, pentru apariţia pe care urmează să şi-o facă în primăvara aceasta. Gloria Swanson, care n'a fost niciodată slabă, a avut în producţiile vorbitoare succese mai mari chiar, decât cele obţinute cu creeaţiile mute, iar toaletele ei ne arată că şi-a păstrat liniile pe care le avea când apărea pe plajă, în comediile lui

Madge Evans

Johnny Weissmüller şi Maureen O'Sullivan

Dejunurile au devenit mult mai copioase.

Leyla Hyams

Sennett. Billie Dove, nu se știe prin ce miracol, a realizat o siluetă sveltă, ale cărei linii sunt totuși admirabil conturate, iar Norma Shearer. prezintă pe ecran cele mai revelatoare toalete.

Admiratorii Marlenei Dietrich în discuție cu admiratorii Gretei Garbo, vor aduce în prim plan argumentul, că cea dintâi pare mai sănătoasă. Pe ecran, frumusețea e un ansamblu de linii armonioase, însuflețite de o personalitate bine definită, iar personalitatea, stă în raport direct cu sănătatea.

Trecerea Gretei Garbo dela robusta suedeză, la fluida și anemica Garbo de astăzi, i-a sdruncinat mult sănătatea. Aceasta nu mai e un secret. Slăbiciunea sa dă mult de lucru croitoreselor și operatorilor, întrucât cu greu i se mai pot aranja costumele și luminile. Constance Bennett apare foarte rar în costume mai sumare, cum ar fi un maillot de baie sau un dessous. Tot astfel Helen Chandler, o altă actriță cu silueta plată a modei trecute, refuză toate rolurile unde trebue să apară într'o pijama de noapte, sau în costum de bae (aflăm de altfel că a părăsit studioul, întorcându-se la teatru).

In seria tinerelor actrițe — cărora li se mai spune și Baby Stars, — voluptoasa Lilian Bond a avut un brusc și răsunător succes. Imediat după ea vine Peggy Shanon, care le prima sa apariție pe ecran a înlocuit pe Clara Bow în „Secret Call”. Conchita Montenegro e cea mai luxuriantă frumusețe spaniolă, din câte au apărut până acum pe ecran. Jeanette MacDonald e, — după Lubitsch și Chevalier, — tipul ideal al eroinei.

Câteva din cele mai cunoscute săli unde protagoniștii ecranului petreceau zilnic ceasuri întregi, făcând tot felul de exerciții, care mai de care mai violente, pentru a slăbi sau pentru a se menținea slabi, au fost nevoite să se închidă.

Balul Mayfairului — marele eveniment al sezonului monden, a relevat profunde schimbări în idealul de frumusețe femenină. Toaletele erau toate colante și adânc decoltate. Noile modele creeate anume pentru a contura busturi și șolduri bogate, ar fi atârnat lamentabil pe un trup plat, lipsit de reliefuri. Femeile mai slabe își mascau lipsurile, cu volane sau jabouri. Dolores del Rio își acoperise ascuțimile — rezultate dintr'o boală foarte grea, — cu o capă de satin garnisită cu hermină, pe când Pola Negri purta o toaletă strâns lipită pe trupul plin, cu forme bine pronunțate.

Regisorul William van Dyke a căutat mult până să găsească interpreții potriviți pentru „Tarzan, omul maimuță”. Avea nevoie de oameni robuști, cari să nu se simtă stânjeniți de slăbiciune și a angajat în cele din urmă pe Johnny Weissmuller unul din așii înnotului și pe Maureen O'Sullivan.

James Gray

Spovedaniile femeii de peste Nistru

(Urmare din pag. 25)

de mânie. — El s'a dus... și vedem astăzi că jaful e și mai mare”.

Granița Nistrului nu era departe. Era însă bine păzită și soldații regimului roșu mișunau la fiecare pas.

Iarna anului 1928 a fost din cale afară de aspră. Urla crivățul pe intinsul câmpiilor, o sarabandă demonică, ce părea să nu mai aibă capăt. Valurile de zăpadă prindeau să se pietrifice. Chinuită de foame, Vera a părăsit Morotovul într'o noapte cu iureș de furtună năprasnică. Prin asprimea neîmblânzită a firii a simțit în trupul ei puteri de fier. Dinții nu și-i mai putea des cleșta de încordare. Tot orbăcăind pe câmpii, i-a apărut deodată înainte panglica lată a Nistrului, înghețată bocnă. Până la mal. s'a târât pe brânci. Apoi deodată a început să alerge înnebunită pe oglinda lucie. Slab, ca prin vis, a auzit răsunând în urma ei o împușcătură. Când a ajuns la celălalt țărm s'a prăbușit după un dâmb. S'a ridicat. N'a fost nevoe să mai înainteze mult și patrula românească i-a tăiat drumul. Escortată la pichet, abia a putut îngâna către ofițer câteva cuvinte de lămurire, într'o franceză pură și și-a pierdut cunoștința. Odată cu lumina zilei, i s'a dat drumul. Nu departe se vedea profilându-se în lumina alburie, târgușorul Vadul Rașcului. O familie primitoare a luat-o în slujbă, după ce i-a ajutat să se întremeze. Treptat, treptat, Vera Șucarin a prins noui puteri de viață.

Ochii Verei mai pot râde astăzi, dar înapoia veseliei, ca vârful unui stilet, răsar imaginile ororilor revoluției din țara ei.

MARGARETA NICOLAU

Găini hipnotizate?

UN fermier francez a dovedit prin numeroase experiențe că găina, cea mai proastă creeatură domestică, are totuș un creer conștient, ce poate răspunde voinței omenești. El pretinde că a descoperit modul de a cufunda pasărea într'un fel de letargie, vecină cu hipnoza, și iată cum face: o culcă mai întâi pe spate și-i vâră binișor capul sub aripa stângă. Găina nu face nici un efort de-a părăsi această poziție.

Apoi, în timp ce pasărea doarme, fermierul trasează o linie groasă cu cretă albă pe o scândură, pe o bancă, sau pe o masă. Foarte încet pentru a nu o trezi din somnolență, „hipnotizatorul” îi scoate capul de sub aripă, o așează iar pe pântece și-i pune ciocul la unul din capetele liniei albe, astfel încât găina să poată privi dealungul ei.

Numiți-o hipnotism, sau cum veți vrea; găina găsește linia irezistibil de fascinantă și o privește fără să clipească, fără să miște un mușchiu, fără să scoată un sunet. Se pare că-i e cu neputință să ridice capul. Pasărea stă astfel mai bine de-un sfert de oră.

JACK LONDON



Smith Chipeșul lovia mereu pe Colți-Albi cu tocul de fier, când se făcu un vârtej în mulțime. Venia tânărul înalt, dând lumea la oparte, la dreapta și la stânga, fără nici o politeță sau blândețe. Ajungând la locul luptei, găsi pe Smith Chipeșul într'un picior, gata să mai lovească odată cu celalt, ridiçat. Era o clipă priincioasă: tânărul dete un pumn solid în obrazul lui Smith Chipeșul care se zbătu și căzu în zăpada moale. Intorcându-se către mulțime, tânărul răcni:

— Sunteți niște lași! Niște brute!

Era cuprins de o mânie nespusă, de o furie sfântă. Ochii cenușii aveau luciri metalice și reflexe de oțel. Smith Chipeșul ridicându-se din zăpadă, se apropiă de el, gemând fricos. Noul venit, fără a aștepta să vadă ce vrea, crezu că Smith vrea să se bată. Ii mai dete un pumn, strigându-i:

— Ești un animal!

Smith Chipeșul doborât din nou socoti că e mai bine pentru el să rămâie locului, culcat unde se afla, fără să mai încerce să se ridice.

— Vino'ncoace, Mott, și dă-mi o mână de ajutor, zise tânărul 'nalt tovarășului care se apropiase.

Cei doi oameni se aplecară spre dobitoacele care se băteau. Mott ținu pe Colți-Albi să nu se arunce asupra lui Serochee, când fălcile acestuia s'ar fi descleștat. Dar tânărul 'nalt încercă zadarnic să deschidă botul buldogului.

Il treceau nădușelele, respira din greu, exclamând după fiecare sforțare:

— Bestiile!

Mulțimea începu să murmure. Unii protestau că li s'a stricat petrecerea. Dar tăceau toți de'ndată ce tânărul privindu-l fix, se răstea:

— Brutelor! Bestii ce sunteți!

— Te ostenești în zadar, mister Scott, zise Mott. N'o să despărțiți animalele acestea numai cu ajutorul mâinilor.

Se ridicară și priviră câinii, încleștați unul de celalt.

— Nu-i curge sânge, n'o să moară curând, zise Mott.

— Ba poate muri dintr'o clipă într'alta. Nu vezi? Colții buldogului s'au urcat și mai sus.

Lovi pe Șerokee în cap, tare, de câteva ori. Dar dinții câinelui nu se descleștară. Șerokee da din ciotul lui de coadă; ceeace însemna că pricepea tâlcul loviturilor dar știindu-se de-asemenea în dreptul lui, își făcea datoria și nu voia să dea drumul.

— Cine din voi vrea să vie să ne dea o mână de ajutor? strigă Scott mulțimei. Dar chemă în zadar. Unii începură să-și bată joc de el dându-i sfaturi ironice.

Căută într'o pungă de piele la coapsă și scoțând un revolver, încercă să desfacă dinții buldogului cu țeava. Impingea atât de tare că se auzea scrâșnitul dinților de țeava de metal. Cei doi oameni, în genunchi, erau aplecați asupra câinilor. Tim Keenan se apropiă și atingând cu mâna umărul lui Scot, zise:

— Nu-i rupe dinții, domnule.

— Atunci îi rup gâtul! răspunse Scott, mânuind mai departe revolverul.

— Iți spun: nu-i rupe dinții, repetă stăpânul lui Șerokee cu glas și mai solemn.

Dar Scott nu se speriă. Ridică ochii și întrebă rece:

— E-al dumitale câinele?

Tim Keenan gemu afirmativ.

— Atunci vino'n locul meu și cască-i botul.

Tim Keenan se'nfuriă:

— Nu-mi place să mă amestec unde nu-mi fierbe oala. Și pe urmă nici n'ași putea să-i descleștez buldogului dinții.

— Atunci șterge-o și nu mă plictisi. Am treabă.

Scott izbutise să vâre țeava revolverului între măsele ambelor maxilare și mișcând ca o pârghie, descleștă încet-încet fălcile buldogului. Și Mott scotea din gura câinelui, cu luare-aminte, blana beregății lui Colți-Albi.

— Să-ți iei câinele, porunci Scott cu ton sigur lui Tim Keenan care nu se depărtase.

Tim Keenan se supuse și aplecându-se apucă pe Șerokee care se zbătea furios.

— Ia-l de-aci! porunci Scott.

Tim Keenan și Șerokee, zmucindu-se unul pe altul se amestecară în mulțime.

Colți-Albi făcu de câteva ori sforțări nefolositoare să se ridice. Ochii pe jumătate închiși nu mai străluceau; din botul deschis atârna limba moale și umflată: câine gâtuit. Mott se uită la el cu luare-aminte.

— Mai respiră.

Smit Chipeșul se ridicase și se apropiă.

— Mott, cât face un câine de ham? întrebă Scott.

Conducătorul saniei, îngenunchiat alături de Colți-Albi, socoti.

— Trei sute de dolari, răspunse.

— Și un câine mai mult mort, ca ăsta?

— Jumătate.

Scott se'ntoarse către Smith Chipeșul:

— Auzi domnule bestie? Iau eu câinele și-ți dau o sută cincizeci de dolari.

Deschise portofelul și numără biletele. Dar Smith Chipeșul cu mâinele la spate, nu voi să ia banii.

— Nu-l vând, zise.

— Ba, da, îl vinzi pentru că ți-l cumpăr. Ia banii. Câinele e al meu.

Smith Chipeșul, cu mâinile la spate, se trase înapoi. Scott se apropiă repede, cu pumnul ridicat, gata să dea. Smith Chipeșul se îndoi așteptând lovitura.

— Câinele e al meu, gemu.

— Nu [illegible] e al dumitale. Iei banii? Sau dau iar?

— Ii iau, zise Smith Chipeșul, cu toată graba fricei. Dar iau banii fără voe.

Câinele e al meu. Mi-l furi. E al meu, sunt stăpânul lui.

— Așa e, zise Scott, dându-i banii. Dar nu ești stăpânul lui, ești o bestie.

— Vin eu la Dawson! amenință Smith Chipeșul. Mă voi plânge parchetului.

— Să nu te prind că pui piciorul la parchet, că nu mai ieși de-acolo. Și te expulsez. Auzi?

Smit răspunse cu'n gemăt surd:

— Da...

— Cui „da"?

— Da, Sir!

— Mușcă! Băgați de seamă! strigă cineva în mulțime și izbucniră hohote de râs.

Scott se'ntoarse și — ajută tovarășului să ducă pe Colți-Albi la sanie.

O parte din privitori se depărtară. Alții rămaseră, făcând grupuri, discutând. Țim Keenan se apropiă de un grup.

— Cine era? întrebă el.

— Weedon Scott, răspunse cineva.

— Și cine e acest Weedon Scott?

— Un inginer de mine. E prieten cu toți grangurii din Dawson. E mai bine să n'ai de-aface cu el. Prietenul cel mai bun al Comisarului Aurului.

— Bănuiam eu că trebue să fie cineva, zise Tim Keenan. Altfel îi făceam eu de petrecanie.

XIX

NE'NDUPLECATUL

— N'am ce să mai fac! zise Weedon Scott.

Ședea în pragul cabanei de lemn, nu departe de Dawson și se uita la Mott, conducătorul câinilor, care dete din umeri în semn de descurajare. Se uitau amândoi la Colți-Albi, zbârlit la capătul lanțului întins, mârâind sălbatic, nebun, sbuciumându-se, voind să se arunce asupra celorlalți câini. Ceilalți câini învățaseră dela Mott, care le dete câteva bune lovituri de băț, să-l lase'n pace pe Colți-Albi. Ședeau culcați mai laoparte, nevoind să știe măcar de ursuzul lor tovarăș.

— E lup și nu-l putem dosmetici! zise Weedon Scott.

— Să vedem, să vedem! răspunse Mott. Poate că are câteva picături de sânge câinesc în el. Dar ceiace e sigur și nu mă tem s'o spun...

Mott se opri și dete din cap, privind spre Muntele Renului.

— Zii. Nu te feri...

Mott arătă cu degetul gros, peste umăr, spre Colți-Albi.

— Lup sau câine, n'are aface; dar a mai fost odată domesticit.

— Nu cred.

— Eu cred. A mai tras la ham. Se văd semnele pe piept.

— Așa e, Mott, ai dreptate. A tras la sanie, înainte de-a încăpea pe mâna acelei brute de Smith Chipeșul.

— Și nu știu de ce nu s'ar domestici iar.

— Crezi?

Dar uitându-se la Colți-Albi, zise mâhnit:

— De două săptămâni e la noi, și dacă s'a mai schimbat, s'a schimbat în sălbăticie.

— Dă-mi voe să văd eu de el, cum oi știi eu. Mai trebue să încercăm ceva. Să-i dăm drumu.

Scott făcu un semn de neîncredere.

— Ai încercat să-l deslegi, zise Mott, și nici n'ai putut să te apropii măcar de el. Dar nu luaseși un ciomag în mână.

— Incearcă...

Conducătorul de câini puse mâna pe un ciomag gros și se îndreptă spre Colți-Albi care se uită țintă la ciomag.

— Semn bun, zise Mot. Nu e prost și nu se aruncă asupra mea. Nu, nu e prost. Și cum cealaltă mână a omului se apropia de grumajii lui, Colți-Albi se zbârli, mârâi, dar se culcă jos. Se uita cu luare-aminte când la o mână când la cealaltă a omului. Mott, desfăcu zgarda și se dete înapoi.

Lui Colți-Albi nu-i venea să creadă că e liber. Luni de zile fusese în stăpânirea lui Smith Chipeșul și nu cunoscuse libertatea un ceaș. Neștiind ce să facă liber, câinele lup începu să meargă încet, uitându-se mereu înapoi. Se feri de cei doi oameni care-l priveau și se'ndreptă spre cabană. Intră. Nu i se întâmplă nimic. Uimirea câinelui-lup creștea. Eși din cabană, merse înainte câțiva pași, se'ntoarse și privi adânc în ochii oamenilor.

— N'o să fugă? întrebă Scott.

Mott ridică din umeri:

— Știu eu? Trebue să riscăm.

— Bietul dobitoc! Așteaptă un semn de bunătate omenească.

Se duse în cabană, luă o bucată de carne și o aruncă spre câinele-lup, care sări într'o parte, bănuitor. Alt câine zări carnea și se aruncă spre ea.

— Aci, Maior!.. strigă Scott.

Era prea târziu. Colți-Albi se aruncase asupra câinelui și mușcase. Câinele se rostogoli. Ridicându-se, sângele curgea, picătură cu picătură, din beregată lăsând în zăpadă urme roșii.

— Ce cruzime! zise Scott. Dar lecția e bună.

Mott se duse să pedepsească pe Colți-Albi. Câinele-lup sări iar, sticlind dinții și se auzi o exclamație. Apoi, mârâind, Colți-Albi se trase înapoi în vreme ce Mott își cerceta piciorul.

— M'a mușcat, zise arătând pantalonul și carnea sfâșiată.

— Nu e nimic de făcut cu el, zise Scott amărât. Tot ce putem face...

Și punând mâna pe revolver, ridică piedica. Mott se împotrivi.

— Acest câine a trăit în iad, mister Scott. Nu putem să-i cerem să devie deodată înger nevinovat. Să-l mai lăsăm.

— Ia-te uită la Maior!..

Mott se'ntoarse și văzu câinele care gemea în zăpadă, trăgând să moară într'o băltoacă de sânge.

— A fost o lecție bună, mister Scott, cum spuneai singur. Câinele care nu-și apără dreptul nu face două parale. Și mie mi-a făcut foarte bine. De ce m'am ridicat împotriva lui? Să-l mai lăsăm să trăiască. Dacă nu se îmblânzește, îl voi ucide eu însumi.

— Fie! zise Scott, punând revolverul la loc.

Scott se apropiă da Colți-Albi și începu să-i vorbească prietenește.

— Nu așa, zise Mott. Nu te apropia de el fără un ciomag în mână.

Dar Scott dete din cap, hotărît să dobândească încrederea lui Colți-Albi, care rămânea bănuitor. Ce-l aștepta? Ucisese câinele zeului, mușcase un zeu. Il aștepta de bună seamă o pedeapsă cumplită. Zbârlit, rânjit, sta gata de atac. Zeul n'avea în mână nici un băț. Ii îngădui să se apropie. Mâna zeului scoborâ spre capul lui. Câinele se lăsă în jos, cu toți nervii încordați. Cunoștea mâinile zeilor, puterea lor suprafirească. Nu-i plăcea să-l atingă cineva. Mârâi tot mai amenințător, în vreme ce mâna scobora mereu.

Nu voia să muște și îngădui pericolului să se apropie și mai mult. Dar instinctul de pază al vieții izbucni mai poruncitor decât voința.

Weedon Scott credea că va putea să se ferească la timp de-o mușcătură. Nu cunoștea iuțeala uimitoare cu care se arunca Colți-Albi. Dete un răcnet simțindu-se atins și apucă mâna rănită cu mâna cealaltă.

Mott intrase în cabana și ieșea cu o carabină.

— Dă carabina încoace, Mott, zise Scott. Ce vrei să faci cu ea?

— Am făgăduit să-l împușc de'ndată ce va mai mușca pe cineva. Vreau să-mi țin cuvântul.

— Nu, nu-l ucide. Câinele n'are nici-o vină. Eu m'am apropiat de el.

In vremea acestei discuții Colți-Albi sta sbârlit, gata de atac, hotărît să lupte împotriva pedepsei tot mai cruntă pe care știa că o merită.

XX

STĂPÂNUL OMENOS

Trecuse o zi. Mâna care eliberase pe Colți-Albi era bandajată și atârna de o legătură. Când Scott se apropia de el, mârâia furios, arătând că nu voia să se supue pedepsei, pe care n'o uitase și o aștepta. Dar zeul alb se așeză jos. Zeii când pedepsesc rămân în picioare. Zeul n'avea nici pușcă, nici băț. El, Colți-Albi, nu era legat și putea fugi ori când. Incetă să mai mârâe. Și zeul vorbi. Colți-Albi se zbârli și mârâi iar, dar omul vorbea mai departe pacinic. Nimeni nu-i vorbise cu atâta blândețe și farmec în glas ca acest zeu și se simți împins, încălzit de oare care încredere. Se simția parcă mai sigur acum în tovărășia lui.

Zeul plecă în cabană și se'ntoarse. Se așeză în acelaș loc. Avea o bucată de carne în mână. Colți-Albi ciuli urechile, privind bănuitor, gata să sară înapoi. Zeul, în loc de pedeapsă, întindea spre botul câinelui-lup bucata de carne. Dar nu se apropiă de zeu. Știa, din viața lui în tabăra peilor-roșii, că bătaia și carnea erau laolaltă.

Zeul aruncă în zăpadă carnea, la picioarele lui Colți-Albi, care o adulmecă fără s'o privească. Ochii erau țintă asupra zeului, care-i mai aruncă o bucată de carne, după ce i-o întinse — și tot astfel de câteva ori. Dar la urmă zeul nu voi să mai arunce bucata. O ținem în mână, întinsă către câinele-lup.

Carnea era bună și lui Colți-Albi îi era foame. Cu multă luare-aminte începu să se apropie. Apoi se hotărî. Fără a lua ochii dela zeu, cu urechile ciulite și părul zbârlit, mârâind surd spre a vesti că e gata de atac și nu voia să fie înșelat, întinse botul și luă bucata de carne pe care o mâncă. Nu se întâmplă nimic. Mâncă și alte bucăți din mâna omului și de-asemenea nu i se întâmplă nimic. Pedeapsa fusese pe semne amânată.

Colți-Albi își linse buzele și așteptă. Zeul se apropiă vorbind cu bunătate. El întinse mâna. Vocea insufla încredere, dar mâna insufla spaimă. Colți-Albi se simțea tras în două direcții opuse. Se hotărî pentru amândouă: mârâi cu urechile plecate, dar nu mușcă. Mâna omului îl desmierdă. Colți-Albi mârâia și tăcea, necunoscând încă voința zeului. Mângâierea se făcu tot mai caldă și când ajunse la rădăcina urechilor, îi plăcu.

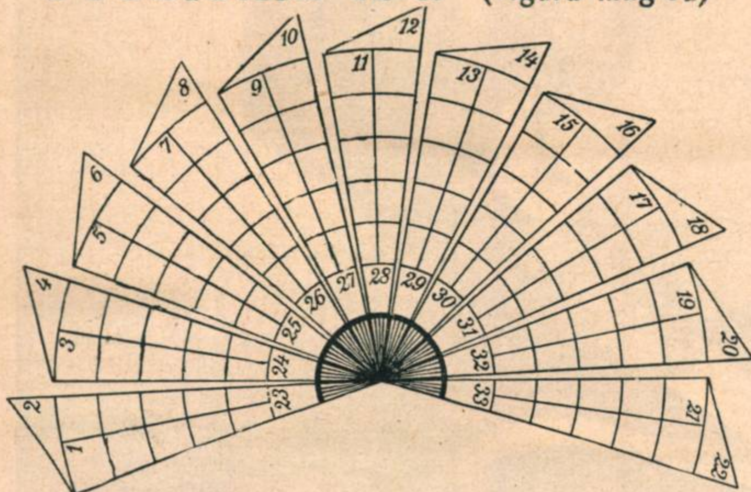
(Va urma)

Jocurile realității

NOUL NOSTRU CONCURS

PREMII: 1000 lei numerar.
Două aparate de radio cu galenă

Problema X-a (Figura magică)



Se dau următoarele cuvinte: ASTĂZI, AGRICOL, AMULIU, ETIOLOG, INDIAN, DECURG, PONCIȘ, UNANIM, NAOPLIA, TURTEAM, IDIRNEA, EXCELEZ, LĂSTARI, REPEZIȘ, TAIFALI, TELAMON, TIBERIU, ELANUL și ERINII.

Să se așeze fiecare la locul său în figura de mai sus, după cum arată cele 22 de cifre, în așa fel, încât, cetind inițialele lor — începând cu 1, 2, 3, 4, etc. — să aibă un înțeles iar finalele altul.

PROBLEMA XI
(Silabele misterioase)



In fiecare căsuță se află câte o silabă. Iată semnificația cuvintelor formate din silabele din coloanele I—III:

1) Cioară. 2) Lac în Asia. 3) Pâinea. 4) Nedrept. 5) Tocmai. 6) Fără ton. 7) Credință (pop.). 8) Dinastie română.

Silabele din I—II—III vor forma opt cuvinte cu următoarele semnificații:

1) Sărbătoare băbească (15 Iulie). 2) Rang în marină. 3) Pica de somn. 4) Zeflemist. 5) Amulet. 6) Mănăstire în Botoșani. 7) Autorul lui Gil Blas. 8) Fluviu în Infern.

III. Inițialele acestor cuvinte vor da un cuvânt sinonim cu *metropolă*.

Atențiune!

Concursul acesta va ave numai 15 probleme.

Peștii dorm!

PEȘTI n'au pleoape și nu pot închide ochii, peștii au totuș un sistem nervos asemănător cu al celorlalte specimene din regnul animal. In marele aquarium din New-York, au fost surprinși odihnindu-se, moțăind și dormind.

Cupon pentru jocuri
No. 267

Numele și pronumele ....

....

Adresa ....

O pierdere dureroasă

Cu adâncă părere de rău, aducem la cunoștința cetitorilor noștri, că săptămâna trecută a încetat din viață d-ra Anișoara Livadă, **una din cele mai apreciate colaboratoare ale noastre. A excelat, în special, în domeniul cuvintelor încrucișate, dând dovadă de multă vervă și spirit humoristic.**

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevărul" S. A.

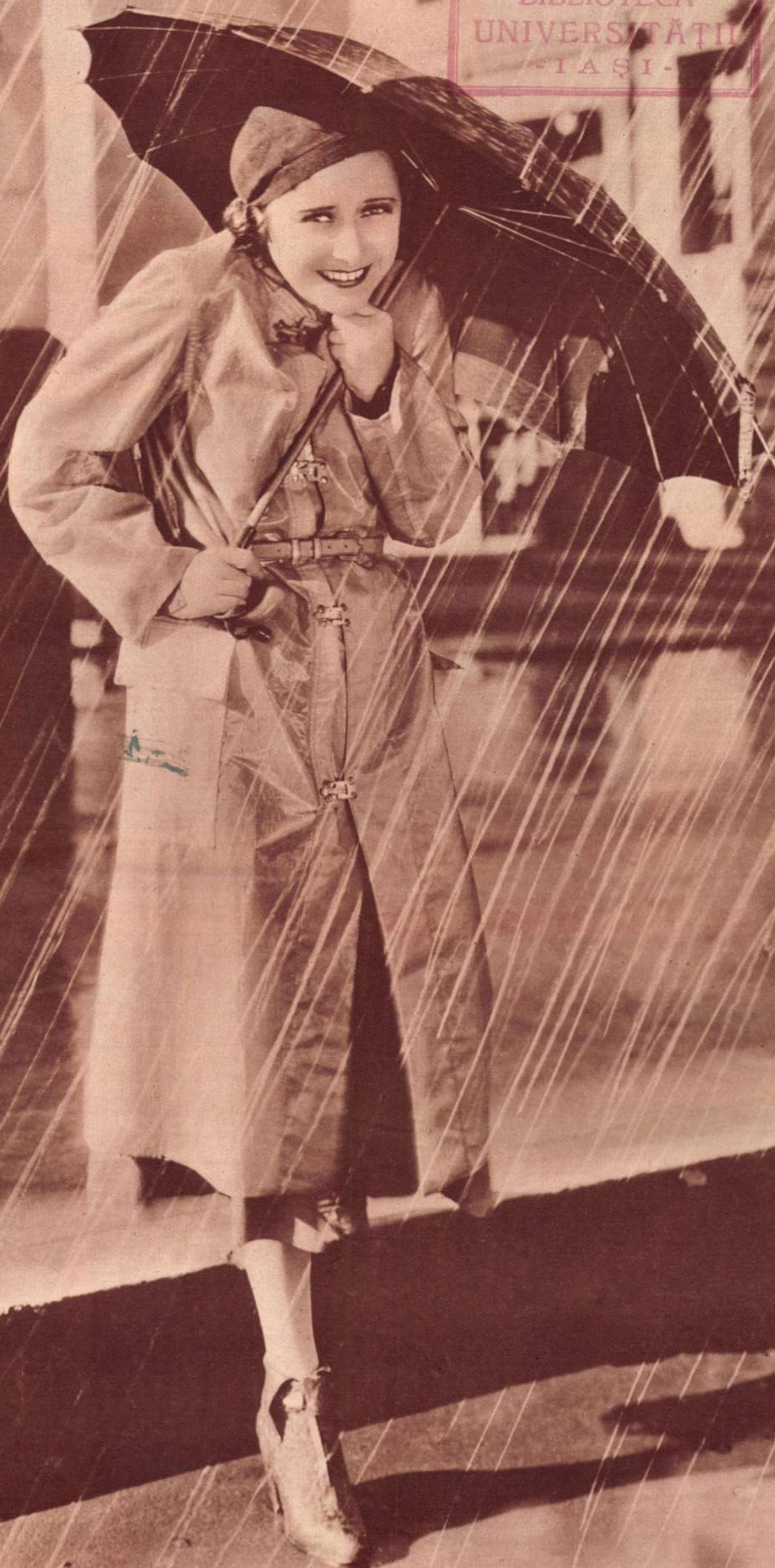
REALITATEA ilustrată



GHINIONUL ANULUI BISEXTIL: Fiindcă s'a născut la 29 Februarie are nenorocul să-şi serbeze ziua de naştere, numai din 4 în 4 ani

REALITATEA ilustrată

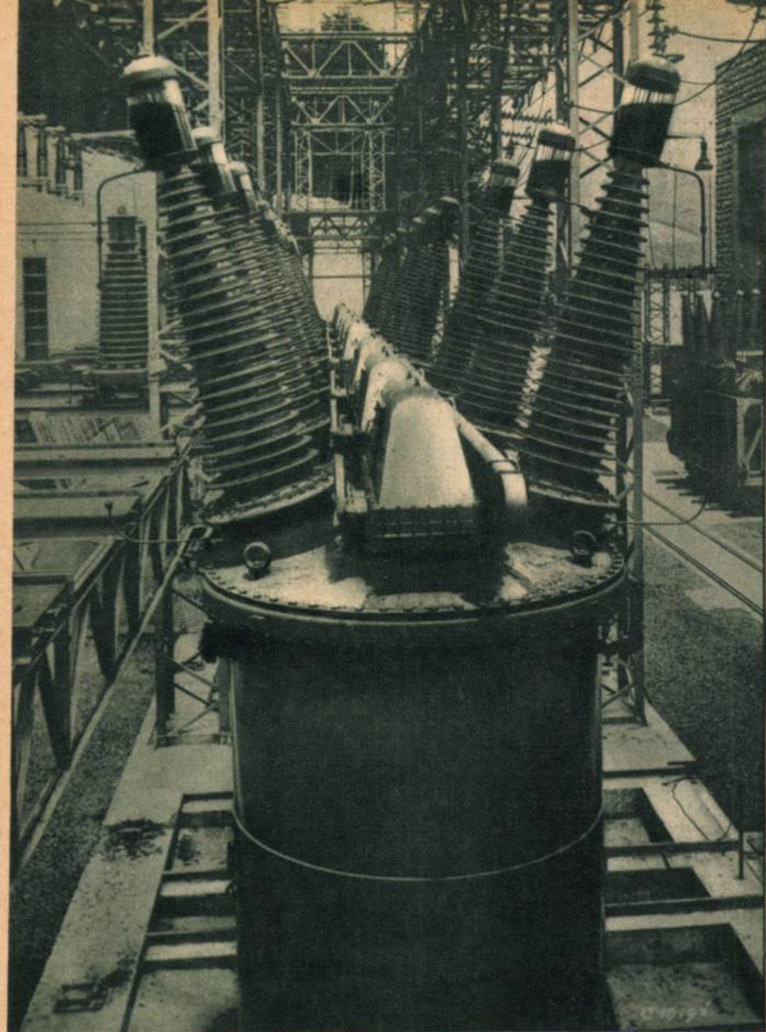
ANUL VI. Nr. 268
17 MARTIE 1932



LEI 10

PRIN PLOAIE...

(Artista Kathryn Crawford dela M. G. M.)



NIMIC NOU SUB SOARE

lele noastre a avut premergători ce n'ar trebui desconsideraţi. Când printre primele femei eşite în viaţa publică să lucreze alături de bărbat s'au găsit unele care să aleagă meseria de bărbier, nici această nouă şi îndrăzneaţă îndeletnicire feminină n'a fost o inovaţie a prezentului. A mai existat o bărbieriţă *Dalila,* care l-a tuns pe domnul *Samson;* iar gestul ei istoric a rămas gravat în cartea nemuriri.

In ceeace priveşte invenţiile, descoperirile, minunile tehnicei, pe care le considerăm drept cuceriri ale prezentului, nu le fie cu supărare dacă voi înşira aic o serie de dovezi despre existenţa lor, în trecul îndepărtat.



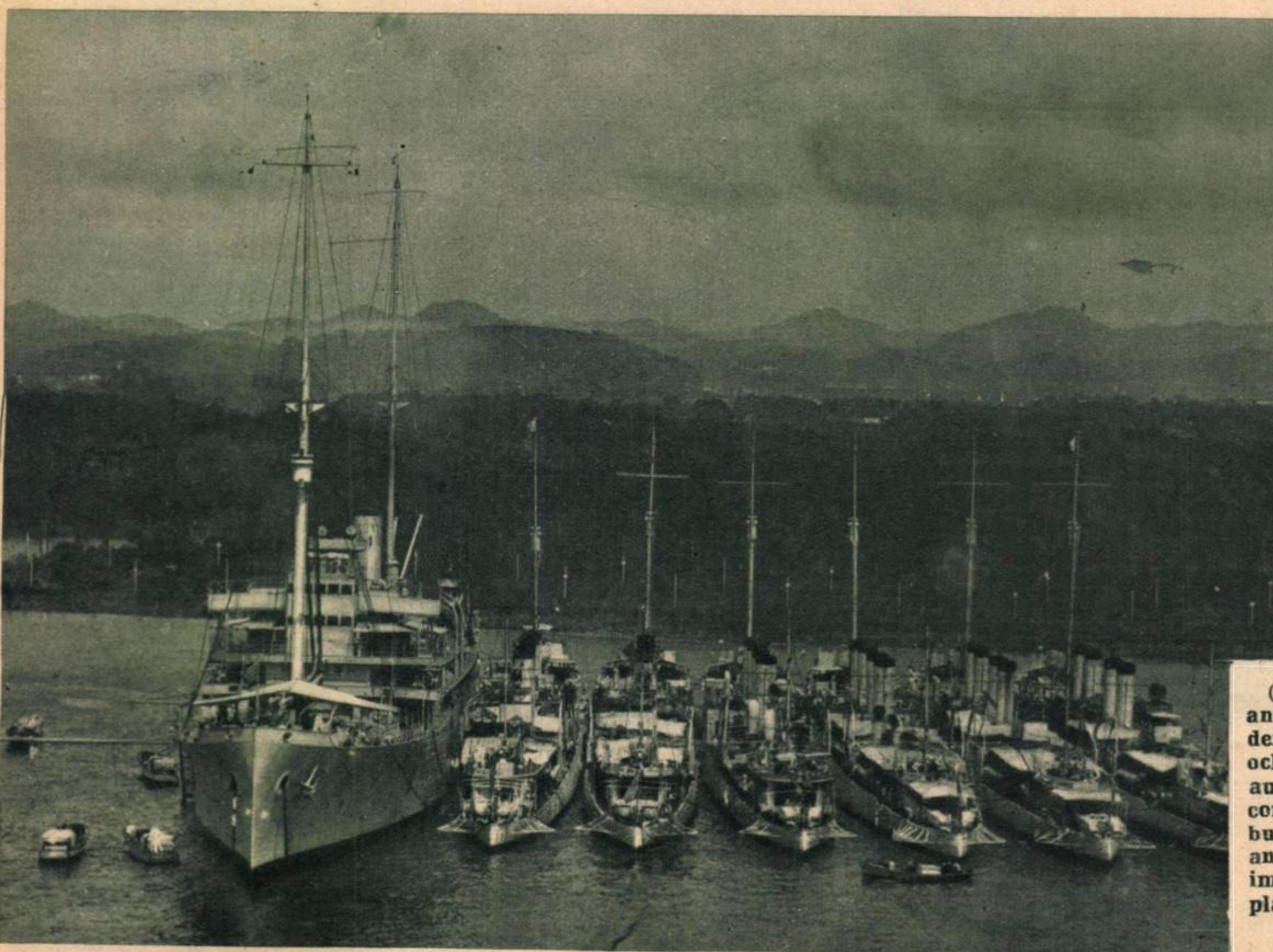
Stânga sus: *O uzină electrică;* sus: *un tunel pe valea Oltului;* st. jos: *Crucişătoare americane în canalul Panama;* dr. jos: *după cum se vede din articolul nostru, şinele de fier au existat şi în antichitate, având aproape acelaş spaţiu între ele, ca şi cele moderne.*

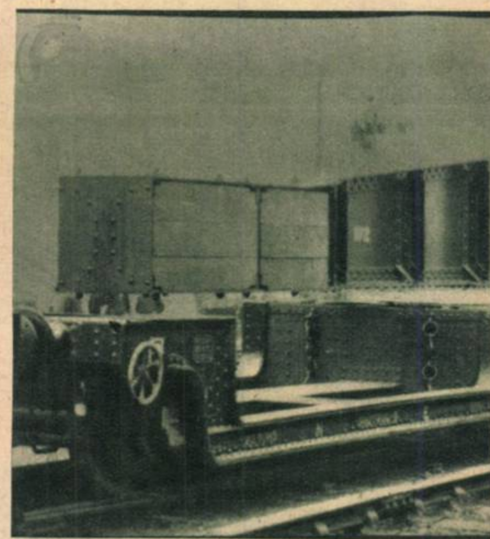
CĂ firea omului a rămas neschimbată de alungul mileniilor exteriorizând aceleaşi înclinaţiuni spre bine şi mai ales spre rău, o recunoaştem cu toţii. Singură mentalitatea a evoluat, înrâurită de nouile aspecte ale vieţei ce tinde tot mai mult spre civilizare.

Această civilizaţie însă nu este nici dânsa o cucerire a omenirii din ultimele două veacuri. Departe de a fi o parvenită, rădăcinile pornesc din bătrâna antichitate, iar tehnica perfecţionată din zi-

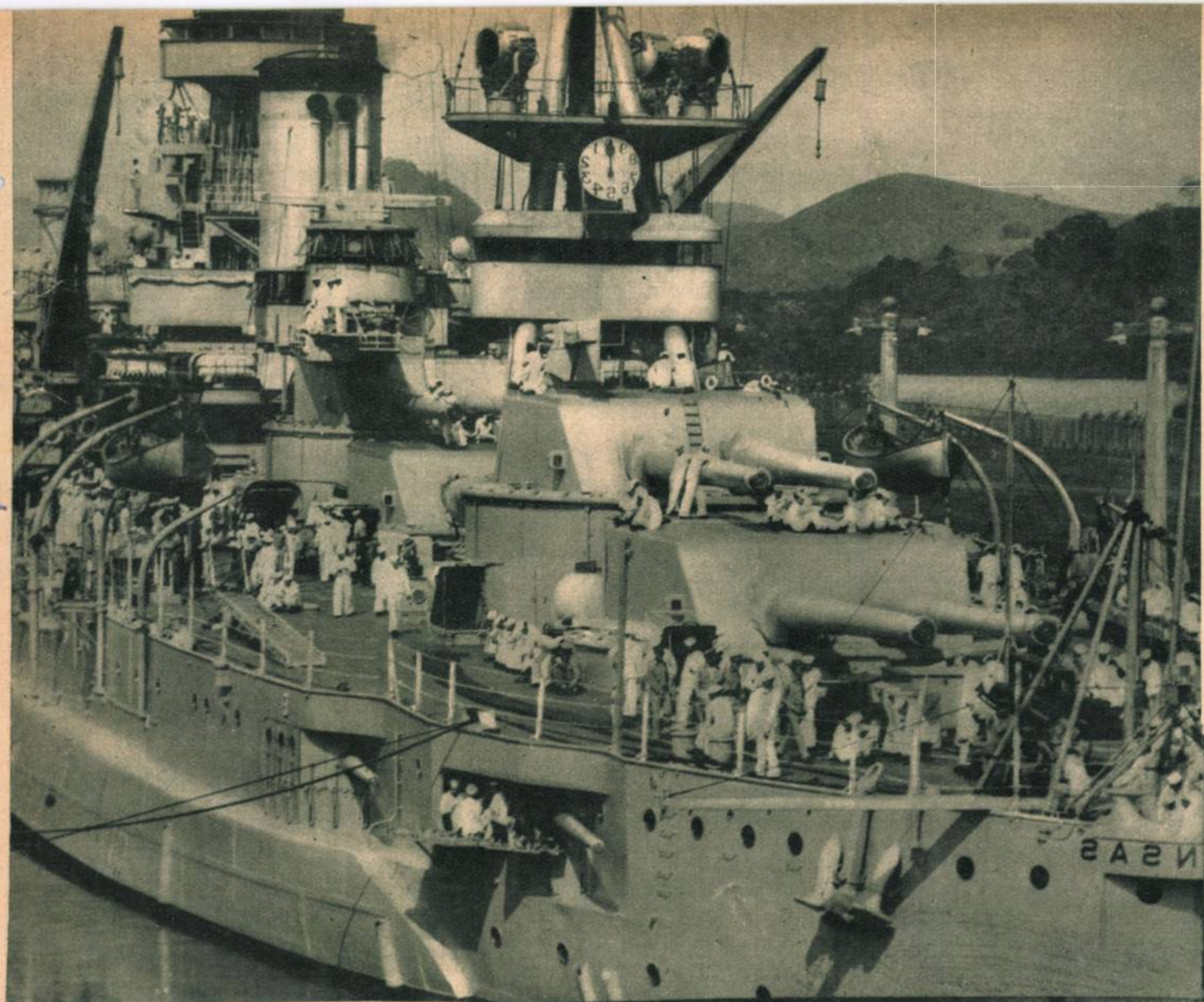
TUNELUL cel mai vechi pe care-l cunoaştem, datează de pe vremea regelui *Hiskia* al Ierusalimului, din secolul al şaptelea înainte de Christos. Iar tunelul *Siloah,* săpat în stâncă de la ambele capete şi la un nivel surprinzător de egal, s'a menţinut până astăzi. Tunelul din *Gezer* (Palestina), de la jumătatea secolului al doilea, are o boltă cât aceea a metropolitanului din Londra, adică 30 metri înălţime, sub muntele stâncos.

ŞINELE nu sunt o născocire a prezentului. Ele existau în antichitate, însă nu la trenuri, nici la tramvae, ci pe şoselele mult frecventate; de pildă la porţile Atenei, la drumul direct dintre Pireu şi Agora; până şi drumul roman al Alpilor din Dauphiné arată urme





(In numărul viitor alte minuni ale antichităţii, neînviate în timpurile moderne: vivisecţiune, narcoză, ortopedie, ochi şi dinţi falşi, baccili, taximetrul, automobilul, automatele, submarinele, corsetul şi decolteul, cunoaşterea globului pământesc, geamuri, canalizare, anarhism, moaşte, monoclu, onorariu, impozite, reclame, staţii, moratoriu de plată, electricitate, hydroterapie, etc.



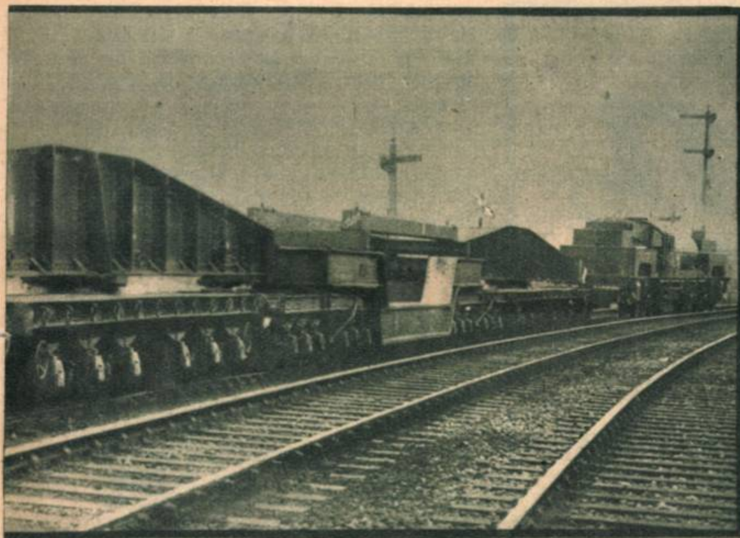
de şine. Asemănarea acestor şine, fixate în pavaj de piatră, cu şinele noastre de acum, este cu atât mai surprinzătoare prin instalarea de curbe şi de macazuri, ce înlesniau încrucişarea a două trăsuri pe un singur rând de şine. Distanţa dintre şinele greceşti şi acelea ale tuturor Statelor sub influenţa civilizaţiei greceşti, până şi la drumul roman descoperit în Franţa, era exact de 1.44 m., adică aproape cât la trenurile noastre.



FÂNTÂNARI au existat şi în antichitate, — cu sau fără baghetă magică — ba chiar organizaţi în sindicate. Unii fântânari însoţiau armatele în campanii, spre a le procura la nevoie apă de băut, prin săpare de puţuri. In Algeria s'au găsit numeroase urme de puţuri ce-au fost exploatate şi refăcute de francezi. Lor li se datorează, de altfel, formarea oazelor în deşert. Acestea, odată cu părăginirea fântânilor, în epoca barbară, au cedat nisipului fierbinte. Mai târziu, Romanii au făcut în terenul neprielnic al pustiului african săpături de câte 200 m. adâncime, dând de izvoare de apă. Nu s'a putut afla prin ce mijloace anume recunoşteau locul vinelor subterane de apă, nici cu ce unelte technice executau săpăturile.

De dată mai recentă sunt săpăturile fântânarului francez *Abbé Paramelle*. El şi-a descris experienţele într'o carte intitulată: *„L'Art de decouvrir les Sources"*. In cei 64 ani ai vieţei sale a executat 10.275 de săpături, dintre care 9000 au fost puse în funcţiune.

ŞI PARATRĂSNETUL a fost cunoscut în vechiul Egipt, pe la vre-o 1300 înainte de Christos, deşi în mod primitiv.

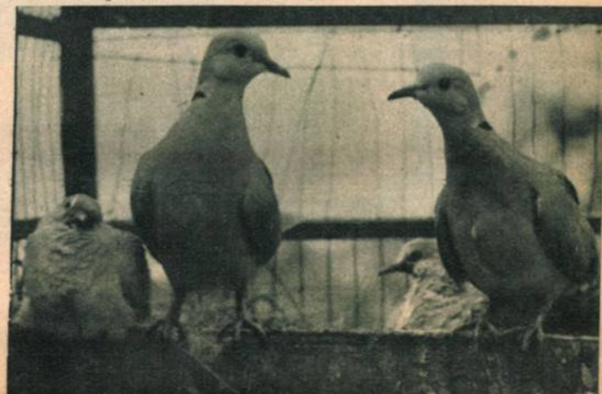


Stânga sus: *„Arkansas" unul din cele mai puternice crucişătoare engleze, se îndreaptă actualmente spre Shanghai;* sus: *un automobil de curse, care nu bate cu mult recordurile cavalcadelor sau trăsurilor trecutului;* jos: *porumbeii călători au fost utilizaţi şi de popoarele antice, ca mijloc de corespondenţă.*

Ramses al III-lea a pus să se aurească vârfurile coloanelor înalte ce se aflau la porţile oraşului Medinet Abu. Preoţii greci şi romani par să fi cunoscut arta de a atrage fulgerele pe pământ. Li se întâmpla însă să fie trăsniţi, cum a păţit-o Tullus Hostilius. Ei înălţau în acest scop stâlpi de metal, pentrucă observaseră că metalele erau preferate de fulgere; le lipsia însă scurgerea metalică în pământ, ceeace da loc la accidente.

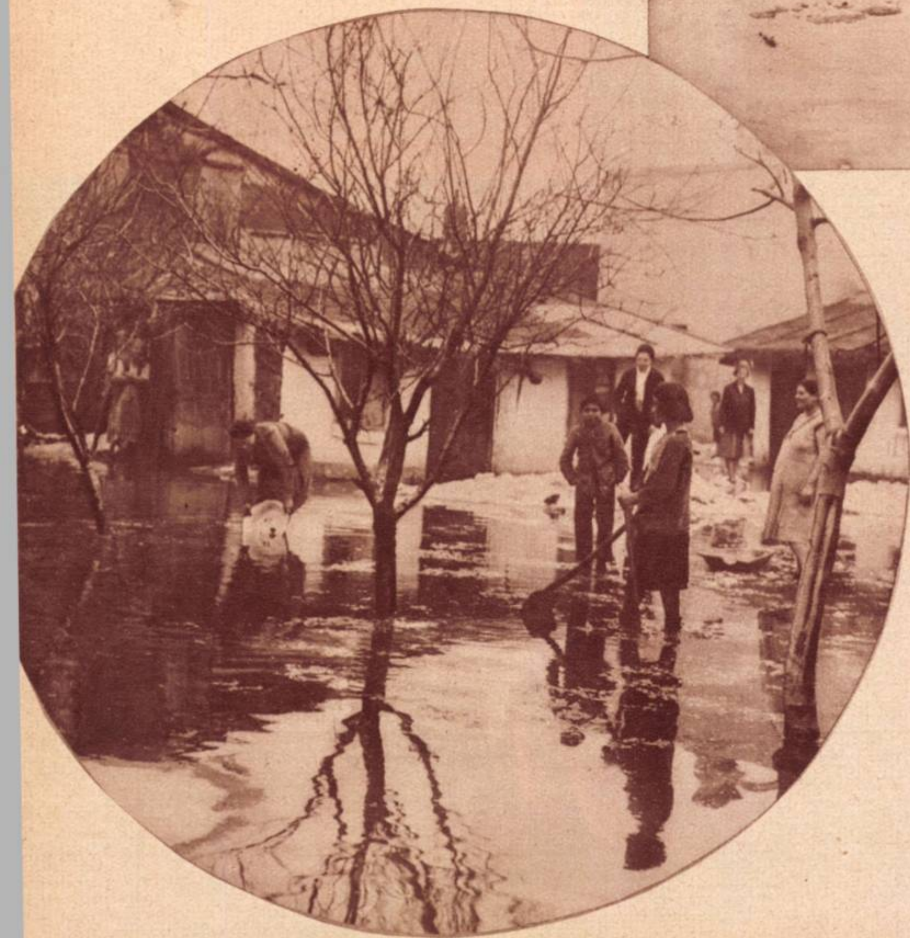
VITEZA DE A CĂLĂTORI nu pare să fi fost chiar atât de neglijate în antichitate. Cu poştalionul se făceau 150 de mile geografice de la Antiochia la Constantinopol în şase zile, adică 190 km. pe zi. Cezar a călătorit dela Roma la Ron în mai puţin de şase zile adică 150 km. pe zi. Nemaipomenit de repede a călătorit curierul care a adus vestea uciderii lui Maximum — pe cai de schimb — în aproape patru zile dela Aquileja la Roma. El făcuse cel puţin 200 km. pe zi, un record pe care orice călăreţ îl va găsi extraordinar, de oarece întrece cu mult cursele noastre de cai pentru dobândirea unui premiu sau a unei cupe. Dar chiar de-ar fi plecat cu trăsura ar fi putut concura cu succes la orice întrecere sportivă din zilele noastre. Curierii cari au adus la Roma ştirea despre răscoala din Belgia, în iarna anului 69 după Christos, au făcut 9 zile, câte 240 kw. pe zi. Cea mai rapidă călătorie e aceea a lui Tiberiu, când a plecat în Germania la bolnavul Drusus din Pavia: 290 km. în 24 ore. Istoria nu înregistrează nic un caz analog.

Mult mai repede se efectua SERVICIUL POŞTAL prin *porumbei*. Grecii şi Romanii, precum şi Arabii se serviau în mod obişnuit de acest mijloc de corespondenţă ra-



Inundaţiile din Câmpul Veseliei





TITULATURA e un trist non-sens. Un cartier de dincolo de gara Filaret, inundat în întregime de năvala duşmănoasă a apei. O muncă febrilă animează interiorul fiecărei curţi. Cu mături, ligheane, copăi, şi făraşe se căsnesc zadarnic să-şi izgonească din case şi curţi musafirul nepoftit, dar la cel mai mic iureş de ploaie spectacolul e acelaş.

— „A dat prăpădul peste noi!" se plânge o femee.

— ,Bărbaţii nu ni se pot duce la muncă, copiii la şcoală. De trei ani plătim dările pentru canalizarea străzii şi banii parcă ni s'au dus la fund".

In odăile joaselor cocioabe, apa care a pătruns pe dedesubtul pragurilor a prins în dans obiecte casnice şi resturi de îmbrăcăminte. Femeile blestemă şi plâng. Bărbaţii înalţă scârbiţi din umeri. Aşteaptă cu toţii salvarea. Când are să vină?

E o întrebare la care numai ocârmuirea poate să răspundă.

Nimic nou sub soare

(Urmare din pag. 3-a)

pidă. Mai cu seamă Arabii cari organizaseră un serviciu poştal sburător dela Bagdad la Aleppo şi dealungul coastei Asiei mici până la Alexandria. Ei se slujiau şi de rândunele călătoare.

Polybius pomeneşte despre TELEGRAFIA CU FOC a Grecilor, cunoscută cu mult înaintea lui de Achile. Insă acestea nu erau decât semne convenite mai dinainte.

Romanii au *călătorit* mult. In Elveţia, la Aveuches, în Gallia, Anglia, Italia de Nord, în Alpi până în Tirol şi în Ungaria s'au găsit vase de pământ din Lugdunum, având toate aceiaşi stampilă de fabrică.

Vechii Romani construiau VAPOARE cu o capacitate de 2670 tone.

In vechime a existat şi o GAZETĂ COTIDIANĂ înfiinţată la Roma de Cezar, în anul 59 înainte de Christos şi intitulată *„Acta diurna"* sau *„Acta Urbis"*. Această gazetă publica ştiri oficiale şi particulare, desigur în exemplare puţine. Existau până şi corespondenţi cari în schimbul unor retribuţii trimiteau ultimele ştiri din Roma în provincii.

VEGETARIENI au existat de asemeni în vechea Romă. Seneca şi Plutarc erau vegetarieni, iar acesta din urmă şi-a popularizat principiile cu toată arta oratorică, atacând pe carnivori.

De asemeni au existat în vechime cluburi ANTIALCOOLICE. Ramses al II-lea (la vreo 1350 în. Christos) a înfiinţat o ligă împotriva beţiei din vechiul Egipt, iar „La France medicale" din 1902 a publicat un articol despre aceasta, însoţit de picturi şi inscripţii vechi. Liga antialcoolică n'a ajuns la rezultate mai bune decât prohibiţia din Statele-Unite — încă o dovadă că firea omului nu s'a schimbat — iar Egiptencele nou lui imperiu (ca să nu mai pomenim de bărbaţi), găsiau beţia atât de puţin respingătoare, încât cucoanele puneau să fie eternizate pe piatra mormântului, în momentul când le venia rău. Să nu uităm că vechiul imperiu a ştiut să fabrice patru feluri de bere, şase feluri de vin precum şi rachiul de palmieri.

I. BREBU

Fărâmituri

PUTEREA HIPNOTISMULUI



SPUNE o culoare! mă apostrofează amicul la bar, aşezându-se la masa mea.

— Verde.

— De ce-ai spus verde?

— Nu ştiu...

— Pentrucă am scris eu aci, pe dosul listei de bucate: „verde"!

Tânărul hipnotizator mă privi biruitor. Imi dovedise că poate să-mi vâre un cui în creer, fără să mă 'ntrebe, să mi-l scoată şi să mi-l arate, fără să simt.

— Dar eşti periculos, dragă! mă revolt. Dacă aş fi diplomat ai putea să-mi sugerezi ideile dumitale, dacă aş fi bancher ai putea să mă faci să-ţi împrumut toată banca, iar dacă aş avea o fată, să ţi-o dau şi dumneata s'o faci să creadă că te iubeşte la nebunie... Puterea dumitale e fără margini!...

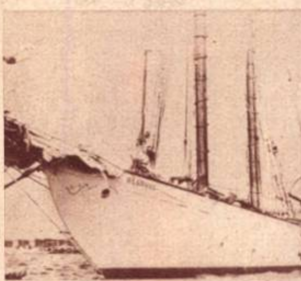
Tânărul hipnotizator surâse...

— Puterea mea are totuş o margine: propria pasiune, propriul meu viciu dacă vrei. E ceeace am băgat de seamă anul trecut, la Monaco. O tânără pariziană, în călătoria de nuntă, îndurerată că soţul îşi petrece nopţile la joc de cărţi, m'a chemat printr'o carte poştală la adresa indicată de ziarul unde-mi publicam anunţul. Era într'adevăr disperată. Nu se gândia atât că soţul îi joacă averea, cât la faptul că nu-l avea soţ. I-am făgăduit o grabnică lecuire şi readucerea soţului la căminul lui. Nu mi-a fost greu să câştig simpatia şi chiar prietenia soţului, evident, la o masă de baccara. Cunoşteam câteva metode de joc, cu rezultate apreciabile. Şi i le-am predat — nu la club, ci acasă la el, în odaia vecină cu iatacul soţiei. Soţul era încântat şi se lăsă cu totul în puterea mea. După opt zile, într'o noapte, soţia a intrat şi — ne-a surprins jucând cu pasiune amândoi!... Ce era să mai fac?... M'am ridicat, i-am luat mâna şi am lăsat să treacă din mine în ea un efluviu magnetic: Am convertit-o şi pe ea la joc de cărţi. Era singura soluţie, ca să ies din încurcătură...

— Admirabil!

— Jucam toţi trei de-atunci, regulat, toată noaptea acasă, la club, pretutindeni. Grupului nostru i se zicea „Trifoiul". In fond am isbutit esenţialul: soţia e fericită!

O SOLUŢIE GENIALĂ



CUM putem prevedea timpul?... (Nu evenimentele, ci dacă vremea va fi frumoasă sau urîtă, bună sau rea). Desvoltarea călătoriei aeriene, sau cu automobilul şi propria curiozitate a omului, au pus în plină actualitate problema profetizării timpului.

S'au făcut studii care se 'ntind pe sute de ani înapoi, încercând a se stabili cicluri de temperaturi, după anumite evoluţii ale soarelui. Astfel la 13 Martie 1932, bunăoară, va fi exact temperatura dela 13 Martie 1552. Sistemul (admiţând că e precis) nu poate fi utilizat pe toată suprafaţa globului, pentrucă nimeni nu ştie, bunăoară, — ca să afle temperatura de mâine la Bucureşti, — ce temperatură a fost pe malurile Dâmboviţei în aceeaş zi, acum 1371 de ani — termen corespunzător a două cicluri solare corespunzătoare.

S'au luat măsuri noi, practice, de a se ghici timpul. Cu ajutorul telegrafului. Agenţi ai serviciului meteorologic anunţă de la Chişinău sau Cernăuţi, că plouă sau ninge şi vântul bate spre Bucureşti. Prin urmare peste 24 de ore la Bucureşti, unde e soare, va ninge sau va ploua. Acest sistem a dat rezultate deplorabile mai totdeauna. Nu ploua la Bucureşti deşi plouase la Braşov sau ploua, deşi la Sibiu era o vreme admirabilă.

Mi se pare a fi găsit un mijloc infailibil de a prevedea timpul, cu o aproximaţie de 90% (ceeace veţi recunoaşte că e extraordinar). N'am nevoe de nici un aparat meteorologic, de nici un agent telegrafic şi nici măcar de calculul secular al ciclului solar. Sistemul meu poate fi adoptat pe orice meridian al globului. Mă bazez pe un calcul aritmetic — şi pornesc de la experienţa din Bucureşti. Anul are 365 de zile şi cum în Bucureşti vremea nu se schimbă fundamental mai mult de trei ori pe lună (3×12=36) adică de 36 ori pe an, pot afirma cu certitudine:

Vremea de mâine va fi exact ca cea de azi.

Inşelându-mă deci mai puţin de 10%, adică făcând în mai mult de 90% din cazuri o profeţie exactă, am dreptul să declar că metoda mea e simplă, practică şi ştiinţifică. (Las altora dreptul de a declara că e şi genială).

REŢETE DE FERICIRE

IN această vreme de cumplită criză, când barurile, cinematografele, bodegile, însfârşit toate localurile de petrecere sunt pline de lume, iar din pricina înghesuelii miilor de automobile, nu se mai poate trece strada fără a-ţi pune viaţa în pericol — un director de revistă din Berlin a întrebat pe cititorii lui:

— Câţi bani vă trebue ca trăind cuviincios şi omeneşte să vă simţiţi fericit?...

Răspunsurile, foarte numeroase — unele au sosit tocmai dela New-York şi de la Moscova — au fost atât de contradictorii, încât directorul revistei n'a putut trage nicio încheere.

Intr'adevăr, dela Moscova a primit următorul răspuns al unui tânăr tehnician:

„N'am nevoe de nici un ban. Sindicatul îmi dă hrană, 6 m. de ştofă pe an, iar vara 2 săptămâni de odihnă în Caucaz sau Crimeia. Cele mai mari ferici ale vieţii mele: aerul, soarele, munca şi surâsul soţiei, sunt gratuite".

Dela New-York, fiica unui miliardar a răspuns:

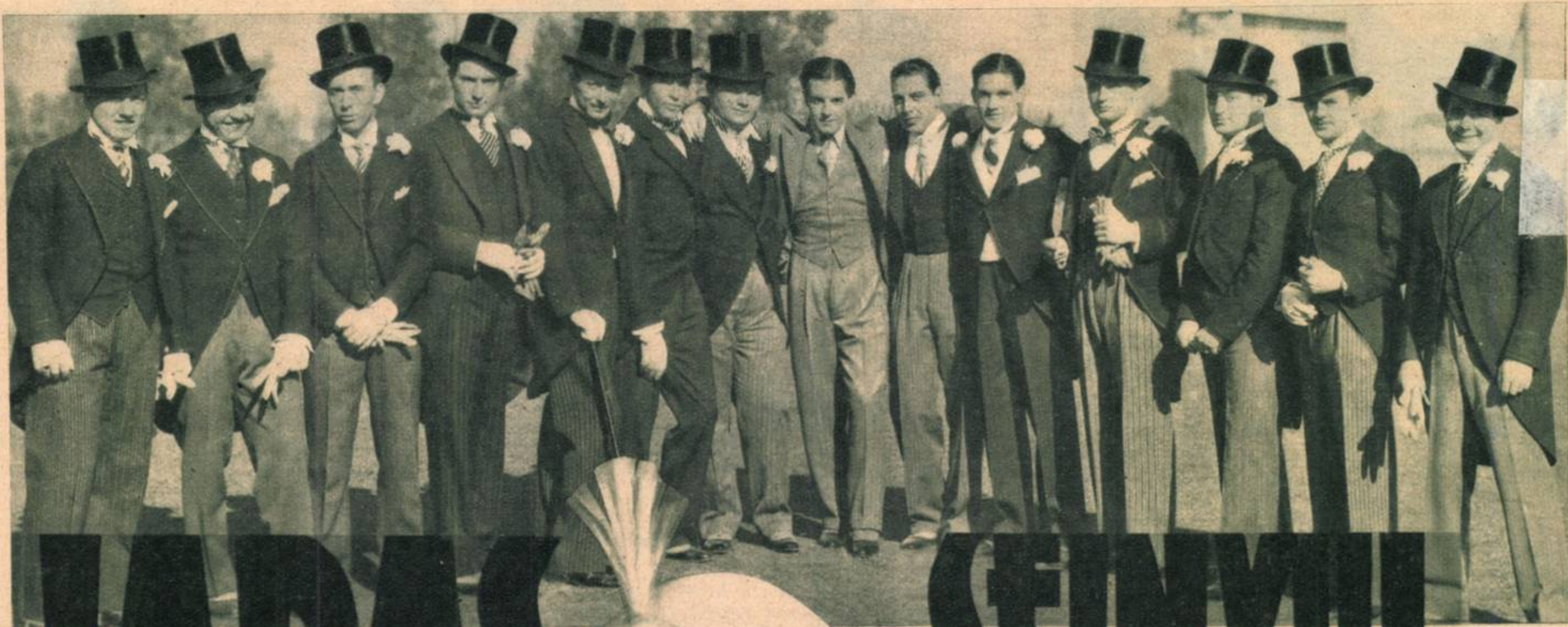
„Domnule Director, ancheta dv. mă găseşte într'un moment de disperare, vecină cu moartea. Nu ştiu dacă nu mă voi sinucide. Pricina e avariţia tatălui meu. Mi-a dăruit până acum 5 yacturi şi nu vrea să-mi dăruiască anul acesta al 6-lea, pe motiv că i-au scăzut veniturile. Dar ce pot eu să fac numai cu 5 yachturi?... De-abia încap jumătate din prietenii mei. Pe câtă vreme Ellen, colega şi rivala mea încă depe băncile şcoalei, are 8 yachturi, pentrucă tatăl ei a preferat să dea faliment, decât să lase pe Ellen să se sinucidă. Ce să fac?... Sunt cea mai nenorocită fiinţă de pe suprafaţa pământului!"

Un lucrător din portul Marseille a telegrafiat:

„Houra! Houra! Houra!... Azi am de lucru: 3 franci siguri!..."

Directorul revistei, în faţa acestor răspunsuri, a cerut răgaz de o lună, să se gândească şi să tragă încheerea.

Incheerea?... Există, cu atâtea psihologii, vre-o încheere? Poate una singură: Socoteşte-te fericit oricând, oricum... — W.



IARAȘ SFINXUL



IN cabina Gretei apar zilnic roze învoalte, însoţite de-un carton pe care scrie „Ramon" şi numai atât, trasat în linii fine, lungi...

Enigmatica protagonistă ia dela o vreme ceaiul în luxoasa cabină cu aspect spaniol a lui Novarro, făcând haz de uimirea pe care o provoacă noua ei atitudine, căci Greta n'a mers nici când cu manifestaţiile de prietenie până la a face vizite unui coleg, în cabina lui. Mai mult, cele două staruri au fost văzuţi, plimbându-se de braţ... luând masa împreună şi făcând muzică...

Oricare altă pereche stelară ar fi deslănţuit o cascadă de versiuni.

In cazul Gretei însă, e mult de când svonul unei idile nu mai găseşte crezare la Hollywood.

Tot ce putem spune e că Greta pare foarte amuzată de romantismul mexicanului, că actualul partener îi e mai simpatic decât cei de până acum şi că i-a dovedit-o în diferite rânduri.

Despre Ramon, se şopteşte însă că ar fi îndrăgostit şi în cazul acesta ar fi rău de tot: în primul rând pentru publicul cinematografelor, care ar vrea să-i vadă în mai multe filme şi în al doilea rând pentru durata nouei prietenii; căci există la Hollywood o lege nescrisă, care spune că bărbaţii şi în special actorii cari fac greşeala de a se îndrăgosti de Greta, n'o mai revăd.



Deşi apariţia unor parteneri vedete într'un film a încetat de-a mai fi un eveniment de senzaţie, colaborarea acestor doi protagonişti, a cam intrigat, prin faptul că cei doi prezintă puternice contraste.

Novarro e un latin cald şi impulsiv, cu iluzii şi idealuri intacte. Greta, după cât se pare, e tipul rece al suedezei, o fiinţă decepţionată, pesimistă, solitară.

Apoi în ce priveşte obiceiurile lor, Gretei nu-i plac repetiţiile, în timp ce Ramon, înainte de turnare, repetă o scenă până la extenuare!!

Greta fusese obicinuită să ocupe punctul central în grupul interpreţilor, iar Ramon avu-

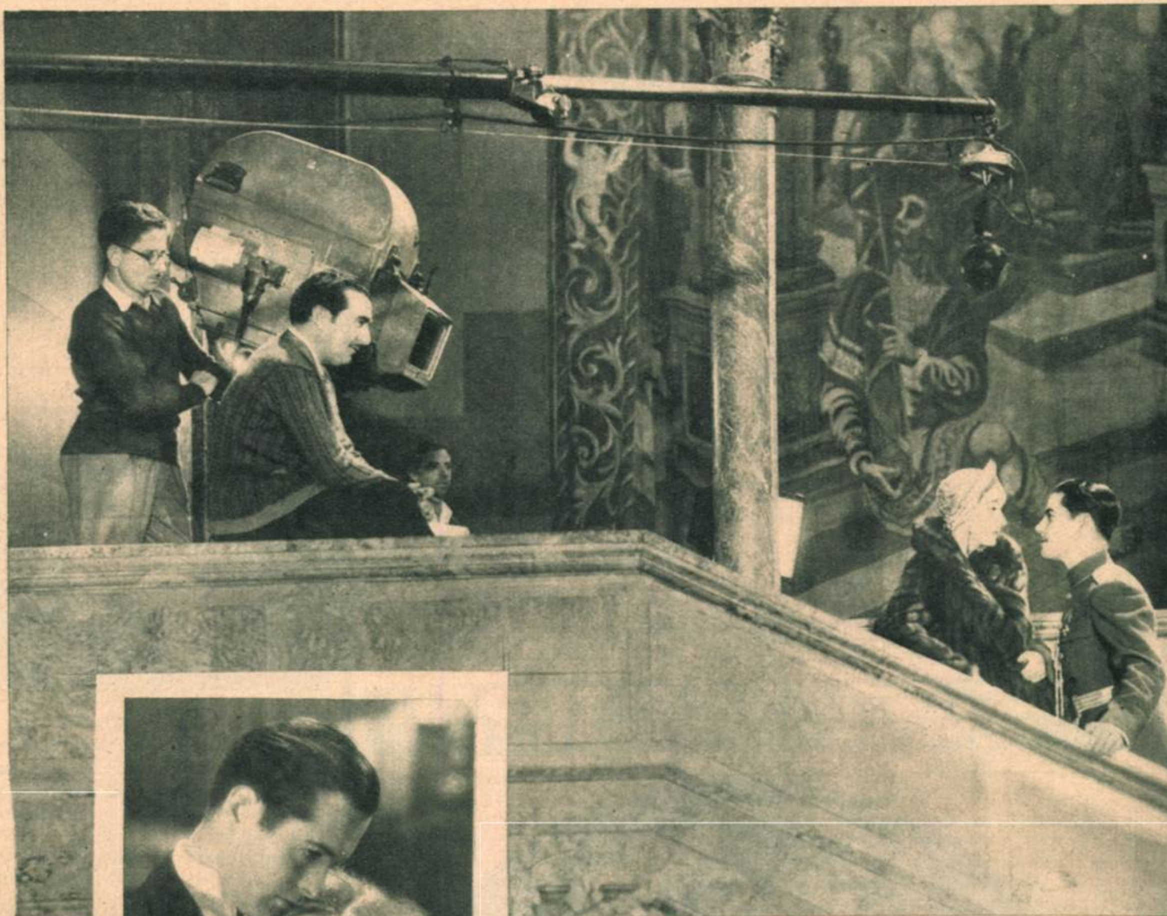
sese până acum aceeaş situaţie şi ceva mai mult încă, se afirmase în cinematograf cu cinci ani mai înainte ca Greta să fi pus piciorul la Hollywood.

Nu e deci de mirare că micul public al coloniei, amatorii de cancanuri, aşteaptă cu nerăbdare de copil, isbucnirea unor ostilităţi pe viaţă şi pe moarte. Bătrânul Hollywood a uitat însă un singur lucru, şi anume că „extremele se atrag".

De altfel, oricât de capricioasă ar fi o femee, puteţi fi siguri că nu va lua niciodată o atitudine ostilă faţă de un om ale cărui purtări nu pot fi numite decât minuni de tact.

Imediat ce au început să turneze împreună, Greta şi-a primit regulat mănunchiul de trandafiri. Dacă pentru masă actriţa cere două ore, în loc de una, cum se obişnueşte, Ramon primeşte propunerea cu entuziasm.

Dacă Greta se aşează într'un colţ al studioului, spre a-şi învăţa rolul, partenerul său evită s'o turbure. In cele din urmă i-a propus să studieze în cabina lui, care era mai retrasă şi deci mai ferită de sgomot. Tot timpul cât s'a lucrat la „Mata-Hari", Ramon a oglindit fiecare din stările partenerei sale. Clipele de însufleţire ale acesteia îşi găsiau imediat ecoul la el. Acelaş lucru se întâmplă când Greta vădia un acces de depresiune.





La început, atitudinea lui Ramon a fost luată drept „diplomaţie".

Pe măsură însă ce turnarea înainta, iar prietenia dintre cele două staruri sporia, s'a văzut că însăş indiferenta Greta făcea remarcabile eforturi, pentru a fi în notă încântătorul ei „co-star".

Astfel, când a venit chestia repetiţiilor: *„Garbo nu repetă niciodată, asta e lege!"* Dar dacă bunul ei prieten Ramon e obicinuit astfel, bine: *„Vom repeta!"* Şi Garbo a mimat de 6—7 ori o scenă, înainte de-a începe turnarea.

Da, Ramon s'a dovedit un admirabil diplomat. Unii îşi pun însă următoarea întrebare:

— „S'a comportat Ramon numai ca un om inteligent, faţă de-o femee capricioasă şi dificilă? N'a luat el oare această atitudine din îndemnul unui interes de alt ordin?"

Partenerii Gretei pot, fără nici un pericol, să fie indiferenţi cu ea; îi pot ţine piept asupra unui anumit punct de vedere, cum se spune că ar fi făcut Clark Gable, în cursul turnării filmului „Susan Lenox". O pot lăsa singură între scene, pot uita să-i ofere un scaun, sau să-i trimită flori în cabină.

Marea primejdie e pentru ei atunci când se îndrăgostesc de această actriţă, când atitudinea lor ar da cea mai slabă impresie că văd în ea mai mult femeea. Cel puţin aşa a fost în trecut.

Aţi auzit de Gavin Godron! Tânărul meridional care vorbia, cui voia să-l asculte, despre dragostea sa pentru Greta. Volubil, nu mai termina povestind despre bunăvoinţa vedetei faţă de el, când, rănindu-se într'un accident de automobil, aceasta şi-a suspendat turnarea, până la însănătoşirea lui. A mai făcut apoi marea greşeală, de-a declara c'ar lucra fără salariu, în oricare din filmele Gretei, pur şi simplu pentru fericirea de-a fi în apropierea ei. Nu încăpea nici o îndoială că băiatul vorbia serios, dar cu fiecare cuvânt săpa o prăpastie tot mai mare între el şi idolul său. Faptul s'a şi dovedit, când după terminarea filmului „Romance", s'a pus în lucru o nouă realizare cinematografică, unde principalul rol masculin convenia de minune tânărului Gordon. Acesta nu întârzie de altfel să-l solicite, dar i se răspunse că însăş Greta s'a opus cu energie, când a auzit că proectau să-i dea lui acest rol.

Acelaş lucru s'a întâmplat cu Nils Asther, mai înainte de-a întâlni pe Vivian Duncan. Da. Se spune că şi Nils Asther s'ar fi prins în mrejele misteriosului farmec, ce emană din fiinţa Gretei. Statura şi fizicul ei sporiau pe ecran feminitatea artistei. De altfel, singurul standard, pe care l-a turnat cu el, a fost unul din cele mai reuşite filme ale Gretei. Am aflat însă mai târziu, din cercuri bine informate, că svonul tot mai acreditat al unei idile între ea şi Nils indispusese pe Greta într'atât, încât la filmul următor ceruse alt partener.

Intre timp, contractul lui Nils, a expirat fără a mai fi reînoit; decând a fost reangajat de M. G. M. n'a mai făcut nici un film cu Greta.

Sorensen, tânărul suedez, care-a urmat-o în America, era destul de frumos şi de talentat pentru a-şi face apariţia pe ecran. Greta însă, singura în măsură a face ceva în acest sens, n'a mişcat un deget.

Dar John Gilbert? Nu s'a dovedit destul de nefastă dragostea pe care i-a inspirat-o această femee? Un nou rol alături de Greta i-ar reda gloria de altădată. Numai că Greta, care n'a uitat încă idila ce-a înflorit odată între ei, refuză să audă de aşa ceva. Sunt totuş actori ca Lewis Stone, Conrad Nagel, Robert Montgomery şi cu oarecare rezerve Clarke Gable, care-au trecut pe lângă Garbo, fără

(Continuare în pag. 8-a col. II-a jos).

Chibriturile se pot aprinde automat

INVENTATORII se străduesc să facă viaţa omului cât mai comodă, să realizeze cu un minimum de energie, randamentul cel mai mare.

Fără această străduinţă a omului, n'ar fi existat progresul.

Un inventator, domnul E. Alschet, s'a gândit că s'ar putea economisi munca unei mâini, la aprinderea chibriturilor şi că în loc de a imobiliza şi dreapta şi stânga, ţinând într'una cutia şi într'alta chibritul care trebue aprins, ar fi util de găsit un mecanism — analog aprinzătoarelor de buzunar — care să ne ofere dintr'odată un chibrit gata aprins. Şi dânsul a găsit mecanismul, pe care l-a şi brevetat la Bucureşti şi care întrebuinţând chibrituri obicinuite, funcţionează la fel cu aprinzătoarele automate cu benzină, numai că aprinde flacăra fără să greşească niciodată.





Clişeele pe care le înfăţişăm, ne arată modelul care desigur va fi comercializat: prin apăsarea pe un buton, se deschide cutiuţa metalică şi ese un chibrit aprins. După întrebuinţare, stingem chibritul şi apăsând pe cel de al doilea buton, chibritul stins cade, sau este aruncat afară, în mod outomat. In cutiuţa din fotografia noastră încap 24 de chibrituri.

Fără îndoială că modelul d-lui Alschet se va preta foarte bine la aprinderea „chibritului perpetuu", invenţia unui german, care, nu e format dintr'un beţişor cu gămălie, ci dintr'o pastă specială, care se aprinde când e frecată de o bandă anume preparată. Chibritul perpetuu se consumă puţin şi arde atâta vreme cât voim. Aprinzătorul automat permite aprinderea unui asemenea chibrit, ori decâte ori avem nevoe, readucând chibritul perpetuu la loc în cutiuţă, de îndată ce nu mai avem nevoe de el.

I. B.

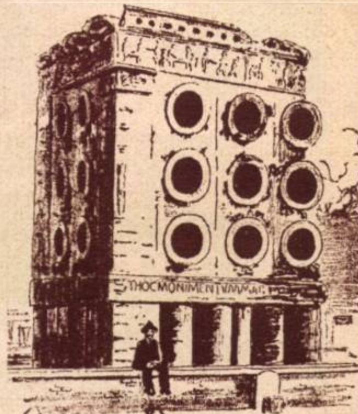
Iarăş Sfinxul

(Urmare din pag. 7)

nici un accident nefericit. Nagel duce o căsnicie fericită, ce exclude orice svon idilic; Lewis Stone, în aceeaş situaţie, e de o amabilă imunitate faţă de toate celelalte stele. Robert Montgomery ne spunea că Greta l-a intimidat într'atât ca actriţă, încât se îndoeşte, că ar fi văzut o clipă în ea, femeea. Şi apoi are o soţie adorabilă. Cât despre Gable, care e şi el un soţ multumit, se spune că nu s'ar fi înţeles tocmai bine cu Greta, către sfârşitul turnării filmului „Suzanne Lenox". După cum vedeţi pe Clarke, personalitatea Gretei n'a reuşit să-l intimideze.

Şi-acum, Novarro. Căreia din cele două grupe aparţine acest actor? E unul dintre cei cari privesc şi admiră actriţa — sau unul din cei cari au căzut în păcatul de-a îndrăgi femeea?

James Gray



Monumentul în formă de cuptor al unui brutar, mort acum 1800 de ani. (Via Appiană, Roma).

Costum românesc premiat



Clara Simonich, o fetiţă in vârstă de 4 ani, a luat cu un costum românesc premiul al doilea la un concurs de copii, care a fost organizat la Vicenze (Italia) in cadrul serbărilor Carnavalului.

TENNIS

Selecţionarea echipei americane pentru cupa Davis

Federaţia Statelor Unite de Tennis a selecţionat echipa sa pentru Cupa Davis. Au fost desemnaţi Ellsworth Vines, George M. Loth şi Frankie Shields.

De asemenea, Anglia şi-a ales reprezentanţii în: Austin, Perry, Hughes şi Kingsley.

Femeile au provocat criza economică





CETITOARELE nu trebue să se supere de această afirmaţie, în primul rând pentru că nu ele, femeile din România, sunt vinovate, şi apoi, pentru că întotdeauna când se fac afirmaţiuni puţin măgulitoare pentru anumite categorii de oameni, persoanele prezente sunt excluse. In cazul nostru, persoanele prezente sunt toate cetitoarele articolului.

Autorul se simte dator totodată — mai înainte de a începe să scrie un singur rând, relativ la rolul preponderant al fiicelor Evei, în criza economică mondială, să declare solemn, că departe de a fi un duşman al femeilor, are cea mai deosebită deferenţă şi e însufleţit de caldă simpatie pentru acea jumătate a omenirii pe care — fără a o considera slabă, cum se obicinuia până mai eri — o consideră însă foarte frumoasă.

Un proverb francez îndeamnă ca în orice bucluc să cauţi femeea. Noi, credem că e cu totul exagerată această generalizare. Există multe buclucuri unde femeile nu au nici un amestec, numai că în cazul crizei — fără voe — femeile sunt vinovatele. Cu ajutorul bărbaţilor, şi mai ales prin binevoitorul concurs al răsboiului mondial (câte n'a făcut acest răsboi!) femeile au contribuit în chipul cel mai grav la provocarea crizei economice.

Ni se pare că mulţi au şi înţeles adevărul care există în afirmaţia pe care o facem pentru a treia oară: „femeile au provocat criza economică".

Pe pământ trăesc cam 500.000.000 de albi, cetăţeni ai statelor organizate din Europa şi America. Până în secolul nostru, cam un sfert din aceşti oameni asigurau, prin munca lor productivă, existenţa lor şi a celorlalte trei pătrimi, consumatori neproductivi. Consumatori de acest fel erau: femeile, copiii şi bătrânii. Facem abstracţie de grupul — disparent faţă de marea mulţime — a rentierilor fără ocupaţie. Rămân astfel cam 120 de milioane de factori productivi. Ceeace produceau aceştia trebuia să ajungă întregei omeniri.

Femeile — între 20 şi 60 ani — nouăzeci la sută erau măritate, soţii şi mame. Insumând un total de peste o sută de milioane, ele nu aveau o ocupaţie productivă: îngrijiau de gospodărie şi de copii.

Generaţiile de azi nu cunosc luptele titanice pe care le-a dat femeea spre a se emancipa. Nu vorbim de Turcia, unde până în deceniul trecut, femeea trăia cu totul retrasă; dar chiar în statele civilizate ale Europei şi Americei, femeile aveau foarte puţine drepturi. Nu era îngăduit unei femei —



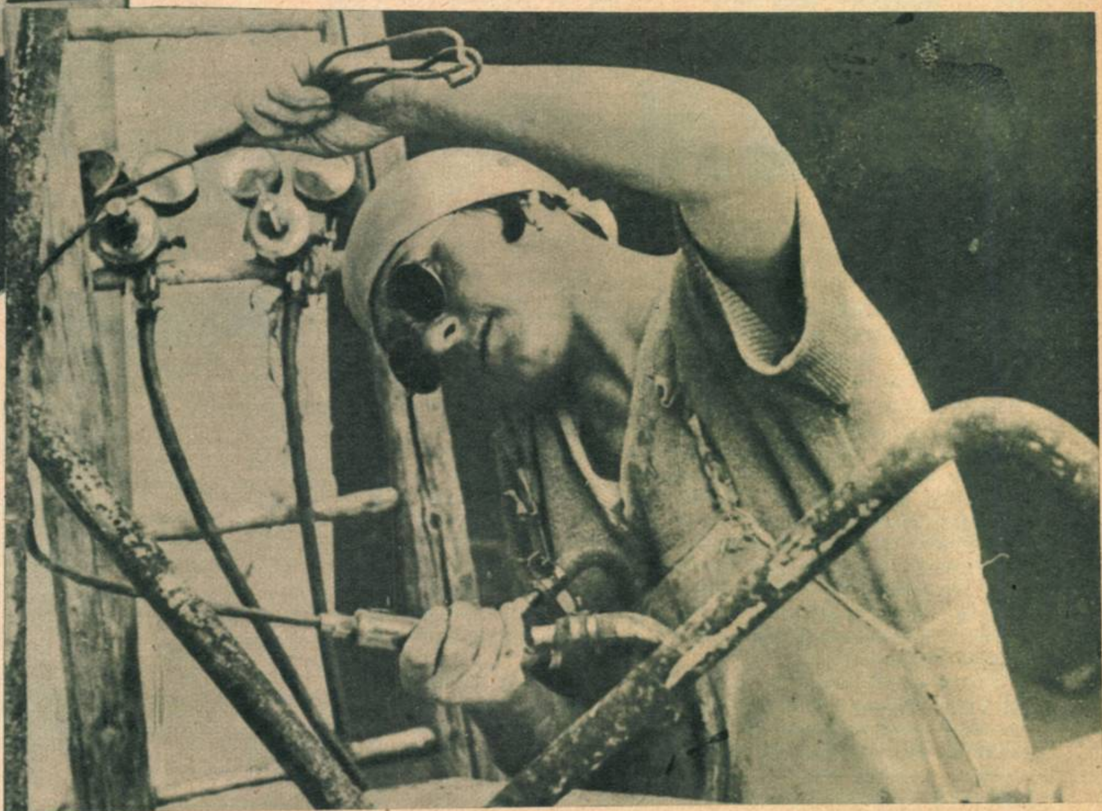




In aceste pagini prezentăm cititorilor noştri, femeea în multiplele-i manifestări postbelice: avocat, mecanic, sudor, poliţistă văxuitoare, chimistă, primar, prefect de poliţie, judecător, hornar sau ministru.

Aproape n'a rămas ramură de activitate, care să nu fie profesată de femei, la New-York, ca şi la Moscova, la Berlin ca şi la Capetown.

Criza pe care au deslănuit-o ele, activând în toate ramurile de muncă, este tratată în acest articol.



dacă nu voia să-şi pericliteze reputaţia — să umble singură pe stradă, seara, după orele nouă, niciodată o femee onorabilă nu intra neînsoţită în localuri sau în instituţii publice. Intrebaţi pe bunicile voastre în ce fel de dependenţă umilitoare trăia femeea, faţă de bărbat.

O fată — dacă era din părinţi mai avuţi — avea dreptul să înveţe — cu profesori, acasă — muzica, pictura, dansul de salon şi literatura. Fetele aşteptau cuminţi în casa părinţilor, până se găsia un bărbat să vină să le ceară în căsătorie.

In anul 1900 încă, se puteau număra pe degetele unei mâini, studentele înscrise la universităţile din Iaşi şi Bucureşti. Până în 1913 nu exista în ţara noastră nici o domnişoară care să fi studiat dreptul, sau ingineria, profesiuni socotite ca rezervate exclusiv bărbaţilor.

Incă din ultimii ani ai secolului trecut însă, a început în Anglia şi Germania o mişcare pentru emanciparea femeii, şi obţinerea de drepturi egale pentru cetăţenii unei ţări, fără deosebire de sex. Miss Emmelin Pankhurst a fost una din tre promotoarele acestei mişcări, a dus o luptă eroică şi foarte ades a fost luată în derâdere.

Cine mai socoate azi ca o crimă în sarcina femeii, viaţa ei emancipată? Care sunt ramurile de activitate din care femeea să fie respinsă?

Nu sunt decât două-trei decenii decând femeile nu erau admise decât în cel





mult trei meserii: croitorie, mode, fabrici de cartonaje, de tutun. Astăzi, femeea e vânzătoare în magazine, chelner, dactilografă, secretară, funcționară în administrații publice, medic, inginer, avocat, ba chiar director de bancă. Aproape nu există meserie sau profesie în care să nu găsim și femei.

O statistică recentă, făcută în Franța, arată că din totalul lucrătorilor de diferite ramuri, aproape patruzeci la sută sunt femei. In diferitele ramuri de activitate proporția este următoarea:

agricultură	40.8%
pescării	4.3%
în industrie	30.0%
comerț și bancă	40.6%
amploiați în magazine	46%
transport	8%
profesii libere	47.1%
servicii publice și administrație	27.6%
servitori	86 %





Situația este analoagă în toate țările, numărul femeilor care muncesc, alături de bărbat, fiind încă și mai mare în Anglia și Germania; mai mic, în Statele din orientul Europei.

Departe de a susținea că există vreo deosebire de aptitudini între bărbați și femei — o asemenea afirmație nici n'ar fi motivată și ar jicni pe cititoare — ne mărginim numai să constatăm faptul că în ultimele decenii femeile au venit să îngroașe contingentul factorilor productivi.

Răsboiul a grăbit mult procesul de emancipare al femeii, și de adaptare a ei la nevoile vieții. Când jumătate din brațele productive au părăsit lucrul, spre a lupta pe fronturi, a fost nevoe să se recurgă la femei, pentrucă numai astfel populația rămasă acasă și-a putut continua viața. Aproape cincizeci de milioane dintre tovarășele bărbaților, au luat asupra lor sarcina de a-i înlocui, în angrenajul social, așa încât lumea să nu se oprească din mers. După terminarea răsboiului însă, n'a mai fost posibil să se determine o demobilizare a femeii; ele au rămas la posturile lor, generațiile care au urmat și-au păstrat toate drepturile câștigate, ba mai mult, femeile au continuat să se educe în așa fel, încât să fie independente materialicește.





Câtă vremea omenirea trebuia să-și vindece rănile produse de răsboi și să umple golurile lăsate de cataclismul mondial, munca umăr la umăr a bărbatului și a femeii, a fost posibilă, ba chiar salutară. Mai târziu însă, când producția a trebuit să fie redusă, femeea a început să devie o concurentă din ce în ce mai supărătoare. Numărul factorilor productivi s'a înmulțit cu aproape cincizeci la sută, și deci producția a sporit. Față de cerere, ofertele de brațe de muncă au devenit odată și jumătate mai numeroase. Salariile bineînțeles s'au micșorat. In consecință, puterea de consumație a lucrătorilor a trebuit să scadă, ei fiind salarizați mai prost. O urmare logică a fost acumularea de bunuri.

Azi există peste douăzeci de milioane de șomeuri în lumea întreagă, și o soluție a crizei nu se vede decât într'o transformare totală a actualei alcătuiri sociale.

După cum vedem, femeile sunt cauza involuntară a crizei, prin aportul de muncă pe care l-au adus, odată cu emanciparea lor. Bineînțeles că nu pot fi făcute vinovate de ceeace s'a întâmplat, dar nu e mai puțin adevărat că ele au provocat criza economică. Un proces





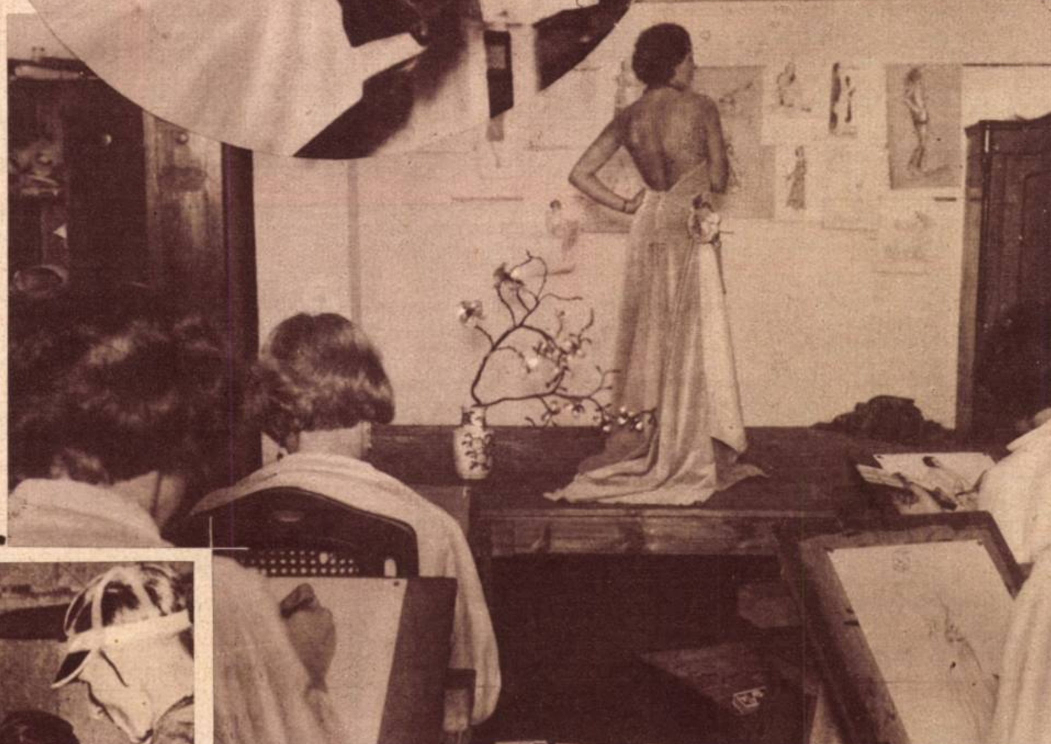
Este imposibil de dat o soluţiune crizei, în sensul de a reveni — în ceeace priveşte femeea — la situaţia dinainte de răsboi. Cine poate întoarce apele din drumul lor, şi cine se poate opune curentului de progres?

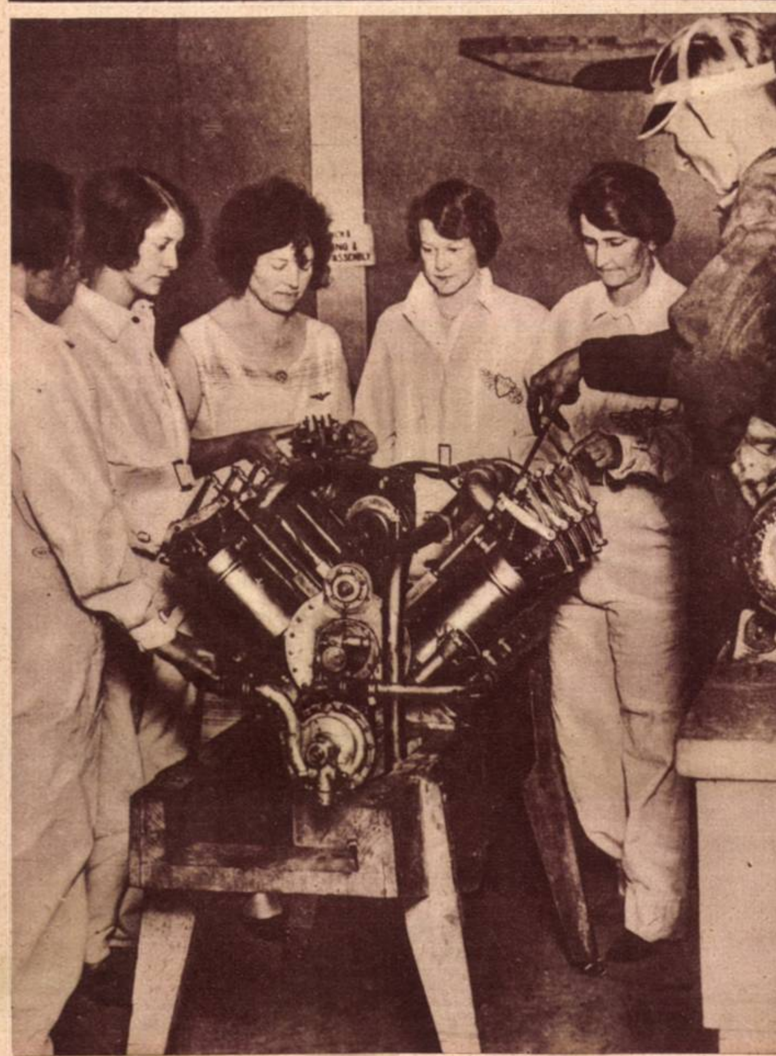
Sunt unii cari preconizează măsura de a fi declarate inaccesibile femeei anumite meserii şi profesiuni. Şi această soluţie e inoperantă. Nu se poate baza pe nimic o hotărâre care ar declara femeea inaptă pentru anumite ramuri de activitate. După cum există bărbaţi cu totul nedotaţi, există femei capabile să se ia la întrecere cu semenii lor, în oricare domeniu de activitate. Desigur că în industria minieră, întotdeauna bărbaţii vor prepondera, în ceeace priveşte numărul, căci — *în general* — bărbatul e mai rezistent. Dar dacă se vor găsi femei apte să lucreze, în adâncul pământului, au



care trebuia să se producă lent, în decursul perioadei de zece ori mai lungi decât aceia în care s'a produs, a fost grăbit de răsboiul mondial. Şi după acest răsboi cine ar fi putut cere femeilor să se reintoarcă la situaţia de mai înainte, să-şi schimbe o mentalitate încetăţenită, să prefacă o educaţie care apucase pe căi nouă?

D. Charles Richet, marele fiziolog francez, un apărător al femenismului până mai în anii trecuţi, a cerut prin ziarul „Le Matin" votarea unei legi, care să împiedice pe oricare femee măritată, al cărei bărbat câştigă un minim de trai, să exercite vre-o meserie. Această cerere, deşi prezintă o soluţionare parţială a şomajului, nu poate fi însă eficace, pentru că ar fi o primă acordată uniunei libere.





bărbaţii dreptul să le oprească? Care lege acordă unei jumătăţi din omenire autoritatea de-a lua hotărâri despotice, relative la soarta celeilalte jumătăţi?

Foarte curând, femeile vor putea să decidă, împreună cu bărbaţii, referitor la drepturile oamenilor, indiferent de sex.

Păi, dacă susţinem că femeea trebue să aibe drepturi egale cu ale bărbatului, s'ar conveni să fim mulţumiţi de faptul c'a obţinut — în parte — aceste drepturi, cu câţiva ani mai devreme.

Din punct de vedere moral bineînţeles, din punct de vedere social însă, a fost un rău grăbirea unui proces care-ar fi trebuit să dureze încă vreme îndelungată.

Dintr'odată, cincizeci de milioane de oameni au venit să îngroaşe numărul factorilor de producţie, într'o vreme când şi maşinismul a luat un avânt uriaş. Rezultatul: cele douăzeci de milioane de şomeuri, scăderea salariilor, criza de consumaţie şi supraproducţia.

Omenirea va trebui să se sbată încă mulţi ani, până să-şi regăsească echilibrul.

„Realitatea Ilustrată" — socotind problema pe care am relevat-o de mare importanţă — deschide o anchetă, solicitând cititorilor părerile lor. Opiniile şi articolele care ar aduce o lumină nouă asupra acestei chestiuni vor fi publicate.

Nădăjduim că în felul acesta vom provoca o discuţie interesantă în coloanele noastre.

nic. const.